

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇOCUK OYUN ALANLARINDA
GÜVENLİK ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Gülay İSLİM ŞARVAN

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer KART AKTAŞ

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Peyzaj Mimarlığı Programı

İSTANBUL-2019

20.04.2016 tarihli resmi gazetede yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 9/2 ve 22/2 maddeleri gereğince; Bu Lisansüstü teze, İstanbul Üniversitesi'nin abonesi olduğu intihal yazılım programı kullanılarak Fen Bilimleri Enstitüsünün belirlemiş olduğu ölçütlere uygun rapor alınmıştır.

ÖNSÖZ

Tez konusunun belirlenmesi ve yürütülmesi dâhil çalışmalarımın her aşamasında görüşlerini ve yardımlarını esirgemeyen değerli danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer Kart AKTAŞ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca; çalışma alanlarım ile ilgili bilgi ve belge desteği sunan İBB Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Ar-Ge Müdürlüğüne ve Bahçelievler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğüne teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her döneminde olduğu gibi bu çalışmalarım da maddi manevi desteklerini esirgemeyen canım aileme ve eşim Uygur ŞARVAN'a teşekkürlerimi borç bilirim.

Haziran 2019

Gülay İSLİM ŞARVAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ŞEKİL LİSTESİ	viii
TABLO LİSTESİ.....	xiii
SİMGE VE KISALTMA LİSTESİ.....	xv
ÖZET	xvi
SUMMARY	xviii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL KISIMLAR	3
2.1. KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN KAVRAMI.....	3
2.1.1. Kentlerde Açık ve Yeşil Alan Standartları	3
2.1.2. Kentsel Mekânlarda Ç.O.A Yeri ve Önemi.....	5
2.2. OYUN KAVRAMI.....	5
2.2.1. Oyun Tipleri	6
2.2.1.1. Piaget'in Oyun Sınıflandırması.....	6
2.2.1.2. Parten'in Oyun Sınıflandırması	6
2.2.1.3. Smilansky'nin Oyun Sınıflandırması.....	7
2.2.1.4. Moore'nin Oyun Sınıflandırması	7
2.2.2. Oyunun Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi	7
2.3. ÇOCUK OYUN ALANI KAVRAMI	8
2.3.1. Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması.....	9
2.3.1.1. Büyüklüklerine Göre Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması	9
2.3.1.2. Yaş Gruplarına Göre Oyun Alanlarının Sınıflandırılması.....	10
2.3.1.3. Yapım Amaçlarına Göre Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması	10
2.3.2. Çocuk Oyun Alanlarının Önemi ve Gerekliliği.....	14
2.4. ÇOCUK OYUN ALANI TASARIM VE PLANLAMA KRİTERLERİ.....	14
2.4.1. Yer Seçimi	16
2.4.2. Oyun Alanında Kullanılan Zemin Malzemeleri	17
2.4.3. Oyun Alanında Kuşatma Elemanları.....	18
2.4.4. Oyun Alanında Gölgeleme Elemanları ve Oturma Birimleri.....	18
2.4.5. Oyun Alanında Çöp, Çeşme Donatıları ve Tuvaletler.....	19

2.4.6.	Oyun Alanının Aydınlatma Donatıları	19
2.4.7.	Oyun Alanında Drenaj Sistemleri.....	19
2.4.8.	Oyun Alanında Kullanılan Bitki Saksıları ve Kasaları.....	19
2.4.9.	Oyun Alanında Kullanılan İşaret, Tabela, Levha	20
2.4.10.	Oyun Donatıları	20
2.4.11.	Oyun Alanının Bitkisel Tasarımı	21
2.5.	ÇOCUK OYUN ALANLARINDA GÜVENLİK	22
2.6.	ÇOCUK OYUN ALANLARINA İLİŞKİN GÜVENLİK STANDARTLARININ ARAŞTIRILMASI	23
2.6.1.	Türkiye’de Kullanılan Standartlar	24
2.6.2.	Dünyada Kullanılan Standartlar	25
2.7.	ÇOCUK OYUN ALANLARI TASARIM KRİTERLERİNİN EN 1176-TS EN 1176 GÜVENLİK STANDARTLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ	27
2.7.1.	Kontrol Kriterleri.....	27
2.7.2.	Zeminler	31
2.7.3.	Salıncaklar	32
2.7.4.	Kaydıraklar	33
2.7.5.	Tahterevalliler.....	34
2.7.6.	Yaylanan oyuncaklar (Zıp zıplar).....	36
2.7.7.	Merdivenler	37
2.7.8.	Küpeşte, Korkuluk ve Bariyerler.....	38
2.7.9.	Halka ve Tutamaç.....	38
2.7.10.	Türkiye’de en sık görülen EN 1176 uyumsuzlukları.....	38
2.8.	ÇOCUK OYUN ALANLARINDA BAKIM	39
3.	MATERYAL VE YÖNTEM	40
3.1.	MATERYAL	40
3.1.1.	Beşiktaş İlçesi ve Çevresinin Tanımı	41
3.1.1.1.	<i>Tarihçesi</i>	41
3.1.1.2.	<i>Coğrafi Konumu</i>	43
3.1.1.3.	<i>İklimi</i>	43
3.1.1.4.	<i>Bitki Örtüsü ve Yeşil Alan Durumu</i>	44
3.1.1.5.	<i>Türkan Sabancı Bebek Parkı Genel Durumu</i>	44
3.1.2.	Bahçelievler İlçesi ve Çevresinin Tanımı.....	46
3.1.2.1.	<i>Tarihçesi</i>	46
3.1.2.2.	<i>Coğrafi Konumu</i>	47
3.1.2.3.	<i>İklimi</i>	48
3.1.2.4.	<i>Bitki Örtüsü ve Yeşil Alan Durumu</i>	48
3.1.2.5.	<i>Kocasinan Semt Parkı Genel Durumu</i>	48

3.1.2.6.	<i>Kadir Has Parkı Genel Durumu</i>	50
3.1.2.7.	<i>Muhsin Yazıcıoğlu Parkı Genel Durumu</i>	52
3.2.	YÖNTEM	54
4.	BULGULAR	57
4.1.	TÜRKAN SABANCI BEBEK PARKI	57
4.1.1.	Zemin.....	59
4.1.2.	Salıncak	61
4.1.3.	Kaydırak	64
4.1.4.	Tahterevalli.....	66
4.1.5.	Yaylı Oyuncak (Zıp Zıp)	69
4.1.6.	Tırmanma Elemanları	70
4.1.7.	Merdivenler ve Tırabzanlar	72
4.2.	KOCASİNAN SEMT PARKI	76
4.2.1.	Zemin.....	78
4.2.2.	Salıncak	82
4.2.3.	Kaydırak	86
4.2.4.	Tahterevalli	92
4.2.5.	Tırmanma Elemanı	94
4.2.6.	Merdiven ve Tırabzan.....	98
4.3.	KADİR HAS PARKI.....	103
4.3.1.	Zemin.....	105
4.3.2.	Salıncak	106
4.3.3.	Kaydırak	109
4.3.4.	Tırmanma Elemanı	112
4.3.5.	Merdiven ve Tırabzan.....	114
4.4.	MUHSİN YAZICIOĞLU PARKI	116
4.4.1.	Zemin.....	118
4.4.2.	Salıncak	119
4.4.3.	Kaydırak	121
4.4.4.	Tahterevalli.....	124
4.4.5.	Merdiven ve Tırabzan.....	126
5.	TARTIŞMA VE SONUÇ	128
	KAYNAKLAR	137
	ÖZGEÇMİŞ	142

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 2.1: Geleneksel oyun parkı.....	11
Şekil 2.2: Aliğa batık gemi şeklinde oyun parkı.....	11
Şekil 2.3: Konya Kelebekler Vadisi Parkı.....	12
Şekil 2.4: Kensington Preschool.....	13
Şekil 2.5: Adnan Menderes Yaşam Parkı.....	13
Şekil 2.6: Dört tarafı kapalı boşluklar testi.....	28
Şekil 2.7: Kısmen açık ya da V şekilli açıklıklar testi.....	29
Şekil 2.8: Kıyafet sıkışması testi	30
Şekil 2.9: Parmak sıkışması testi	30
Şekil 2.10: Sivri çıkıntılar testi.....	31
Şekil 2.11: Kauçuk ve kum zemin örnekleri	32
Şekil 2.12: Tekli ve ikili salıncaklar	33
Şekil 2.13: Salıncak ölçüleri.....	33
Şekil 2.14: Kaydıraklı oyun grubu	34
Şekil 2.15: Bariyerli ve bariyersiz kaydıraklar	34
Şekil 2.16: İkili demir tahterevalli	35
Şekil 2.17: Tahterevalli sönümlleme kullanımı standartları.....	35
Şekil 2.18: Tahterevalli tutamaç testi	35
Şekil 2.19: Yaylı oyuncaklar (zıp zıplar).....	36
Şekil 2.20: Yaylı oyun elemanı standardı.....	36
Şekil 2.21: Yaylı oyun elemanı kontrol testi	37
Şekil 2.22: Oyun grubu merdivenleri	37
Şekil 2.23: Merdiven standartları	37
Şekil 3.1: Bebek Sementi'nin tarihi ve genel görünümü	42
Şekil 3.2: Türkan Sabancı Bebek Parkı'ndan görünüm	42
Şekil 3.3: Bebek Sementi'nin konumu.....	43
Şekil 3.4: Türkan Sabancı Bebek Parkı genel görünümü.....	44
Şekil 3.5: Türkan Sabancı Bebek Parkı'nın haritadaki konumu	45

Şekil 3.6: Türkan Sabancı Bebek Parkı'nın Planı	46
Şekil 3.7: Yenibosna Semtı'nin konumu	47
Şekil 3.8: Kocasinan Parkı'ndan bir görünüm	49
Şekil 3.9: Kocasinan Parkı'nın haritadaki konumu	49
Şekil 3.10: Kadir Has Parkı'ndan bir görünüm	50
Şekil 3.11: Kadir Has Parkı'nın haritadaki konumu	51
Şekil 3.12: Kadir Has Parkı'nın Planı	52
Şekil 3.13: Muhsin Yazıcıoğlu Park'ından bir görünüm.....	53
Şekil 3.14: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı'nın haritadaki konumu	53
Şekil 3.15: Yöntem akış şeması.....	56
Şekil 4.1: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı genel görünümü.....	57
Şekil 4.2: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı konumu.....	58
Şekil 4.3: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grupları	58
Şekil 4.4: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun elemanları detayları.....	59
Şekil 4.5: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı sınır elemanı detayı	59
Şekil 4.6: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı	60
Şekil 4.7: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı	60
Şekil 4.8: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı	61
Şekil 4.9: Türkan Sabancı Bebek Parkı salıncak detayı	62
Şekil 4.10: Türkan Sabancı Bebek Parkı salıncak detayı	62
Şekil 4.11: Türkan Sabancı Bebek Parkı ana kucağı salıncak detayı	63
Şekil 4.12: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı	64
Şekil 4.13: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı	65
Şekil 4.14: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı	65
Şekil 4.15: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı	66
Şekil 4.16: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı	67
Şekil 4.17: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı	67
Şekil 4.18: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı	68
Şekil 4.19: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı	68
Şekil 4.20: Türkan Sabancı Bebek Parkı zıp zıp oyun elemanına ait yay detayı	70
Şekil 4.21: Türkan Sabancı Bebek Parkı tırmanma elemanı detayı	70
Şekil 4.22: Türkan Sabancı Bebek Parkı tırmanma elemanları detayı	71

Şekil 4.23: Türkan Sabancı Bebek Parkı kum havuzu detayı	72
Şekil 4.24: Türkan Sabancı Bebek Parkı merdiven detayı	73
Şekil 4.25: Türkan Sabancı Bebek Parkı merdiven detayı	73
Şekil 4.26: Türkan Sabancı Bebek Parkı tırabzan ve korkuluk detayı	74
Şekil 4.27: Türkan Sabancı Bebek Parkı merdiven bağlantı detayı	74
Şekil 4.28 Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanının denizden ve yürüyüş yolundan görünümü.....	75
Şekil 4.29: Kocasinan Semt Parkı'nın genel görünümü.....	76
Şekil 4.30: Kocasinan Semt Parkı çocuk oyun alanının çevresi.....	76
Şekil 4.31: Kocasinan Semt Parkı'nın giriş detayları.....	77
Şekil 4.32: Kocasinan Semt Parkı'nın sınır elemanı detayları	77
Şekil 4.33: Kocasinan Semt Parkı çocuk oyun alanından bulunan kombine oyun grupları.....	78
Şekil 4.34: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı genel görünümü.....	78
Şekil 4.35: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zemin detayı	79
Şekil 4.36: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zemin detayı	79
Şekil 4.37: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı genel görünümü.....	80
Şekil 4.38: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı zemin detayı	81
Şekil 4.39: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı salıncak detayı	82
Şekil 4.40: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı salıncak detayı	82
Şekil 4.41: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı salıncak detayı	83
Şekil 4.42: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı salıncak detayı	84
Şekil 4.43: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı salıncak detayı	84
Şekil 4.44: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı salıncak detayı	85
Şekil 4.45: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı salıncak detayı	85
Şekil 4.46: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	86
Şekil 4.47: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	87
Şekil 4.48: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	87
Şekil 4.49: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	88
Şekil 4.50: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	88
Şekil 4.51: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	89
Şekil 4.52: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	90
Şekil 4.53: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	90
Şekil 4.54: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	91

Şekil 4.55: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	91
Şekil 4.56: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı	92
Şekil 4.57: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tahterevalli detayı	93
Şekil 4.58: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tahterevalli detayı	93
Şekil 4.59: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı tırmanma elemanı detayı	95
Şekil 4.60: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı tırmanma elemanı detayı	95
Şekil 4.61: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tırmanma elemanı detayı	97
Şekil 4.62: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı merdiven detayı	98
Şekil 4.63: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı rampa detayı	99
Şekil 4.64: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zincir merdiven detayı	99
Şekil 4.65: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı tırabzan ve korkuluk detayı	100
Şekil 4.66: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı merdiven detayı	101
Şekil 4.67: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı rampa detayı	102
Şekil 4.68: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tırabzan ve korkuluk detayı	102
Şekil 4.69: Kadir Has Parkı'nın genel görünümü	103
Şekil 4.70: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanı konumu	104
Şekil 4.71: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grubu	104
Şekil 4.72: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanının sınır elemanı ve giriş detayı	105
Şekil 4.73: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı	105
Şekil 4.74: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı	106
Şekil 4.75: Kadir Has Parkı salıncak detayı	107
Şekil 4.76: Kadir Has Parkı salıncak detayı	107
Şekil 4.77: Kadir Has Parkı salıncak detayı	108
Şekil 4.78: Kadir Has Parkı salıncak detayı	108
Şekil 4.79: Kadir Has Parkı kaydırak detayı	109
Şekil 4.80: Kadir Has Parkı kaydırak detayı	110
Şekil 4.81: Kadir Has Parkı kaydırak detayı	110
Şekil 4.82: Kadir Has Parkı kaydırak detayı	111
Şekil 4.83: Kadir Has Parkı kaydırak detayı	111
Şekil 4.84: Kadir Has Parkı tırmanma elemanı detayı	113
Şekil 4.85: Kadir Has Parkı merdiven detayı	114
Şekil 4.86: Kadir Has Parkı merdiven detayı	114
Şekil 4.87: Kadir Has Parkı tırabzan ve korkuluk detayı	115

Şekil 4.88: Kadir Has Parkı genel görünüm	116
Şekil 4.89: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı genel görünümü	116
Şekil 4.90: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı'nın çevresi	117
Şekil 4.91: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı'nın giriş ve sınır elemanı detayı.....	117
Şekil 4.92: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grubu ...	117
Şekil 4.93: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı.....	118
Şekil 4.94: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı.....	118
Şekil 4.95: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı salıncak detayı	119
Şekil 4.96: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı salıncak detayı	120
Şekil 4.97: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı salıncak detayı	120
Şekil 4.98: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı.....	121
Şekil 4.99: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı.....	122
Şekil 4.100: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı	122
Şekil 4.101: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı	123
Şekil 4.102: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı	123
Şekil 4.103: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı tahterevalli detayı	125
Şekil 4.104: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı tahterevalli detayı	125
Şekil 4.105: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı merdiven detayı	127
Şekil 4.106: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı tırabzan ve korkuluk detayı	128

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 2.1: Zemin kaplamalarının genel özellikleri	32
Tablo 4.1: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu	61
Tablo 4.2: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu	64
Tablo 4.3: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu	66
Tablo 4.4: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki tahterevallilerin standartlara uygunluğu	69
Tablo 4.5: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanlarının standartlara uygunluğu	72
Tablo 4.6: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu	75
Tablo 4.7: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu	80
Tablo 4.8: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu	81
Tablo 4.9: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı salıncakların standartlara uygunluğu	83
Tablo 4.10: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu	86
Tablo 4.11: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu	89
Tablo 4.12: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu	92
Tablo 4.13: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki tahterevallinin standartlara uygunluğu	94

Tablo 4.14: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanlarının standartlara uygunluğu	96
Tablo 4.15: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanlarının standartlara uygunluğu	97
Tablo 4.16: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanındaki merdivenlerinin standartlara uygunluğu	100
Tablo 4.17: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki merdivenlerinin standartlara uygunluğu	103
Tablo 4.18: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu	106
Tablo 4.19: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu	109
Tablo 4.20: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu..	112
Tablo 4.21: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanlarının standartlara uygunluğu	113
Tablo 4.22: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu	115
Tablo 4.23: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı zeminin standartlara uygunluğu	119
Tablo 4.24: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu	121
Tablo 4.25: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu	124
Tablo 4.26: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki tahterevallinin standartlara uygunluğu	126
Tablo 4.27: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu	128
Tablo 4.28: İnceleme yapılan parklardaki oyun alanı elemanlarının güvenlik kontrol listesine göre irdelenmesi	134

SİMGE VE KISALTMA LİSTESİ

Kısaltmalar

Açıklamalar

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADA	: Engelli Hareketi Amerika Bilgi ve Destek Kuruluşu
ASTM	: Amerika Uluslararası Materyaller ve Tez Topluluğu
CEN	: Avrupa Standartlar Birliği
CPSC	: Tüketici Ürün Güvenlik Komisyonu
CSA	: Kanada Standartları Birliği
IPEMA	: Uluslararası Oyun Ekipmanları Üretim Derneği
NRPA	: Ulusal Rekreasyon ve Park Derneği Kongresi
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇOCUK OYUN ALANLARINDA GÜVENLİK ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Gülay İSLİM ŞARVAN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer KART AKTAŞ

Kentsel yaşam içinde aktif yeşil alanlar önemli rol oynamaktadır. Teknolojik gelişmeler ve kentleşme gibi faktörler, insanları hareketsizliğe ve tembelliğe teşvik etmektedir. Bu durumun etkileri en fazla çocuklarda görülmektedir. Çocuklar fiziksel ve zihinsel gelişimlerini oyun ile sağlarlar. Bu eylemlerini gerçekleştirebildikleri, sosyalleşebildikleri dış mekân alanları oyun alanlarıdır. Ancak kentleşme süreci ile birlikte, çocukların oyun oynayabilecekleri güvenli alanlar azalmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, çocuk oyun alanlarında kullanılan oyun elemanlarının tasarım ve güvenlik standartlarına uygunluğunun saptanması, oyun alanlarındaki sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin getirilmesidir. Bu bağlamda çocuk oyun alanı tasarım ve planlama kriterleri ve güvenlik standartları incelenmiştir. Ulusal ve uluslararası güvenlik standartları parametreleri, uygulayan ve denetleyen kuruluşlar araştırılmıştır.

Çalışma alanı olarak, İstanbul ilinde yer alan ve semtlerinde önemli yeşil alan görevi gören Türkan Sabancı Bebek Parkı, Kocasinan Semt Parkı, Kadir Has Parkı ve Muhsin Yazıcıoğlu Parkı, çocuk oyun alanları güvenlik standartlarına göre irdelenmiştir. Tespit edilen eksikliklere göre öneriler getirilmiştir.

Haziran 2019, 160 sayfa.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar, Çocuk Oyun ve Oyun Alanları, Oyun Alanı Tasarımı, Oyun Alanı Ekipmanları Güvenlik Standartları.

SUMMARY

M. Sc. THESIS

A RESEARCH ON SAFETY IN CHILDREN’S PLAYGRAUND

Gülay İSLİM ŞARVAN

University of Istanbul-Cerrahpaşa

Institute of Graduate in Education Sciences

Department of Landscape Architecture

Supervisor: Dr. Lector Nilüfer KART AKTAŞ

Active green areas play an important role in urban life. The factors like technological developments and urbanization have been encourages the people to immobility and sedation. The effects of this situation are seen in children at the most. Children provide physical and mental development through play. The most important outdoor spaces where they can perform these actions and socialize are playgrounds. However, the safe areas for children's play are decrease with urbanization.

This study aims to determine the compliance of playground equipment with design and safety standards, identification of problems at the playgrounds and to offer solutions. In this context, children's playground design and planning criteria and safety standards are investigated. Also national and international safety standards parameters, implementing and supervising organizations were investigated.

As a working area, Türkan Sabancı Bebek Park, Kocasinan Semt Park, Kadir Has Park and Muhsin Yazıcıoğlu, which serve as an important green area in the districts of Istanbul, were examined according to the safety standards of children's playgrounds. Recommendations have been introduced according to the deficiencies detectedstandards of children's playgrounds. Recommendations have been introduced according to the deficiencies detected.

Haziran 2019, 160 page.

Keywords: Urban Open and Green Areas, Children's Play and Play Areas, Playground Design, Playground Equipment Safety Standards

1. GİRİŞ

Açık yeşil alanlar, kent insanının fiziksel, zihinsel, sosyal durumlarını iyileştiren, stresli günlük yaşamlarından uzaklaştıran, temiz havayla buluşturan alanlardır. Ancak sanayi devrimiyle başlayan doğadan uzaklaşma, günümüzde teknolojinin geldiği son noktayla beraber yerini doğadan kopma durumuna bırakmıştır. Kırsal yerleşimlerin terk edilerek çarpık kentleşmenin yaşanması, son zamanlarda gökdelenlerin hızla artması, betonlaşmanın kentleri ele geçirmesi nefes alabildiğimiz açık yeşil alanların kentlerde azalmasına neden olmuştur.

İnsanlar stresli yaşam tarzlarından uzaklaşmak, ruhsal ve psikolojik açıdan rahatlamak, temiz hava almak için açık yeşil alanlara ihtiyaç duyarlar. Bu ihtiyaçlarını gidermek için ise kent dışına çıkarılmak zorunda bırakılmışlardır. Aksine günlük koşturmalarının içerisinde yaşam koşullarını kolaylaştırmaya, iyileştirmeye yönelik, kent içinde her an ulaşabilecekleri alanlar olmalıdır. Kent içinde mesire alanlarına, piknik alanlarına, parklara daha fazla yer verilmelidir. Sadece yetişkinler değil, kent içerisinde binaların arasına sıkışıp kalan çocuklar, yaşlılarıyla güvenle oynayabileceği açık alanlara ihtiyaç duyar. Bu konuda da yetkililere bir takım görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Çocukların hem bedensel hem de sosyal gelişimi açısından çok önemli bir yere sahip oyun oynama aktivitesi dünyada uluslararası yasalar ile güvence altına alınmış ve bu yasalar da ülkemiz tarafından da kabul edilmiştir. 1989 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından onaylanan Çocuk Hakları Sözleşmesi ülkemizde de 1995 yılında 220184 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Oyun çocukların özgürce kendilerini ifade edebildikleri bir iletişim aracıdır. Oyun sayesinde çocuk kendini özellikle fiziksel, sosyal ve psikolojik açıdan tanır ve geliştirir. Bu noktada oyun alanları doğayla ve birbiriyle ilişki içerisinde olabildikleri en önemli dış mekân alanlarıdır.

Kapalı oyun alanlarında oyun oynamak, çocukların bedensel, sosyal ve zihinsel gelişimi bakımından olumsuz yönde etkilendiği bilim adamları tarafından saptanmıştır. Bu nedenle çocukların iyi tasarlanmış parklarda ve özellikle güvenlik standartlarının sağlandığı parklarda oynayabilmelerinin sağlanması çok önemli olmaktadır.

Oyun alanlarının güvenli olması çok önemlidir. Aksi takdirde kazaların yaşanmasına ciddi yaralanmalara ve hatta ölümlerle sonuçlanabilecek durumların yaşanmasına neden olabilir. Bu tür durumların önlenmesi için standartlaşma ihtiyacı doğmuştur. Avrupa Birliği ülkeleri 1998 yılında çocuk oyun alanlarının güvenliğini sağlamak ve oluşabilecek kazaları önlemek amacıyla EN 1176 adında çocuk parkları standartlarını oluşturmuştur. Ülkemizde ise bu standartlar Türk Standartları Enstitüsü tarafından TS EN 1176 olarak kabul edilmiştir. Oyun alanlarının tasarımı, kullanılan malzemeleri, oyun elemanlarının yerleşimi, yüzeyleri, montajı, bakımları güvenlik standartlarına uygun olmalıdır.

Bu çalışmada çocuk oyun alanlarında bulunan ekipmanların güvenlik standartlarına uygunluğuna yönelik araştırma yapılmıştır. İlk aşamada kent içi yeşil alanlar, önemi, çocuk oyun alanları, planlama ve tasarım kriterleri, güvenlik standartları üzerine literatür çalışması yapılmıştır. Dünya’da ve Türkiye’de uygulanan standartlar araştırılmıştır.

Sonraki aşamada çalışma alanı olarak İstanbul İli, Bebek Sımtı’nde yer alan Türkan Sabancı Bebek Parkı ve Yenibosna Sımtı’nde yer alan Kocasinan Sımt Parkı, Kadir Has Parkı ve Muhsin Yazıcıoğlu Parkı güvenlik standartları yönünden incelenmiş ve öneriler getirilmiştir. Yerel yönetimler, üretici ve uygulayıcı firmalar ve hatta kullanıcılara kadar düşen görevler tartışılmıştır.

2. GENEL KISIMLAR

2.1. KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALAN KAVRAMI

Açık alanlara ilişkin birçok tanımlama bulunmaktadır. Bu tanımlamaların ortak kanısı, Öztan (1968) ve Özbilen (1991)'in de ifade etmiş olduğu gibi, mimari yapıların bulunmamasıdır. Açık alanlar, kapalı alanların dışında kalan, üzerinde yapıların olmadığı, doğal bırakılmış, dinlenme ve eğlenme amaçlarına ayrılmış alanlar olarak tanımlanabilir.

Yeşil alanlar ise kabaca “*bitki örtüsü ile kaplı açık alanlar*” olarak tanımlanmaktadır. Aktif ve pasif yeşil alan olarak iki başlık altında değerlendirilen; ormanlar, piknik alanları, parklar, çocuk oyun alanları, meydanlar, refüjler, spor alanları, hobi bahçeleri, kampuslar (üniversite yerleşkeleri), mezarlıklar, vb. gibi bitkiyle örtülü, bitkisel elemanların kullanıldığı tüm alanlar yeşil alanları oluşturur.

30426 sayılı İmar Yönetmeliğinde, yeşil alan “*Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence, rekreasyon ve rekreatif alanların toplamıdır. Buna dahil olarak metropol ölçeğindeki fuar, botanik ve hayvan bahçeleri ile bölgesel parklarda bu alanların kapsamındadır*” şeklinde ifade edilmiştir (Anonim 2000).

Yeşil alanlarla ilgili farklı sınıflandırmalar mevcuttur. Bayraktar (1973) kent içi yeşil alanları; çocuk bahçesi, mahalle oyun alanları, mahalleler kümesi oyun alanı, mahalle parkları, kent parkı, bölgesel parklar, park yolları, özel rekreasyonel alanları, diğer rekreasyon kullanımları şeklinde gruplandırmıştır. Önder (1997) kullanım alanlarına göre kamusal açık-yeşil, yarı özel açık-yeşil ve özel açık-yeşil alanlar olarak; Yıldızcı 1982 ise açık-yeşil alanları kent içindeki işlevlerine göre konut, komşuluk, mahalle-semt ve kent düzeyinde yeşil alanlar olarak sınıflandırmıştır.

2.1.1. Kentlerde Açık ve Yeşil Alan Standartları

Şahin ve Barış (1998)'e göre, kentsel standartları değişik açılardan gruplandırmak mümkündür. Bazı standartlar tüzel niteliktedir ve yetkili kurumlarca yasa, yönetmelik vb. için bu konudaki standartlara uyma zorunluluğu vardır.

Diğer bazı standartlar ise genel bazı teknik yaklaşımlardan, alışkanlıklardan, otoritelerin veya teknik grupların önerilerinden kaynaklanmaktadır. Bu iki grup standardın yanı sıra, kentsel standartların diğer bir kökeni, kentteki mevcut durum, bu durumun gelişme eğilimleri genellikle kent ve yapı ölçeğinde yapılan somut araştırmalar olmaktadır. Kentsel doku içerisinde yeşil alan standartlarının belirlenmesinde dikkate alınan kriterler genel olarak şunlardır;

1. Gereksinimler

2. Nüfus

3. Kentlerin karakteri

4. Kullanım yoğunluğu

Ülkemizde kent planlama sürecini yönlendiren yasal mevzuat, imar planları ve imar yönetmelikleridir. Bu yasa ve yönetmeliklerde kişi başına düşen yeşil alan miktarı belirlenir. 1956 yılında çıkarılan 6785 Sayılı İmar Kanunu'nun 20.7.1972 tarih ve 1605 sayılı yasa ile değişen 25. maddesine göre, planlamaya esas alınan nüfus başına yeşil alan miktarı en az 7 m²'dir. 1985 yılında çıkarılan ve halen yürürlükte olan 3194 Sayılı İmar Kanunu'nda da bu standart korunmuştur. En son olarak 75 Türkiye kentleri için 02.09.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 'İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik' hükümlerine göre; kentsel alanlarda kişi başına düşen yeşil alan değeri en az 10 m², belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise kişi başına en az 14 m² olarak belirlenmiştir (Önder & Polat, 2012).

Bayındırlık İskan Bakanlığı ölçülerine göre kentsel alanlarda kişi başına düşen 10 m² yeşil alanın yeşil alan türlerine göre dağılımı komşuluk ünitesi düzeyinde 1.5 m²/kişi, çocuk oyun alanı, mahalle ve semt düzeyinde 2 m²/kişi, spor alanı 3 m²/kişi, mahalle parkı ve kent düzeyinde 3.5 m²/kişi olması gereklidir (Önder, Polat, & Korucu, 2011).

Ülkeler arası görülen farklılıkların yanı sıra bir ülkenin şehirleri arasında görülen doğal, fiziki, ekonomik, sosyal, kültürel yapı farklılıkları şehirlerin arazi kullanım şekillerini de farklılaştırır.

Tüm ülke ve şehirlerde açık ve yeşil alan ihtiyacının temel sebepleri aynı olmasına rağmen, bütün şehirlerde aynı kuralların ve aynı standartların uygulanması mümkün değildir.

2.1.2. Kentsel Mekânlarda Ç.O.A Yeri ve Önemi

Ormanlar, parklar, bahçeler vb. tüm yeşil alanlar önemli ekosistemlerdir. Havayı temizler, oksijen miktarını artırır, gürültü kirliliğini düzenler, hayvanlar için yaşam alanı olurlar, biyolojik çeşitliliği sağlarlar ve kentlerde mikroklima etkisi yaratırlar. Ancak yeşil alanların sadece ekolojik anlamda görevleri yoktur. İnsanların fiziksel ve psikolojik sağlıkları içinde gereklidirler.

Kentlerde görülen yoğun yapılaşma yeşil alan miktarını azaltırken, yeşil alanlara olan ihtiyacı ise arttırmıştır. Yoğun ve stres dolu yaşamdan kısa süreli uzaklaşma isteği, kent içerisinde hızlıca ulaşabilecek, yakın çevrede açık yeşil alanların bulunmasının önemini arttırmıştır. Kentleşmenin getirdiği olumsuzluklardan en fazla etkilenen grup çocuklardır. Çocukların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimleri için açık yeşil alanlara ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçlarını giderebildikleri mekânlar çocuk oyun alanlarıdır (Akdoğan, 1972).

Çocuk oyun alanları, çocukları dış mekân unsurlarıyla buluşmalarını, özgür hareketler içerisinde doğayla temas edebilmelerini sağlayan aktif yeşil alanlar olarak tanımlanabilir. Açık havada oynamak, çocukların güneş ışığından ve doğal ortamdan faydalanarak kemiklerinin gelişmesini, bağışıklık sistemlerinin güçlenmesini sağlar. Yaşıtlarıyla iletişim içerisinde sosyalleşmeyi öğretir ve psikolojik gelişimlerini güçlendirir.

Bu nedenle çocukluk döneminde çocuğun dış dünya ile iletişimini sağlayan bu alanların kentlerde çocuklar için sağlıklı, verimli ve mutlu zaman geçirmesini sağlayan yararlı alanlar olması büyük önem taşımaktadır.

2.2. OYUN KAVRAMI

Oyun, “*çocuğun dünyayla bütünleşme şeklidir*” (Zengin, 2001).

Çoban ve Nacar (2006) oyunun “*çocuğun kişiliğinin ortaya çıkardığını, yeteneklerini, becerilerini kendiliğinden öğrendiğini ve hayat içindeki rolleri kavradığını*” ifade etmektedir.

Oyun, “*çocukların hayal gücünü, el becerilerini ve fiziksel, bilişsel ve duygusal güçlerini geliştirirken yaratıcılıklarını kullanmalarını sağlar.*”

Oyun, çocuk için gelişimine katkıda bulunduğunu bilmeden sadece hoşlanarak, haz alarak vakit geçirmiş olduğu, dünyası için vazgeçilmez bir tutku sayılabilir.

2.2.1. Oyun Tipleri

Özgür (2000) ve Coşkun (2015) çalışmalarında belirttiği gibi, gelişim kuramcıları Piaget, Parten, Smilansky ve Moore tarafından çocuk oyunları sınıflandırılmıştır:

2.2.1.1. Piaget'in Oyun Sınıflandırması

Piaget, zihinsel gelişimle oyunun gelişiminin ilişkili olduğunu ifade eder ve 3 şekilde oyunu sınıflandırır:

Alıştırma oyun, çocuğun kendisini ve çevresindeki eşyaları, objeleri, sesleri keşfettiği dönemidir. Her eline aldıklarını ağızına götürmeleri ya da atarak çıkardığı sesi dinlemesi ve gittiği yere bakması gibi.

Simgesel oyun, çevresinde gördüklerini ve duyduklarını taklit etmeye başladıkları dönemdir.

Kurallı oyun, daha karmaşık ve zeka getiren oyunları öğrendikleri, kural tanıdıkları, birbiriyle iletişime geçtikleri oyunları ifade eder.

2.2.1.2. Parten'in Oyun Sınıflandırması

Tek başına oynanan (izole oyun), çocuk yalnız olup oyuncakla ya da bir materyalle oyun oynar.

Başka bir oyunu izleme (paralel oyun), tek başına oyun oynadıkları esnada diğer çocukların yakınında olup onların oyunlarını izlerler.

Birlikte oynanan oyun (beraber oyun), çocukların bir arada oynadıkları, iletişime geçip sosyalleştikleri oyun türüdür.

İşbirliğine dayalı oyun (kooperatif oyun); dayanışma içerisinde görev dağılımı yaptıkları oyunlardır

2.2.1.3. Smilansky'nin Oyun Sınıflandırması

Smilansky oyunu soyut düşünce sistemlerine göre sınıflandırmıştır:

Fonksiyonel oyun, kendini ya da çevreyi taklit ettikleri basit hareketli oyunlardır.

Yapı-inşa, ellerinde bir malzemeyle uzun süre uğraştıkları bir şey elde etmeye çalıştıkları oyunlardır.

Sembolik oyun, soyuta dayalı, hayal güçlerine yönelik bir şeyler oluşturdukları oyunlardır.

2.2.1.4. Moore'nin Oyun Sınıflandırması

Moore oyunu beş yaş altı, beş yaş üstü çocukların ve gençlerin çocuk oyun alanlarındaki davranışlarını incelemiş ve ona göre sınıflandırmıştır:

Aktif (etkin) oyun, daha çok fiziksel aktivitelere yönelik tırmanma, atlama, koşma gibi eylemleri içeren oyunlardır.

Toplumsal oyun, beraber vakit geçirirken birbirini tanımaya yönelik oyunlardır.

Bilişsel oyun, çevredeki sorunların farkına varıp çözüm üretmeye çalıştıkları oyunlardır.

Düşsel oyun, oyun esnasında hayal gücüyle zihinsel becerileri bir arada kullandıkları oyunlardır.

Yaratıcı oyun, çocukların yaratıcılıklarını ortaya çıkardıkları ve el becerilerini geliştirdikleri oyunlardır.

2.2.2. Oyunun Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi

Çocukların sağlıklı gelişimi için oyunun önemi büyüktür. Çünkü oyun çocuğun öğrenmesi için gerekli tüm koşulları sunar. Oyun oynarken çocuk yaratıcılığını geliştirir, problemlere çözüm bulur, deney yapar, arkadaşlarıyla iş bölümü yapmayı öğrenir, sorumluluk alır, kendini ve çevresini keşfeder. Kendisine ve çevresindekilere saygı duymayı ve güvenmeyi öğrenir.

Çocukların hareketlerinin kısıtlandığı çağımızda, oyun çocuğun yaşamında hareket kaynağı olarak fiziksel gelişimine yardımcı olur. Tekkaya (2001)'de aktif oyunların kasların güçlenmesine ve vücudun gelişmesine yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Çocuklar oyun esnasında kendi dünyalarını yaratırlar ve buna inanırlar. Yaratıcılıklarını geliştirip, dünyaya dair fikir sahibi olurlar ve kişiliklerini geliştirirler. Oyun içerisinde yaşlılarıyla iletişim kurmayı öğrenirler, oyun esnasında roller üstlenirler ve sorumluluk alırlar. İş bölümü yaparlar, birbirlerine yükledikleri görevleri yerine getirirler bu sayede takım çalışmasını öğrenirler, duygularını, düşüncelerini ifade ederler, birbirlerine öncelik tanırırlar. Özgürce davranışlarda bulunurlar ve kendilerini ifade ederler. Bu sayede sosyal hayatları gelişir, özgüvenleri artar, konuşma, ifade etme, gözlem yapma yetileri kazanırlar.

Görüldüğü gibi oyun, çocuk için hoş vakit geçirmenin yanı sıra yaşayarak, kendi deneyimleriyle hayatı ve kendisini keşfettiği, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimini tamamlamaya yardımcı aktivitedir.

2.3. ÇOCUK OYUN ALANI KAVRAMI

Çocuk oyun alanları, kentsel yeşil alan içerisinde, çocukların dış dünyayla bağlantı kurarak, fiziksel gelişimi için gerekli hareket etme kabiliyetinin kazanılmasını sağlayan ve haz aldığı oyun oynama eylemini gerçekleştirerek öğrenme ve sosyalleşme olgularını bir arada kazanabildiği dış mekânlardır.

Eğer çocuklar oyun alanlarını tasarlayabilselerdi; oyun alanları tüm gün kalmak isteyecekleri, gelişimsel yönden zenginleşebilecekleri, öğrenmeye uygun ortamlar olurdu.

Acar (2003) çocuk oyun alanlarını, bir beton yığını halini almış kentlerimizde çocukların dış mekânda rahatlayıp, oyun ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri, fazla enerjilerini oyunla boşalttıkları, bu enerjilerini boşaltırken aynı zamanda sosyal ilişkilerini arttırdıkları, fizyolojik gelişimlerini sağladıkları, bir şeyler öğrenerek gelişimlerine katkıda bulunabilecekleri, içinde çeşitli oyun elemanlarının bulunduğu ve oyun amacına yönelik olarak tasarlanmış açık alanlar olarak tanımlamıştır.

Çocuk oyun alanları; içinde yer alan çeşitli oyun aletleriyle çocukların fiziksel, ruhsal, sosyal gelişimini sağlayan oyunları oynayabildikleri, birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlayan, kentsel açık yeşil alanlar içerisinde yer alan özel alanlardır şeklinde tanımlanabilir.

2.3.1. Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması

Özgür (2000), çocuk oyun alanlarını kendi içerisinde büyüklüklerine, yaş gruplarına ve amaçlarına göre sınıflandırmıştır:

2.3.1.1. Büyüklüklerine Göre Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması

1. Çocuk Bahçeleri (Playlot)

Çocuk bahçeleri 6 yaşından küçük çocuklar için tasarlanmış, binaların bahçesi olabilecek nitelikte, konutlardan çocukları görebilme, izleme imkânı sağlayabilecek küçük aktif yeşil alanlardır.

3-6 yaş grubunun ilgisini çekecek oyun elemanlarının bulunduğu, konutlar arası yakın mesafede rahatlıkla ulaşabileceği güvenli alanlar olmalıdır. Kullanılan malzemeler çocuk boyutunda olmalı, çocukların güneşten etkilenmemesi için gölge alanlar bulunmalıdır.

2. Oyun Alanları (Playground)

Daha çok semt ölçeğinde rastladığımız daha büyük oyun alanlarıdır. Oyun elemanları için ayrılmış alanların yanında voleybol, basketbol vb. spor sahaları da bulunur. Özellikle 6-15 yaş grubuna hitap eder, ancak oyun alanında daha küçük çocuklarında yararlanacağı oyun gruplarına da yer verilmelidir.

Oyun sahalarının yanı sıra yapısal elemanlarla sağlanan (pergola, kameriye vb.) gölge alanlar, çim alanlar ve ağaçlıklı alanlara yer verilmelidir. Semt ölçeğinde olması nedeniyle çocuk bahçelerinin sağladığı yakınlık derecesinde olmasa da ulaşılabilirliği kolay ve konumu güvenli olmalıdır. Trafik çok yoğun olduğu yerlerden uzak durulmalı, girişler yaya geçidine yakın olmalıdır. Duvar ya da bitkisel çit elemanlarıyla alanın sınırları korunmalı ve belirlenmelidir (Türkan, 2009).

3. Büyük Oyun Alanları (The Playfield)

Oyun alanlarından daha büyük daha kapsamlı alanlardır. Spor sahalarının yanında piknik alanı, çim alan, yüzme havuzu, konser alanı, amfi tiyatro vb. gibi rekreasyon alanlarına yer verilir. Tenis kortları, futbol sahaları gibi geniş çim sahalar ve kapalı salonlar da bulunur.

2.3.1.2.. Yaş Gruplarına Göre Oyun Alanlarının Sınıflandırılması

1. 0-3 Yaş Arasındaki Çocuklar İçin Oyun Alanları

Bu yaş grubu, kreş çocuklarını içerir. Çocukların emekleyeceği düşünülerek sivri köşelerin olmadığı, yumuşak alanlar olmalıdır. Yürümeye başlayan çocuklar için tutunarak yürüyeceği alanlar yaratılmalıdır. Alanda yer verilen bitkiler dikenli ve zehirli olmamalı, ayrıca sivri, köşeli sınır elemanları kullanılmamalıdır. Chamberlin (1998), komşuluk grubu içerisinde asgari 300-500 m², konut grubu biriminde asgari 50 m² ve çocuk başına 7-10 m² alan düşmesini önermektedir (Uluğ, 2007).

2. 4-7 Yaş Arasındaki Çocuklar İçin Oyun Alanları

Anaokulu yaş grubunun yararlanacağı, komşuluk düzeyindeki yeşil alanlardır. Bu tür oyun alanları için 300-500 m² alan asgari ölçü olması ve çocuk başına 10-15 m² alan düşmesi önerilir (Türkan, 2009). Bu yaş grubundaki çocuklar daha aktif döneme girerler. Koşma, atlama, tırmanma ve zıplama eğilimleri fazladır. Geleneksel oyun elemanlarının yanında, çocukların bu ihtiyaçlarına cevap verecek oyun elemanları, suni tepecikler, su, kum havuzları gibi öğelere yer verilmelidir.

3. 8-15 Yaş Arasındaki Çocuklar İçin Oyun Alanları

Komşuluk düzeyinde, daha aktif alanlar olan içerisinde küçükte olsa spor alanının bulunması ve asgari 500 m² alan olması önerilen alanlardır. İçerisinde çocuk bahçelerinin ve spor alanlarının bir arada olabileceği alanlardır (Türkan, 2009). Daha atik oyun elemanlarının olduğu takım oyunlarının oynandığı, eğlenceli ve dinamik oyunlar oynarlar. Spor sahalarının yanı sıra bisiklet, paten sürebilecekleri alanlara ve alternatif oyunlar oynayabilecekleri ortamların yaratılması önerilmektedir.

2.3.1.3. Yapım Amaçlarına Göre Çocuk Oyun Alanlarının Sınıflandırılması

1. Geleneksel Oyun Alanları

Çoğunlukla rastladığımız, çevremizde uygulamalarını gördüğümüz oyun alanı çeşididir. Bu tür oyun alanlarında “*motor-kas aktivitesini geliştiren*” sallanma, tırmanma, kayma eylemlerinin gerçekleştiği donatılar bulunur (Şekil 2.1). Dönüşümlü olarak çocukların ekipmanlardan yararlandığı, birbirini bekleme, beraber oynama gibi yetileri kazandıkları oyun alanlarıdır

Şekil 2.1: Geleneksel oyun parkı [URL-1].

2. Çağdaş Oyun Alanları

Bal(2005)'in ve Chamberlin (1998)'in belirtmiş olduğu gibi genellikle mimarlar, peyzaj mimarları gibi meslek disiplinlerinin, pedagog, psikologlarla ortak çalışması sonucu tasarlanan alanlar olarak ifade edilebilir. Genellikle durağan oyun grupları, gösterişli, heykel görünümlü elemanlar kullanılır.

Estetik görüntüye sahip, su öğelerinin de kullanıldığı, yaratıcılık yönü geleneksele göre daha yüksek, genelde durağan oyun grupları bulunur. (Şekil 2.2).

Şekil 2.2: Aliğa batık gemi şeklinde oyun parkı [URL-2].

3. Macera Oyun Alanları

Bu oyun alanları çağdaş oyun alanlarının aksine daha dinamik ve demonte ekipmanların olduğu, çocukların el aletleriyle yaratıcılıklarını kullanarak oyun oynayabildikleri alanlardır (Şekil 2.3).

Chamberlin (1998) ve Alqudah (2000) göre, çocuğun kendi çevresini yaratabileceği el aletleri, kullanılmayan eski lastikler, atımlı keresteler, sandıklar, toprak, su, tuğla, kağıt, boya çivi, çekiç, kürek, halat, vb. kullanarak, hayal gücünü oyunlara yansıttıkları alanlardır.

Macera oyun alanları çocukların bir işle uğraşma, yeni şeyler üretme isteklerini karşılar. Görüntü olarak estetik değere sahip değildir ancak merak uyandırır. Çocukların bir arada oynayarak takım çalışmasını ve ekip ruhu taşımasını öğretir. Ayrıca ağaçlara, su öğelerine yer verilerek alanda çocukların doğayla ilişki içerisinde olması sağlanır.

Şekil 2.3: Konya Kelebekler Vadisi Parkı [URL-3].

4. Yaratıcı Oyun Alanları

Macera oyun alanları içerisinde de değerlendirilen oyun alanı tipidir (Şekil 2.4). Alqudash (2003), çocukların yine çevrelerini kendilerinin oluşturabilecekleri modüler elemanları içerdiğini, bazı durumlarda geleneksel ile bir arada da kullanıldığını ancak bu durumun yaratıcılığın özgünlüğüne zarar verdiğini söylemiştir.

Yumuşak oyun elemanlarının, su öğesinin kullanıldığı ve çocuklar için vazgeçilmez kum havuzlarına yer verilen alanlardır.

Şekil 2.4: Kensington Preschool [URL-4].

5. Özel Oynama Öğrenme Alanları

Engelli çocukların yaşlılarıyla bir arada oynayabileceği, beraber vakit geçirip sosyalleşebilecekleri alanlardır (Şekil 2.5). Yürüme engelli çocuklar için, tekerlekli sandalyelere uygun zeminler, ses, renk, koku unsurlarının kullanıldığı elemanlar tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

Hem engelli çocukların fiziksel, ruhsal, psikolojik gelişimleri için yararlı olacaktır hem de toplumdaki tüm bireylerin bir arada birbirine saygılı ve uyumlu olmasının temelleri aşılacaktır.

Şekil 2.5: Adnan Menderes Yaşam Parkı [URL-5].

2.3.2. Çocuk Oyun Alanlarının Önemi ve Gerekliliği

Hızla yapılaşmanın yaşandığı kentlerde çocuk oyun alanlarına ihtiyaç daha fazla duyulmakta ve bu durum önemini daha da arttırmaktadır.

Çocuk oyun alanları çocuğun kendi yaş grubuyla açık alanda oynamasına olanak verir. Çocuk dış mekân ortamında enerjisini boşaltma imkânı bulur. Doğayı tanır, çevresini keşfeder. Oyun alanları türlerinin sağlamış olduğu imkânlar doğrultusunda çocuk, atlama, zıplama, kayma, tırmanma eylemlerini gerçekleştirerek fiziksel gelişim gösterir. Fazla enerjini boşaltır ve zararlı eylemler içerisinde olması engellenir. Çocukların “fiziksel ve ruhsal gelişiminde etkin rol oynayan” bu alanlar aynı zamanda çocuğu dış çevrenin zararlı alanlarından korumaktadır.

Ebeveynlerinin kontrolünde oyun alanlarında keyifli vakit geçirirler. Oyun esnasında yeni arkadaşlar tanır ve yeni çevreler oluştururlar. Yani çocuklar sosyalleşmeyi öğrenirler. Günümüzde sürekli dört duvar arasında kalan çocuk bu durumdan kurtulup özgürce açık havanın ve yeşilin tadını çıkarır. Güneş ışığından yararlanır. Temel anlamda kedi, köpek gibi hayvanları tanıyabilir. Bu durum çocukların ruhsal ve zihinsel gelişiminde olumlu rol oynar (Özgür, 2000; Bektaş, 2003).

Gittikçe kalabalıklaşan kentin, aralıksız yoğun yaşamında çocuklar yaşlılarıyla güven içerisinde oyun oynayabilmelidirler. Oyun alanlarının bu açıdan güvenli olması, korunması önemlidir. Alanda güvenlik görevlisi ve kameralar bulundurulmalıdır.

Çocukların kalabalık gürültülü ortamlardan uzakta, yaşlılarıyla beraber güven içinde oynayacakları yerler olan çocuk oyun alanları kent içinde sayıca arttırılmalı, kriterleri peyzaj mimarlığı disiplinince ele alınarak çocuklar için güvenli alanlar tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

2.4. ÇOCUK OYUN ALANI TASARIM VE PLANLAMA KRİTERLERİ

Oyun alanları, çocukların öncelikle güven içerisinde, sağlığa zararı olmayan materyallerden yapılmış sağlam oyun ekipmanlarının bulunduğu ve diledikleri gibi özgürce oynayabildikleri alanlar olmalıdır. Bu nedenle ulaşılabilirlik, alanların görünürlüğü, donatıların dayanıklılığı, esnekliği, arazilerin kullanıma uygun tasarlanması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca çocuklar için ihtiyaçlarını karşılayacakları tuvalet, çeşme, ebeveynlerin oturabilecekleri banklar ve gölge alanlar, yürüme alanları, bitkisel alanları vb. yerlere yer verilmelidir.

Çocuk oyun alanları tipine göre büyüklüğü yeterli olmalıdır. Çocuk başına düşen miktar yeterli olmalı ve oyun elemanlarının çocukların yaralanacağı ya da zarar göreceği şekilde sıkışık veya dar kullanılmamalıdır.

Oyun alanı için en önemli konu güvenlidir. Yer seçimi bu anlamda ilk akla gelen güvenlik unsuru içerisinde yer alır. Trafik akışının yoğun olmadığı ya da alana rahat ve güvenli sirkülasyonla ulaşılabilir konumda olmasına dikkat edilmelidir (Coşkun, 2015).

Ebeveynler için oyun alanlarında çocuklarını izleyebilecekleri alanlar yaratılmalı, kısa ya da uzun süreli oturma mekânları oluşturulmalı ve bu mekânlardan çocuklarını görebilmelidirler.

Oyun alanı çocukların güneşten faydalandığı açık alanlardır ancak yazın gün boyu tam güneşi alması tehlikeli durumlara neden olabilir. Bu nedenle mevsime göre güneşi ve rüzgârı alması sağlanmalıdır. Alanda bitkilerle ya da yapısal gölgeleme elemanlarına yer verilerek yağmur, güneş, rüzgâr gibi iklim şartlarından korunma sağlanmalıdır (Sürmen, 1998).

Sınır elemanlarının kullanımı park ve oyun alanlarının güvenliği için önemli bir konudur. Belirli yerlerden parka veya oyun alanına giriş noktaları bırakılır, diğer alanlar duvarla, ahşap, demir vb. çitle veya bitkisel materyalle çevrilmesi gerekir. Sınır elemanlarının rüzgârdan koruma, mahremiyeti sağlama, gürültüyü, tozu engelleme gibi işlevleri de vardır.

Oyun alanında kullanılacak bitkiler de çok önemlidir. Zehirli, dikenli ağaçlar tercih edilmemelidir. Daha düz gövdeli, yüksek dallanan ağaçlar seyrek gruplar halinde yerleştirilmelidir. Oyun esnasında çocuğu etkilemeyecek, zarar görmesine neden olabilecek durumlardan kaçınılmalıdır.

Çocukların fazla enerjilerini boşaltabilecekleri, kaslarının çalışmasını ve gelişmesini sağlayacak oyunları oynayabilecekleri alanlar tasarlanmalıdır. Oyun elemanı çeşitliliği yeterli olmalıdır. Çocuk dilediği oyunu seçip oynayabilmeli, grup ya da bireysel oyun alternatiflerini seçebilmelidir.

Oyun alanlarında renkler kullanılarak çocuğun dikkati çekilmelidir. Su öğeleri kullanılarak ve eğimli alanlar oluşturularak alan daha çekici hale getirilmelidir. Kullanılan elemanların çeşidi dâhil her şey çocuğu tatmin etmelidir. Çocuk oyun alanında yaratıcılığını ortaya çıkarabilmelidir (Acar, 2003).

Oyun alanlarında kullanıcıların yaşına göre oyun elemanları gruplandırılmalı ve yaşlarına uygun ölçüde olmalıdır. Alanda kullanılan oyun elemanlarının yerleşimi de çok önemlidir. Kazaları önlemek için standartlara uygun gerekli boşluklar bırakılarak ekipmanların kurulumu yapılmalıdır.

Kullanılan oyun elemanlarının pürüzsüz yüzeyi olmalı, sivri köşeleri, takılmalara neden olabilecek çıkıntıları olmamalıdır. Sağlam, dayanıklı malzemeler kullanılmalı, düzenli olarak bakımı yapılmalıdır. Ekipmanlar hafif, taşınabilir, değiştirilebilir olmalıdır. Alanda kullanılan zemin materyali yumuşak ve temizlenebilir olmalıdır. İklim şartlarına dayanıklı, kolay kurulabilen, tamiri kolay yapılan malzemeler kullanılmalıdır (Tekkaya, 2001).

Çocuk oyun alanları çocukların yaratıcılıklarını, hayal güçlerini karşılayabilecek nitelikte olmalıdır. Bu gereksinimleri karşılarken yararlanmalara sebep olacak donatılar kullanılmamalı, donatıların birbirine olan uzaklıklarına dikkat edilmeli, standartlara uygun yerleştirilmelidir.

Ayrıca, engelli olan çocuklar dâhil tüm çocukların birbiriyle oynayabilecekleri, tüm yaş grubu ve gelişim özelliklerine sahip çocukların ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

2.4.1. Yer Seçimi

Çocuk oyun alanları tasarımında dikkat edilecek ilk konu yer seçimidir. Çocuklar oyun alanlarına araçla veya yaya olarak, okuldan ya da evden kolay ulaşabilmelidir. Bulunduğu mevki tehlikesiz, güvenli olmalı ve korunmalıdır (Aydemir ve diğ., 2004).

Trafiğin aşırı yoğun olduğu yerler seçilmemelidir. Taşıt yolunda olan yerlerde ise girişlerin yaya yolundan yapılması gerekir. CPSC, 2007 standartlarına göre çocukların yola çıkması gibi durumlara karşı alanın çevresinin çitlerle çevrilmesi önerilir.

Yer seçiminde, arazinin engebeli olup olmadığı, topografyası, iklim şartları, toprak durumu, drenajı incelenmeli, çocuk oyun alanı tasarımı bu mevcut verilere göre yapılmalıdır. Olabilecek kazaların en baştan önlenmesi için arazi kullanım durumu değerlendirilip, tasarlanacak oyun alanına uygun olup olmadığı karar verilmelidir.

2.4.2. Oyun Alanında Kullanılan Zemin Malzemeleri

Çocuk oyun alanlarında, kullanılacak zemin malzemesinin seçimi dikkat edilmesi gereken kriterler arasındadır. Çocukların oyun esansında takılması, oyun elemanlarından düşmesi vb. durumlar düşünülerek zeminin yumuşak olması önerilir.

Seçilen zemin malzemesinin kolay temizlenmesi, kiri tutmaması, dayanıklı olması, ışığı absorbe etmesi, ısıyı yalıtması, esnek olması ve kolay uygulanması ve maliyetinin uygun olması zemin malzemelerinde aranan özelliklerdir. Ayrıca kullanılan diğer ekipmanlarla uyumlu olmalıdır (Kuşoğlu, 2013).

Oyun alanlarında genellikle talaş, çakıl, kum, kauçuk, dökme EPDM vb. malzemeler kullanılır. Bu malzemelerin avantajları ve dezavantajları vardır. Örneğin kum çok uygulanan zemin malzemesidir. Maliyeti azdır ancak, ıslanıp sertleşmesi, çamur olması, kedi, köpek gibi hayvanların kumu pisletmesi ve kumun gözenekli yapısına karışması sakıncalı durumlardır. Bu durumlar kötü koku oluşumuna da neden olur.

Günümüzde en çok tercih edilen zemin malzemelerinin yerini kauçuk malzemeler almış ve giderek kullanımları yaygınlaşmıştır. Kauçuk malzemelerinin diğer zemin malzemelerine göre seçilme nedenleri [URL-6]:

- Esnekliği ve düşme sonucu darbelerin şiddetini azaltabilecek emici özelliğe sahiptir.
- Diğer malzemelere göre daha hijyenik ve dayanıklıdır.
- Demontedir, uygulaması ve tamiri kolaydır.
- Yüzeyinde su birikmesi, göllenme olmaz.
- Kaymayan özellikte, yürümesi kolay, konforludur.
- Temizliği kolay ve uzun ömürlüdür.
- Isı ve ses izolasyonu sağlar.
- UV güneş ışınlara karşı dayanıklıdır, düşük ve yüksek sıcaklıklara bağlı deformasyon olmaz.
- İklim şartlarına dayanıklıdır. Düşük sıcaklıkların yaşandığı ve kar yağışı olan alanlarda güvenle kullanılabilir.

Tüm bu özellikleri nedeniyle oyun alanlarında ekipmanların altında kullanılması uygun görülmekte ve önerilmektedir. Son dönem çocuk oyun alanlarının uygulamalarında diğer zemin materyallerine göre daha fazla tercih edilmektedir.

2.4.3. Oyun Alanında Kuşatma Elemanları

Kuşatma elemanları, alanı hem dış çevreden ayırarak sınırlarının belirlenmesini hem de alanın dış çevreden korunmasını sağlar. Çocuk oyun alanlarında kuşatma ya da sınır elemanı mekân algısının oluşmasını sağladığı gibi dışarıdan alan içindeki insanların görünmesinin kısmen engellenmesini de sağlar.

Sınır elemanı malzemesi olarak bitkiler, ahşap ve demir çitler veya duvarlar kullanılmaktadır. Sürmen (1998), sınır elemanı olarak kullanılan duvarların soğuk etki yaptığını bu nedenle çok nadir tercih edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Diğer sınır elemanları renkleri, desenleri ya da dokusuyla alanla uyumlu olmalı ve alanın çevreyle olan ilişkisini düzenleyebilmelidir. Oyun alanında kullanılan bitkisel sınırlamalar ekolojik açıdan katkı sağlar, doğal ortamla ilişki kurulmasını güçlendirir. Ayrıca yeşil rengi ve dokusuyla alana renk ve estetik açıdan değer katar. Yönlendirme, mahremiyeti sağlama, tozdan, gürültüden korunmayı sağlar (Kuşoğlu, 2013).

Sınır elemanları kullanılırken alanın ihtiyacı olan işlevselliğe uygun olarak seçilmelidir. Psikolojik açıdan olumlu etki yaratacak, estetik açıdan uyumlu elemanlar kullanılmalıdır.

2.4.4. Oyun Alanından Gölgeleme Elemanları ve Oturma Birimleri

Mekâna üçüncü boyutu sağlayan hafif mekânlardır. Kısa ve uzun süreli dinlenme, açık alanlarda iklim koşullarından korunma gibi işlevleri vardır. Peyzaj ve yapısal düzenlemelerde, vurgulama, perdeleme, sınırlama, çatı oluşturma, gölgeleme, mekânda derinlik ve genişlik hissi yaratma, bitkilere desteklik gibi birçok rekreasyonel işlevlere sahiptirler. Konstrüksiyon yapılarına ve fonksiyonlarına göre pergola, çardak, gazebo, veranda, çadır, tente, kameriye, tonoz ve kemer gibi çeşitleri vardır (Bal, 2005). Parklarda ve özellikle çocuk oyun alanlarında, ebeveynlerin çocuklarını güvenli bir şekilde izleyebilmelerini ve beklemelerini sağlar.

2.4.5. Oyun Alanında Çöp, Çeşme Donatıları ve Tuvaletler

Tuvaletler, çocuk oyun alanlarında nadir bulunmaktadır. Ancak günümüzde projelerde ve uygulamalarda daha fazla yer verilmeye başlanmıştır. Çocukların temel ihtiyaçlarını giderebilmesi için önemlidir. Tuvaletler oyun alanına yakın yapılmalı ve bakımı, temizliği ihmal edilmemelidir. Çevre bilincini aşlamak açısından çöp kutuları oyun alanına yakın yerlerde olmalıdır. Oyun alanında yer alan donatı elemanlarıyla uyumlu ve çocukların dikkatini çekebilecek görünümde olmalıdır. Aynı zamanda alanın kirlenmesini önleyecek ve ulaşılabilecek şekilde konumlandırılmalıdır (Bektaş, 2003).

Oyun alanlarında çeşmelere yer verilmelidir. Özellikle yaz aylarında çeşmelere olan ihtiyaç artmaktadır. Çocukların ellerini yıkama, su içme ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde yerleştirilmeli ve boyutları çocukların ulaşabileceği şekilde olmalıdır.

2.4.6. Oyun Alanının Aydınlatma Donatıları

Aydınlatma donatıları, kentsel mekânların gece kullanımlarını ve algılanmalarını sağlamak için estetik ve koruma amaçlı olarak kullanılan elemanlardır. Caddelerde, meydanlarda, park ve bahçelerde kullanılan aydınlatmalar işlevsel açıdan önemli olduğu gibi estetik açıdan da önemlidir. Çocuk oyun alanlarında çocukları rahatsız etmeyecek şekilde ışık miktarı olmalı, çocuğun gözüne gelmemelidir. Ancak geceleri alanı yeterince aydınlatacak şekilde olmalıdır. Aydınlatma elemanları çocuk oyun alanındaki diğer donatı elemanlarıyla estetik ve işlevsel yönden uyumlu olmalıdır (Sürmen, 1998).

2.4.7. Oyun Alanında Drenaj Sistemleri

Alandaki fazla suyun kanallarla tahliye edilmesi işlemidir. Drenaj sisteminin iyi bir şekilde yağışa veya biriken suya göre kapasitesinin hesaplanması ve oluşturulması gerekir. Alanın kısa sürede zarar görmeden kullanılmasının sağlanması için önemlidir.

2.4.8. Oyun Alanında Kullanılan Bitki Saksıları ve Kasaları

Saksı ve kasalar parklar için önemli donatı elemanları haline gelmiştir. Peyzajın vazgeçilmez unsurlarında bitkiler parklarda ve oyun alanlarında dikim ve ekim yöntemlerinin dışında saksılarda ve bitki kasalarında kullanılmaktadır. Bitkinin yetişmesi için gerekli koşulları oluşturduğu gibi, çevreyi görsel anlamda da zenginleştirir. Rengiyle dokusuyla ve çiçeklerle olan uyumuyla canlılık katar (Bal, 2005).

Tasarım bitki kapları, oturma birimleriyle birleştirilen saksılar, çiçeklikler son zamanlarda yoğun olarak uygulanmakta, tasarımlarda tercih edilerek işlevsel ve estetik açıdan değerlendirilmektedir.

Ahşap, beton, korten, plastik, metal malzemelerden yapılmaktadır. Büyük, küçük ebatlarda, tekerlekli yani hareket edebilen ya da sabit olan kasalarla uygulanabilir. Saksıların içerisinde kullanılacak bitki için gerekli toprak derinliği olmalıdır. Çiçekler için 15-25 cm, çalı ve küçük ağaçlar için 50-100 cm derinliklerin aşağısında olmamalıdır. Saksı içindeki drenaj iyi sağlanmalı, çakıl taşları ve yeterli suyun olması içinde torf gibi su tutucular kullanılmalıdır.

2.4.9. Oyun Alanında Kullanılan İşaret, Tabela, Levha

Oyun alanlarından bilgi vermek, yönlendirme yapmak, yer göstermek amaçlı kullanılır. Tabelalarda alanla ilgili tarihi bilgi ya da alanın krokisi verilebilir. Kuralların yazdığı tabelalar, uyarı levhaları bulunabilir. Herkesin görebileceği, dikkatinin çekeceği yerlerde zeminde veya duvarlarda bulunabilir (Bal, 2005).

2.4.10. Oyun Donatıları

Oyun donanımları, tasarımları çocuğun oyun eylemine geçmesi için yeterli, nitelikte olmalıdır. Dikkat çekici, eğlendirici, öğretici, sosyalleştirici ve güvenli olması gerekir. Oyun alanlarındaki oyun elemanlarını, oyun grubu, kaydırak, salıncak, tahterevalli, denge elemanı, tırmanma elemanı ve diğer elemanlar oluşturmaktadır. Çocukların yaş ve yeteneklerine uygun yapılmalıdır. İsteklerine yetecek çeşitlilikte, ulaşabilir, renk, doku bakımından dikkat çekici özellikte olmasına dikkat edilmelidir. Bununla birlikte çocukların özgürce oynama, atlama, zıplama eylemlerini gerçekleştirebilmelerine izin verecek ölçülere sahip ve elverişli olmalıdır.

Oyun donatıları çocukların yaratıcılıklarını uyandırmalı, onlara deneyimleme, keşfetme fırsatını vermelidir. Bireysel ve grup olarak oynama, sosyalleşme imkanı tanımalı, fiziksel aktivitelerini güçlendirmelidir.

Kullanılan oyun elemanlarının, çocukların yaşlarına uygun ölçülerde olması ve ergonomik olması, çocukların fiziksel gelişimine katkı sağlaması ve sıkılmadan oynamalarını sağlaması için önemlidir. Çocukların oyun esnasında dikkatsizce yaşayabilecekleri kazalara neden olabilecek ayrıntılara dikkat edilmelidir (Tekkaya, 2001).

Ekipmanlarda köşeli, sivri noktalar olmamalı, pürüzlü, takımlara neden olabilecek çatlak, kırık yerleri hemen tamir edilmelidir. Bağlantı yerlerinde muhafaza kapakları olmalıdır. Sağlığa zararlı olmayan boyalar kullanılmalıdır.

Kullanılan ekipmanlar çok yönlü olmalı, işlevsel ve estetik açıdan tercih edilebilecek nitelikte olmalıdır. Dayanıklı olmalıdır. Yoğun ve uzun süreli kullanım durumu düşünülerek bakımının ve tamiratının kolay olacağı ürünler seçilmelidir. Tüm bunların yanında ekonomik olmalı ve tedarik edilmesi kolay olmalıdır. Oyun alanlarında bulunun tüm donatı elemanları birbiriyle uyumlu olmalı ve bütünlük sağlamalıdır.

Kombine Oyun Ekipmanları:

Oyun alanlarında son dönemlerde geleneksel oyun alanlarında özellikle kombine oyun gruplarına yer verilmektedir. Küçük alanlara sığabilmesi, rahat kullanımı ve hatta yerden tasarrufu sağlamaları nedeniyle seçilmektedirler.

Yücel (2005), kullanılan ekipmanların, ahşap, çelik plastik gibi çeşitli malzemelerden tek tip olabileceği gibi karışık olarak kullanılabilceğini belirtmiştir. Tüm bu kullanılan malzemelerin, avantajlarının yanı sıra dezavantajları da düşünülerek seçilmeli ve ona uygun bakım yapılmalıdır.

Bu oyun gruplarının yüksekliği düşme sonucu olabilecek ağır yaralanmaları önlemek için 2,5 m'yi geçmemelidir. Basamaklar ise 20 cm'den yüksek olmamalı, derinliği 3 cm ve genişliği 60 cm olmalıdır. Kullanılan tüm elemanlar güvenlik standartlarına uygun ve bakımları kolay olmalıdır.

Çocuk oyun alanları çocukların oyun ekipmanlarıyla oynadıkları özel alanlardır. Bu nedenle çocuklarını dikkatini çeken, enerjilerini boşaltmaya yarayan güvenli, dayanıklı, sabit, esnek, estetik ve çok yönlü elemanlardan oluşmalıdır (Tekkaya, 2001).

2.4.11. Oyun Alanının Bitkisel Tasarımı

Peyzaj mimarlığının en önemli materyali olan bitki, yapılaşma sonucu azalan yeşille ilişkiyi sıcak tutmayı ve bozulan doğa dengesini kurmayı sağlamaktadır. Birden fazla işlevleri vardır. Alanı estetik açıdan renklendirir, güzelleştirir. Ekolojik açıdan yaşam alanı oluşturur, oksijen sağlar, mikro klima etkisi yaratır.

Sınırlama, mekân oluşturma, alanları birbirinden ayırma, rüzgarı önleme, perdeleme, yön verme, gölgeleme de bitkilerin kullanım amaçları arasında yer alır.

Çocuk oyun alanında kullanılan bitkilerin seçimi önemli bir konudur. Kullanılan bitkilerin zehirli veya dikenli olmamasına dikkat edilmelidir. Sürmen (1998)' e göre bitki seçiminde dikkat edilmesi gereken unsurlar şöyle özetlenebilir:

1. Dayanıklı, uzun ömürlü, genelde herdem yeşil bitkiler olmalıdır.
2. Oyun alanı ve çevresinde çocuğu rahatsız etmeyecek olan küçük çaplı ve çalı türleri kullanılmalıdır (*Thuja orientalis*, *Spirea billiardii* "rosea" gibi).
3. Yaprak ve meyvelerini döken ağaç türlerinin bulunması, çocukların kayıp düşmesine neden olabileceği için kullanılmamalıdır (*Morus alba* gibi).
4. Yaprak, meyve ve çiçekleri zehirli bitkiler kullanılmamalıdır. Aynı şekilde dikenli, batıcı bitkilerde kullanılmamalıdır (*Taxus baccata*, *Nerium oleander*, gibi).
5. Çiçekleri ya da kokuları arı gibi rahatsız edici hayvanları çekici türden olmamalıdır. (*Morus alba*, *Prunus laurocerasus*, *Eleagnus angustifolia*, *Robinia pseudoacacia* gibi).

Bitkiler çocuk oyun alanları için vazgeçilmez bir tasarım unsurudur. Sınırlama elemanı olarak, yön vermek, gölgeleme, rüzgâr ve görüntü kirliliği perdeleme gibi birçok amaç için kullanılırlar. Bununla birlikte çocukların doğayı tanıyıp, bütünleşebilecekleri en önemli yerlerden birinin çocuk oyun alanları olması düşünülerek bu alanlarda çocukların öğrenmelerine katkı sağlayacak şekilde ağaçlara, çalılara ve mevsimlik çiçeklere yer verilmesi gerekliliği dikkate alınmalıdır (Bektaş, 2003).

2.5. ÇOCUK OYUN ALANLARINDA GÜVENLİK

Çocuk oyun alanlarında dikkat edilmesi gereken önemli unsurlardan biri güvenlidir. Oyun alanının erişilebilirliği, çocuk sayısını karşılayabilmesi, kullanılan aydınlatma vb. donatılar, oyun ekipmanları, bitkiler, engelli kullanımına uygunluğu yani kapsayıcılığı, güvenlik birimleri dâhil tüm bu öğeler oyun alanının güvenliğini oluşturmaktadır.

Çocuk oyun alanlarında bu öğelere dikkat edilmeden, tasarım ilkelerine ve standartlara uyulmadan yapılan uygulamalarda, meydana gelen kazalar ciddi boyutlarda yararlanmalara sebep olmaktadır.

Çocuk oyun alanlarında meydana gelen kazaların nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

Oyun alanlarının zemininin bozuk olması, oyun alanlarının tasarımındaki hatalar, ergonomik ve çocukların yaşlarına göre olmaması, oyun elemanlarının hatalı yerleşim düzeni ve bakımsızlığı, oyun alanında trafiğe v.b. etki alanlarına karşı önlem (kuşatma elemanı kullanımı v.b.) alınmıyışdır (Coşkun, 2015).

2.6. ÇOCUK OYUN ALANLARINA İLİŞKİN GÜVENLİK STANDARTLARININ ARAŞTIRILMASI

Oyun alanlarında güvenlik hem ebeveynlerin hem de yetkili kuruluşların ortak paydada buldukları en önemli konudur. Bu durumda yetişkinlerin oyun alanlarında çocuklarını gözlemleyebilecekleri, tehlikeli durumlarda yetişebilecekleri mesafelerde olabilecekleri yerlerin oluşturulması gerekliliği ortak kanıdır (Frost, Wortham, & Refiel, 2005) .

Thompson (2001)'a göre oyun alanlarının güvenliği, denetimini, oyun alanlarının çocukların yaşlarına uygun olarak düzenlenmesini, oyun alanlarının zeminin ve oyun aletlerinin kurulumunu ve bakımını; denetim ise, çocuğun bakımından sorumlu yetişkinin denetimi altında olmasını kapsamaktadır (Deretarla Gül, 2012).

İlk çocuk oyun alanı olarak bilinen Açık Hava Jimnastik Alanı, 1921 yılında ABD'de Latin okulunun bahçesinde kurulmuştur. Sonrasında 1937 yılında Almanya'da çocuk bahçeleri yapılmaya başlanmıştır.

İlk dönemlerdeki oyun alanları fiziksel etkinliklere yönelik doğal alanlardır. ABD'de 1907 yılında güvenli oyun alanları oluşturmayı hedefleyen oyun alanları derneği NRPA kurulmuştur.

Çocukların çoğunlukla zamanını geçirdikleri bu eğlenceli yerler, yer seçimi, sınırlama elemanları, oyun aletlerinin tasarımı ve kullanım hataları, oyun aletlerinin yerleşimi ve bakımı gibi önemli noktalarda yeterli tedbirlerin alınmaması durumunda çocuklar için kâbusa dönüşebilir. Bu nedenle oyun alanlarının güvenli alanlar olması için belirli düzenlemelerin yapılması ve standartların oluşturulması gerekliliği doğmuştur.

Oluşturulan bu standartlarda oyun alanlarında kullanılan ekipmanların; yüksekliği, korkuluk, bariyer aralıkları, merdiven basamak ölçüleri, ekipmanların birbirine olan mesafeleri gibi birçok ölçü tek tek incelenmiş, çocukların yaş ve cinsiyetlerine göre detaylandırılmıştır.

Oyun alanlarının güvenliği için gerekli standartları belirleyen ve denetleyen *Amerika Uluslararası Materyaller ve Test Topluluğu (ASTM)*, *Tüketici Ürün Güvenlik Komisyonu (CPSC)*, *Uluslararası Oyun Ekipmanları Üretim Derneği (IPEMA)*, *Engelli Hareketi Amerika Bilgi ve Teknik Destek Kuruluşu (ADA)* uluslararası kuruluşlardan bazılarıdır (CPSC, 2010).

2.6.1. Türkiye’de Kullanılan Standartlar

1998 yılında Avrupa Birliği ülkeleri tarafından kabul edilen EN 1176 standartları, 2010 yılında Türk Standartları Enstitüsü tarafından TS EN 1176 olarak kabul edilmiştir.

- EN 1176-1: Genel güvenlik kuralları ve test metotlarını içerir.
- EN 1176-2: Salıncaklar için genişletilmiş güvenlik kurallarını ve test metotlarını içerir.
- EN 1176-3: Kaydıraklar için güvenlik kuralları ve test metotlarını içerir.
- EN 1176-4: Halatlı teleferik kaydıraklar için güvenlik kurallarını ve test metotlarını içerir.
- EN 1176-5: Dönence, atlıkarınca vb. kendi eksenini etrafında dönen ekipmanlar için güvenlik kurallarını ve test metotlarını içerir.
- EN 1176-6: Yaylı oyuncakları, zıpzıp vb. sallanma ekipmanları için güvenlik kurallarını ve test metotlarını içerir.
- EN 1176-7: Kurulum, denetim ve bakım talimatlarını içerir.
- EN 1176-8: Halat ve ipli tırmanma ekipmanlarına ilişkin güvenlik kurallarını ve test metotlarını içerir.
- EN 1177: Darbe emici zeminler; ekipmanların kurulduğu yüzeylerin nasıl olması gerektiğini ve gerekli güvenlik kurallarını içerir (Ayan & Ulaş, 2015).

Ülkemizde birçok oyun alanında kazalar ve ciddi yaralanmalar yaşanmaktadır. Özellikle oyun alanlarında en fazla düşmeden kaynaklı yaralanmalar görülmektedir. Örneğin çocuklar salıncaktan, tahterevalliden ve tırmanma merdiveninden ellerinden sapları kaçırarak veya dengelerini kaybederek düşerler. Ayrıca sadece düşerek değil, düşerken başka oyun ekipmanına çarparak da yaralanabilirler. Bu kazaların en temel sebebi standartlara uygun olmayan oyun ekipmanlarının kullanılmasıdır.

Düşmeyi önlemenin yanı sıra önemli olan düşmenin şiddetini azaltmak, düşme sonrası yaşanan yaralanmayı minimuma indirmektir. Bunu da güvenlik standartlarına uygun oyun ekipmanları kullanarak yine standartlara uygun ekipman yerleşimi yaparak, bakımını yaparak, oyun alanı tasarımını ve zemin materyallerini kriterlere uygun seçerek sağlanabilir.

2.6.2. Dünyada Kullanılan Standartlar

Oyun alanlarında ekipmandan, zeminden, bakımsızlıktan ya da alanın çevresinden kaynaklı yaralanmaların ve ileri boyutta ölümlerle sonuçlanan kazaların yaşandığı görülmektedir. Bunları en aza indirmek için güvenlik standartları oluşturulmuştur. Ülkeler kendi içinde uygulayacakları standartları hazırlamışlar veya uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan standartları benimsemişlerdir.

Avrupa Birliği ülkelerinde, çocukların oyun alanlarında güvenli bir şekilde vakit geçirebilmeleri için kullanılan oyun ekipmanlarının tasarımları, oturdukları yüzeylerin, malzemelerinin, yerleşimlerinin ve bakımlarının Avrupa Standartlar Birliği CEN tarafından hazırlanan EN 1176 standartlarına uygun olarak yapılması ön şart olarak konulmuştur.

Avrupa Standartlar Komitesi (*European Committee for Standardization*):

Çocukların oyun alanlarının haftalık hatta günlük denetimi standardı getirmiştir.

1970'li yıllarda İngiltere'de Standartlar Enstitüsü oyun parklarına üç alanda güvenlik standardı getirmiştir.(fakat uygulamada zorlama yoktur):

- a. Oyun aletlerinin tasarımı
- b. Oyun aletlerinin kurulumu
- c. Oyun alanlarının bakımı

İngiltere Oyun Alanları Derneği (*The National Playing Field Association*):

- a. Çocuk oyun alanlarının en az ne kadar küçüklükte olması gerektiği
- b. Her birim alan da ne kadar oyun aleti olması gerektiği
- c. Oyun alanlarının köpeklerden koruyucu çitlerle çevrilmesi gerekliliği
- d. Oyun alanlarını diğer bölgelerden tampon yüzeylerle (örneğin yeşil alan) ayrıştırılması gerekliliği gibi standartlar getirmişlerdir [URL-7].

Amerika’da çocuk oyun alanları ekipmanları tasarlanırken CPCS (U.S. Consumer Product Safety Commission), ASTM (American Society for Testing and Materials) ve ADA (Americans with Disabilities of Act) standartlarını karşılamaları zorunludur. Buna rağmen IPEMA 2003 verilerine göre; Amerika’ da her yıl 200.000 çocuk, oyun alanlarında geçerli standartlara uyulmadığı için yaralanmaktadır.

U.S. Consumer Product Safety Commission (Tüketici Ürün Güvenlik Komisyonu) tarafından hazırlanan “*Handbook For Public Playground Safety (Kamusal Oyun Alanı Güvenliği için El Kitabı)*” başlıklı dokümanda kamusal mekânlardaki çocuk oyun alanlarına yönelik standartlar belirlenmiştir. Bunlar:

- a. Çocuk oyun alanı yer seçimi
- b. Çocuk oyun alanı tasarımı
- c. Sınır elemanları
- d. Yüzey malzemesi
- e. Oyun elemanlarının konumu
- f. Oyun elemanlarında malzeme seçimi
- g. Oyun elemanlarının minimum kullanım zonu

Bu standartlar, oyun elemanlarının yol açacağı tehlikeler ve bunları önlemek için önerilere yönelik standartlardır (Kuşuloğlu, 2013).

Kanada’da CSA (Canadian Standards Association) tarafından çocuk oyun alanları ve donanımlarıyla ilgili standartlar oluşturulmuştur. Malzemeler hakkında, kurulumu, yüzeyi, bakımı, oyun alanına erişimi hakkında standartlar tanımlanmıştır. Ancak bu standartlar zorunlu değil, isteğe bağlıdır.

Avustralya’da çocuk oyun alanlarıyla ilgili standartlar, Standartlar Avustralya tarafından oluşturulmuştur. Hükümet tarafından Avustralya’nın en büyük standart birimi olarak tanınır. Oyun alanlarının ve ekipmanlarının tehlikeli olabilecek hareketlerinin en aza indirmek amacıyla önerilerde bulunur. Ayrıca iç mekan oyun alanları ve çevresiyle ilgili de standartlar oluşturulmuştur.

Singapur'da oyun alanında standartlar teknik komitenin atadığı çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Yaralanmaları azaltmak için oyun alanlarının ve ekipmanlarına yönelik standartlar oluşturulmuştur.

Oyun alanlarında güvenliğe yönelik standartlar oluşturulmuş, bazı ülkeler de bu standartlar geliştirilmiştir. Ancak önemli olan nokta bu standartlar dikkate alınarak oyun alanlarının yapılmasının sağlanması ve yıl boyunca tüm alanların denetiminin yapılmasıdır.

2.7. ÇOCUK OYUN ALANLARI TASARIM KRİTERLERİNİN EN 1176-TS EN 1176 GÜVENLİK STANDARTLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Çocuk oyun alanlarının sağlıklı alanlar olması için tasarım kriterlerinin oluşturulan güvenlik standartlarına uyması gerekir. Ekipmanlara göre kalıcı veya değişken bir şekilde en kötü şartlar uygulanarak ekipmanın yapısının fiziksel veya hesaplama dayalı olarak değerlendirilmesiyle güvenlik standartları belirlenmiştir.

Avrupa Birliği ülkeleri parklarda bulunan çocuk oyun alanlarında oluşan kazaların önüne geçmek amacıyla 1998 yılında EN 1176 adında standartları oluşturmuştur.

1998 de oluşturulan EN 1176 standartları, 2008 de kapsamlı bir düzenlemeden geçirilmiş ve 2010 yılında Türk Standartları Enstitüsü tarafından da kabul edilmiştir.

EN 1176 standartları tamamen 0-3 yaş grubu çocukların ihtiyacı olan güvenlik önlemleri göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur [URL-8].

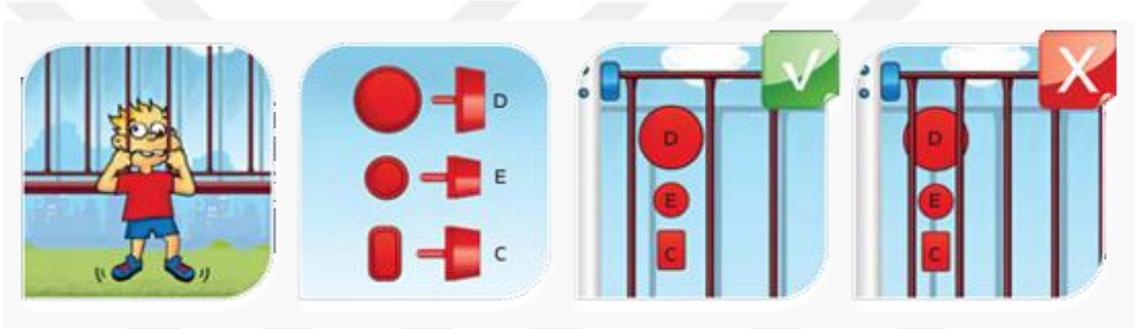
2.7.1. Kontrol Kriterleri

Avrupa Birliği ülkelerinin oluşturduğu EN 1176 standartları ve Türk Standartları Enstitüsünün de TS EN 1176 olarak kabul ettiği standartlara göre [URL-9]:

a. Dört tarafı kapalı boşluklar

Çocukların kafalarının sıkışmalarını engelleyecek şekilde boşluklar dar ya da kolay girip çıkmasını sağlayacak kadar geniş olmalıdır. Bu boşlukların standartlara göre 89 mm ila 230 mm arasında olmaması gerekmektedir. Sıkışma durumunu kontrol edebilmek için üç adet sonda tasarlanmıştır (Şekil 2.6).

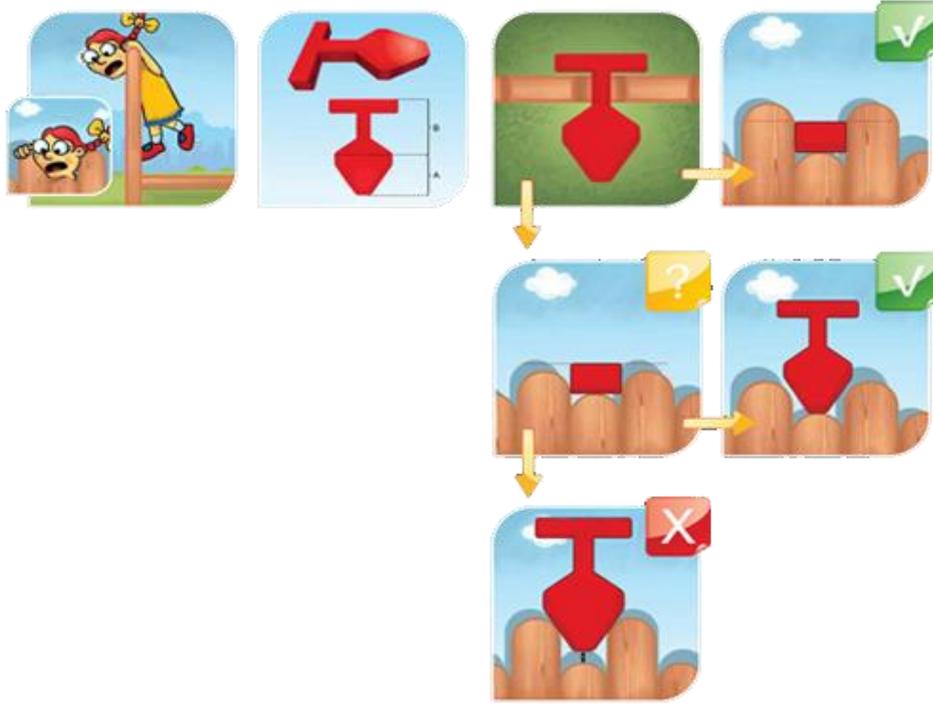
Eğer boşluklardan E veya C sondası geçerse, D sondası da geçmelidir. Böylece gerekli boşluk ayarlanabilir. Boşluğun çok büyük ya da çok küçük olması ayarlanarak çocukların kafa, baş sıkışmalarının önüne geçilmesi sağlanır. Bu özellik yer seviyeden 600 mm üzerinde olan ve çocukların erişebileceği her yerde aranmaktadır.

Şekil 2.6: Dört tarafı kapalı boşluklar testi [URL-9].

b. Kısmen açık ya da V şekilli açıklıklar (baş, boyun veya el sıkışmaları)

Bu tarz kısmen açık ya da V şekilli boşluklarda çocukların baş ve boyunları sıkışabilir. Bu nedenle boşlukların ya geniş olması ya da derin olmayacak şekilde tasarlanması gerekir. Bu tip boşlukların standartlara uygunluğunu kontrol etmek için deney mastarı testi yapılır (Şekil 2.7).

Şekil 2.7: Kısmen açık ya da V şekilli açıklıklar testi [URL-9].

Mastar testi iki aşamada yapılır. Mastar açıklığa oturmuyor veya boşluğun derinliği mastar kalınlığından daha az ise standartlara uygundur, ikinci aşamaya geçilmez.

Diğer durumda ise, mastar açıklığa oturuyor ve derinlik mastardan daha derinse, ikinci teste geçilir. İkinci test dikey testtir.

Bu teste göre, mastarın sivri ucu açıklıktaki en derin yere oturuyorsa boşluk standartlara uygundur, oturmuyorsa uygun değildir.

c. Kıyafet sıkışması

Oyun ekipmanlarının da çocukların kıyafetlerinin sıkışması çocuk oyun alanlarında yaşanan tehlikeli durumlar arasındadır. Oynak mafsal isimli test deney mastarı ile bu tip durumların önüne geçilmek amacıyla kontrolü yapılır (Şekil 2.8)

Şekil 2.8: Kıyafet sıkışması testi [URL-9].

Kaydırakları test etmek için oynak mastarın metal ayağı kaydırığın üzerinde gezdirilir. Zincirin bir yere takılıp takılmayacağı tespit edilir. Halka bir yere takılmıyorsa standartlara uygun demektir. Aynı şekilde diğer ekipmanlarda da metal ayak olmadan aynı kontrol yapılır.

d. Parmak sıkışması

Çocuk oyun alanlarında çocukların parmaklarının oyun elemanlarına sıkışması görülebilir tehlikeli durumlardandır. Bu nedenle boşluklardan küçük bir çocuğun parmağı giremeyecek kadar küçük olmaması ya da girdiğinde sıkışacak kadar dar olmaması gerekir. 1.2 m 'den itibaren başlayan yükseklikteki boşluklardan 8 mm'lik çubuklar geçmemelidir. Eğer geçiyorsa 25 mm'lik çubuklarda geçebilmelidir.

Mastar testi yapılarak bu tarz sıkışmaların kontrolü yapılmaktadır (Şekil 2.9).

Şekil 2.9: Parmak sıkışması testi [URL-9].

e. Ayak ve bacak yakalanmaları

Çocukların yürüme/koşma ve tırmanabilmesi için düzenlenen yüzeyler, ayak ve bacak yaralanmalarına sebep olacak aralıklar içermemelidir. Hareketin ana yönündeki aralıklar hareketin yönü boyunca 30 mm den büyük olmamalıdır.

f. Sivri çıkıntılar

Oyun alanlarında 8 mm'den fazla çıkıntılı bağlantı noktaları olmamalıdır. Eğer çıkıntılar fazla ise muhafaza kapakları kullanılarak korunmalıdır (Şekil 2.10).

Şekil 2.10: Sivri çıkıntılar testi [URL-9].

g. Düşme yüksekliği

Oyun ekipmanından çocuk yere düşebileceği en yüksek noktadan zemine olan yüksekliğıdir. Düşme yüksekliğı standartları, oyun elemanlarına göre farklılık gösterir. Gerekli yükseklik kullanılan zemin malzemesinin kalınlığına, cinsine göre belirlenmelidir. Yer kaplamalarının çeşit ve kalınlığına, kurulacak ürünün düşme yüksekliğine göre karar verilmelidir.

h. Bölgesel Boşluklar

Güvenlik mesafesi, oyun alanındaki ekipmanlarda çocukların zarar görmeden oynayabileceği, diğer ekipmanlara olan mesafedir.

Minimum boşluk ekipmanın güvenli kullanılması için olması gerekli alandır. Serbest boşluk, oyun ekipmanın aktif olduğu sırada üstünde, altında ve etrafında olan boşluktur. Düşme boşluğu, oyun elemanlarının kullanımı sırasında, ekipmanın etrafında olan düştüğünde çocuğun zarar görmemesi için gerekli boşluktur [URL-8].

2.7.2. Zeminler

Çocuk oyun alanlarında genellikle kum, çimen ve kauçuk zemin kaplaması kullanılmaktadır (Şekil 2.11). Bu tip kaplamanın genel özellikleri aşağıdaki tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2.1: Zemin kaplamalarının genel özellikleri [URL-9].

Zemin malzemesi	Minimum Derinlik	Maksimum Düşme Yüksekliği
Kum	30 cm	3 m
Kum*	20 cm	2 m
Çim**	-	1 m
Kauçuk***	Test edilmelidir	Test edilmelidir

Kullanılan malzemelere göre düşme yüksekliği değişmektedir. Kauçuk malzemelerde düşme yüksekliği ve kalınlığı üretici firmalara göre değişmektedir. Ancak standartlara göre kalınlığının 43 mm ve üzeri, düşme yüksekliği ise max. 3 m olarak belirlenmiştir [URL-9].

Şekil 2.11: Kauçuk ve kum zemin örnekleri [URL-10].

2.7.3. Salıncaklar

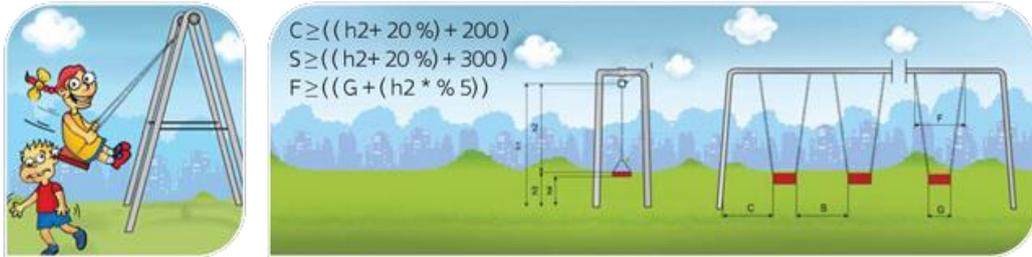
Çocuk oyun alanlarının önemli elemanlarından salıncakların, yükseklikleri, zincir aralıkları, oturaklar arası mesafeler, düşme yükseklikleri EN 1176'da belirli ölçülere tanımlanmıştır. Oyun alanındaki salıncakların ölçüleri bu standartlara uygun olmalıdır (Şekil 2.12).

Salıncaklar iki tarafında 3,5 m genişlik ve 7,2 m uzunlukta güvenlik alanı bulunmalıdır. Oturakların yerden yüksekliği 350 mm olması gerekir. Araba lastiği kullanılan durumlarda yüksekliğin 400 m olması gerekir. Sistemde meydana gelecek yıpranmalar, bozulmalar ve kırılmalar nedeniyle 100000 devinim sonrası kullanılması tehlikeli olduğundan kullanılmasına izin verilmez. Salıncaklar yıpranma olmadan ileri-geri hareketini 105-120 derecede yapabilmelidir. Salıncaklar en fazla 2'li oturaklardan oluşur. Küçük ve büyük çocukların salıncakları bir arada kullanılmaz [URL-8].

Şekil 2.12: Tekli ve ikili salıncaklar [URL-8].

Oyun alanlarında salıncaklarla ilgili yaşanan kazaların başında çarpma sonucu yaşanan yaralanmaların geldiği görülmektedir. Bu ağır yaralanmalara neden olabilecek kazaların önüne geçebilmek için darbe testi oluşturulmuştur (Şekil 2.13). Plastik malzeme kullanılan oturakların bu kontrolden geçemediği görülmüş yerine kauçuk malzeme kullanımı tercih edilmiştir [URL-9].

Şekil 2.13: Salıncak ölçüleri [URL-9].

2.7.4. Kaydıraklar

Çocuk oyun alanlarının bir diğer önemli elemanları kaydıraklardır (Şekil 2.14). Kaydırakların her iki yanına 1'er metrelik, bitiş noktasına ise 2 metrelik güvenlik alanları düzenlenmelidir. Kaydırakların yüzeyleri için pürüzlü, eklemeli yüzeylerin kullanımı zarar verebileceğinden yüzeyin yekpare olması tercih edilir. Çocukların kayma pozisyonuna geçebilmeleri için kaydırakta güvenle oturabilmelerini sağlayan 350 mm başlangıç bölümü olmalıdır [URL-8].

Şekil 2.14: Kaydıraklı oyun grubu [URL-11].

1 metreden yüksek olan kaydıraklarda çocukların kaymadan önce oturmalarını sağlarken tutunacakları ve destek alacakları bir bariyer olmalıdır (Şekil 2-15). Kaydırakların açısı ise ortalama 40 dereceyi, max. ise 60 dereceyi geçmemesi önerilir.

TS EN 1176 kriterlerine göre yüksekliği 1500 mm'den küçük kaydıraklarda çıkış yüksekliği 200 mm, daha yüksek olanlar 350 mm olmalıdır. Bu durum spiral kaydıraklarda değişmektedir. Düşme yüksekliği 60-110 mm arası olmalıdır [URL-9].

Şekil 2.15: Bariyerli ve bariyersiz kaydıraklar [URL-9].

2.7.5. Tahterevalliler

Tahterevallilerde yaşanan kazalar çoğunlukla sönümlenme eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Aniden yere vurması durumunda çocuk düşebilir, sert vurduğu için yaralanabilir (Şekil 2.16), (Şekil 2.17).

Şekil 2.16: İkili demir tahterevalli [URL-12].

Şekil 2.17: Tahterevallide sönümleme kullanımı standartları [URL-9].

Tahterevallilerde parmak sıkışmasından ve sivri parçaların göze girmesinden kaynaklı kazaların da yaşandığı görülmektedir.

Bu durumu engellemek için hareketli parçalar dâhil tüm parçaların 12 mm çapında aparatlardan geçmemesi gerekir (Şekil 2.18). Bunun için testler yapılmalı ve kontrolü sağlanmalıdır [URL-9].

Şekil 2.18: Tahterevalli tutamaç testi [URL-9].

2.7.6. Yaylanan Oyuncaklar (Zıp zıplar)

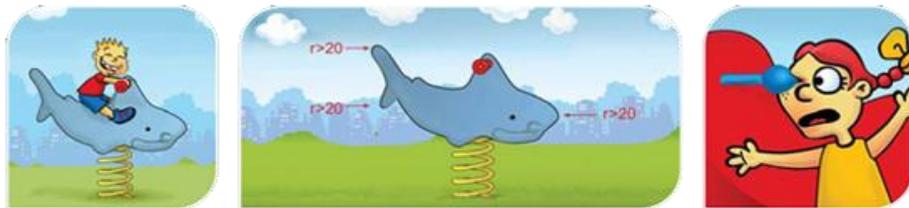
Bütün zıp zıp ekipmanlarının hareketlerinin sınırlandırılması gerekmektedir. Bu tip oyun elemanlarında yaşanan aniden ve sert durma, zıplatma gibi hareketler tehlikelere yol açabilir. Mekanizmasının düzenli olarak kontrolünün yapılması ve testlerden geçirilmesi gerekir (Şekil 2-19).

Yaylı oyuncakın yüksekliği TS EN-1176 kriterlerine göre max. 1.5 m, yerden yüksekliği 230 mm olmalıdır. Bir çocuk oyun elemanına bindiğinde yayın yüksekliği en fazla %5 oranında azalmalı, max. eğilme derecesi de 20 olmalıdır [URL-8].

Şekil 2.19: Yaylı oyuncaklar (zıp zıplar) [URL-13].

Yaylı oyuncaklar için dikkat edilmesi gereken bir başka kısım tutacaklardır. Çocukların gözüne girecek sivrilikte olmamalıdır. Önerilen tutacak çapı 16-45 mm arasında olmalıdır (Şekil 2.20). Bunun için halka master testi tasarlanmıştır, halkanın içinden herhangi bir eleman geçmemelidir (Şekil 2.21). Parmak sıkışmaları için 12 mm çapındaki aparat kuralı geçerlidir [URL-9].

Şekil 2.20: Yaylı oyun elemanı standardı [URL-9].

Şekil 2.21: Yaylı oyun elemanı kontrol testi [URL-9].

2.7.7. Merdivenler

Merdivenlerin baskıç ölçüsü en az 140 mm, rıht ölçüsü ise en az 110 mm olmalıdır. Yukarıdan bakıldığında basamaklar birbirinin üzerine geliyormuş gibi gözükmeli, boşluk görünmemelidir (Şekil 2.22). Merdivende basamak arası boşluklu tipte ise baş-boyun sıkışmaları standartlarına uygun olarak yapılmalıdır. Merdiven eğimine dikkat edilmeli, basamaklar arası eşit olmalı ve dönme yapmamalıdır (Şekil 2.23) [URL-9].

Şekil 2.22: Oyun grubu merdivenleri [URL-14]

Şekil 2.23: Merdiven standartları [URL-9].

$$X < 89 \text{ mm veya } X > 230 \text{ mm}$$

2.7.8. Küpeşte, Korkuluk ve Bariyerler

Küpeşte, Korkuluk ve Bariyerlerin EN 1176 kriterlerine göre [URL-8]:

Küpeşte: Yüksekliği 600 mm ile 850 mm arasında olmalıdır.

Korkuluk: Oyun alanından yüksekliği 1000 mm ve 2000 mm arasındaki sabit platformlarda kullanılır. Korkuluklar için de gerekli yükseklik 600 mm ile 850 mm arasında olmalıdır.

Bariyer: Bariyerlerin yüksekliğinin en az 700 mm olması gerekir. Yanlarda bulunan koruyucu kısımlar 60 cm ve 85 cm arasında olmalıdır. Bariyerler için dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de bariyerlerin ortalarında çocukların tırmanabileceği yatay kısımlar bulunmamalıdır.

2.7.9. Halka ve Tutamaç

Oyun ekipmanlarındaki tutma yerleri elle kavranabilecek şekilde olmalıdır. Bunun için çaplarının 16-45 mm arasında olması gerekir. Halkaların kesit çapları 60 mm'den geniş olmamalıdır. Tırmanma iplerinde çap 18-45 mm arasında, salıncak iplerinde ise 25-45 mm arasında olması gerekir [URL-8].

2.7.10. Türkiye'de sık görülen EN 1176 Uyumsuzlukları

Türkiye 'de en çok görülen EN 1176 uyumsuzlukları [URL-9]:

1. Beton derinliği ve miktarı

Çocukların betonla temas etmeyeceği şekilde ve ekipmanların sağlam olması için gerekli derinliklere uygun beton atılmalıdır.

Standartlara göre beton köşeli dökülecekse 30 cm, radüslü ise 20 cm derinde olmalıdır. Ancak maliyeti düşürmek, yapılan işi azaltmak için bu standartlara uyulmadığı görülmektedir.

2. Kauçuk kalınlığı ve düşme yüksekliği

Son dönemlerde oyun alanlarında en çok tercih edilen ve kullanılması önerilen kauçuk kaplamalar için de bazı standartlar vardır. Ancak üretici firmalar ve alıcılar bu standartlara uymamaktadır.

Kauçuk kaplamalarda maliyeti düşürmek için ince ve yeterli kalınlıkta olmayan kauçukların kullanıldığı görülmektedir. Firmalarda ürünleri için yeterli kalınlık testleri yaptırılmalı ve alıcıya bu konuyla ilgili detaylı bilgi verip yönlendirme yapabilmelidir.

3. Merdivenler

Genellikle çocuk oyun alanlarında merdivenler boşluklu kullanılmaktadır. Bu durumda da çocuklar için önemli olan baş-boyun yakalanmaları standartlarına dikkat edilmesi gerekmektedir. Ancak bu standartların merdivenler için gerekli boşluklara uymadığından bu ölçüler ihmal edilmektedir.

2.8. ÇOCUK OYUN ALANLARINDA BAKIM

Çocuk oyun alanları, çocukların zamanlarını geçirdikleri sosyal yaşam alanlarıdır. Çocuklar tarafından oyun alanında bulunan ekipmanlar yoğun olarak kullanılır. Yoğun olarak kullanılan bu aletler zamanla yıpranabilir, aşınabilir, açık havada bulunmasından dolayı yağış, fazla güneş alma gibi çeşitli iklimsel sebeplerden zarar görebilir ve kırılabilir.

Oyun alanları tasarımı standartlara uygun olarak gerçekleştirildikten sonra alanın ve ekipmanlarının bakımının yapılması önemli bir konudur. Düzenli bakımların yapılmadığı takdirde, düşme, yaralanma gibi kazalar meydana gelebilir, bu kazaların sonuçları sakatlanma hatta ölüm gibi ciddi boyutlara taşınabilir. Bu durumların önüne geçilmesi oyun alanlarının düzenli periyotlarla bakımının yapılması zorunlu olmalıdır. Bakım ve onarımı yapılamayan oyun aletlerinin, kaldırılıp yerine yenisi getirilmelidir. Oyun alanlarını standartlara uygunluğunu ve bakım onarım çalışmalarının yapıldığını denetlenmesi gerekir [URL-12]:

Rutin görsel denetleme; oyun alanında yapılan sürekli denetleme şeklidir. Açık havada iklim şartlarından ya da yoğun kullanımlar nedeniyle oluşan yıpranmaların gözle yapılan kontrolüdür.

Uygulamalı denetleme; daha çok ürünlerin üç ayda bir kullanılırken ve sabit haldeki durumlarına göre yapılan denetlemedir.

Yıllık ana denetleme ise; yıllık olarak ürünün malzeme, dayanıklılık, güvenilirlik gibi testlerini içeren denetlemelerdir.

Denetleme konusunda, üretici ve satıcı firmalara da iş düşmektedir. Düzenli takibinin yapılması, yenilenen, değişen ve kabul gören standartların bilgisi öğrenilmeli, araştırması yapılarak, uygunluk sertifikalarının alınması gerekir.

Parklardan sorumlu kamu kuruluşlarının da düzenli olarak denetlemeler yapması, ihmallerin önüne geçmek için yaptırımlarının olması ve bunların uygulanması ihmal edilmemesi gereken önemli bir konudur.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Materyal bölümünde araştırma alanları ile ilgili bilgi verilmiş, yöntem bölümünde ise çalışma için kullanılan yöntem ve aşamalar açıklanmıştır.

3.1. MATERYAL

Kentsel yeşil alan hiyerarşisine göre konut düzeyi ile başlayan yeşil alan sistematiği mahalle ölçeği, semt ölçeği ve kent ölçeğine göre sınıflandırılmaktadır. Kentsel yeşil alan içerisinde yer alan parkların sınıflandırılmasına göre araştırma alanı olarak belirlenen çocuk oyun alanları; kent, semt, mahalle ve konut düzeyinde farklı ölçekteki parklardan olmak üzere 4 ayrı parktaki çocuk oyun alanları belirlenmiştir.

Araştırma alanı olarak İstanbul ili Beşiktaş ilçesinde bulunan kent parkı niteliğindeki Türkan Sabancı Bebek Parkı ve Bahçelievler İlçesi'nde bulunan semt parkı niteliğinde Kocasinan Semt Parkı, mahalle parkı niteliğinde Kadir Has Parkı ve konut düzeyinde park niteliği olan Muhsin Yazıcıoğlu Parkı seçilmiştir.

Türkan Sabancı Bebek Parkı, İstanbul'un gözde semtlerinden birinde boğazın kenarında yer alan, manzarasıyla da ünlü olan, bulunduğu bölgeye değer katan bir parktır. Her yaş grubundan kullanıcısı bulunmakta ve uzak, yakın birçok yerden ziyaretçileri gelmektedir. Konumu, ulaşım kolaylığı, çevresinde bulunan mekânları sayesinde Türkan Sabancı Bebek Parkı olumlu bir imaja ve kent kimliğinde önemli bir yere sahiptir.

Kocasinan Semt Parkı, Bahçelievler İlçesi'nin önemli semt parklarından biridir. Yoğun bir kullanıcıya sahiptir. Genelde çevresinde konutlar ve okullar yer alır. Her yaşta kullanıcı grubuna hitap eden, yer verilen ağaçlar, çim alanlar sayesinde çevresinde mikro klima etkisi yaratan yeşil dokusuyla cazibeden bir semt parkıdır.

Kadir Has Parkı, İstanbul'un birçok yerinde karşılaşılabileceğimiz mahalle parkı niteliğindedir. İstanbul'un köklü semtlerinden Yenibosna 'da yer almaktadır. Kullanıcı yoğundur. Konutların yoğun olduğu, yakın çevrede alışveriş merkezlerinin, okulların, iş merkezlerinin yer aldığı, ulaşımın rahat sağlandığı bir yerde konumlandırılmıştır.

Muhsin Yazıcıoğlu Parkı, Yenibosna Sempti'nde konut düzeyinde parklara örnek olabilecek niteliktedir. Oyun alanı konutların balkonlarından ya da pencerelerinden gözükebilecek yakınlıktadır. Bina sakinleri çocuklarını güvenle bu parka gönderip, kontrolünü buldukları yerden sağlayabilmektedir.

Bu parklar konumları, büyüklükleri, kullanım yoğunlukları ve farklı sosyo-ekonomik yapıları nedeniyle çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Türkan Sabancı Bebek Parkı bulunduğu semtin sağladığı imkânlarla göre gelişmiş, yoğun kullanımlı parklara örnek olarak, Kocasinan Semt Parkı, Kadir Has Parkı ve Muhsin Yazıcıoğlu Parkları ise hizmet ettikleri yeşil alan ölçeğine uygun olarak seçilmiştir.

3.1.1. Beşiktaş İlçesi ve Çevresinin Tanımı

3.1.1.1. Tarihçesi

Beşiktaş ilçesi, İstanbul'un sur dışındaki en eski semtlerinden biridir. İstanbul Boğazı'nın Rumeli yakasında, Tophane ile Ortaköy'ün arasındadır.

Araştırma konusu olan Türkan Sabancı Bebek Parkının bulunduğu Bebek Sempti, Beşiktaş ilçesinin önemli tarihi semtlerinden biridir (Şekil 3.1).

Günümüz de İstanbul'un zengin ve elit kesiminin yerleştiği, yalıların, sahilde kafe ve restoranlarının bulunduğu, balıkçılarıyla ünlü bir semttir. Çeşitli kaynaklarda Bebek'in küçük bir Rum balıkçı köyü olduğundan ve tarihinin milattan önceye dayandığından bahsedilmiştir.

Şekil 3.1: Bebek Semtî'nin tarihi ve genel görünümü [URL-15, URL-16].

Bebek Parkı, Bebek İskelesi ile Kandilli Akıntı burnu arasında bir çizgi oluşturulduğunda Boğaziçi'nin en derin yeri (120 m) ile bu çizginin ortasında yer alır. Mimar/desinatör Melling'in (18. yy'ın sonlarında) gravürünü yaptığı Bebek Kasrı yıktırıldıktan sonra, bu sahilde S. Abdülaziz ve S. II. Abdülhamit dönemlerinde büyük yalılar dönemi yaşanmış, yalılar yakılınca Cumhuriyetten sonra Bebek Kasrı'nın bulunduğu yere Bebek Gazinosu inşa edilmiştir. Burada birçok düğünler, konserler tertip edilmiş, daha sonra Bebek Bahçesi'nden kalan bölge park haline getirilmiştir (Şekil 3.2), [URL-17].

Şekil 3.2: Türkan Sabancı Bebek Parkı'ndan görünüm [URL-18].

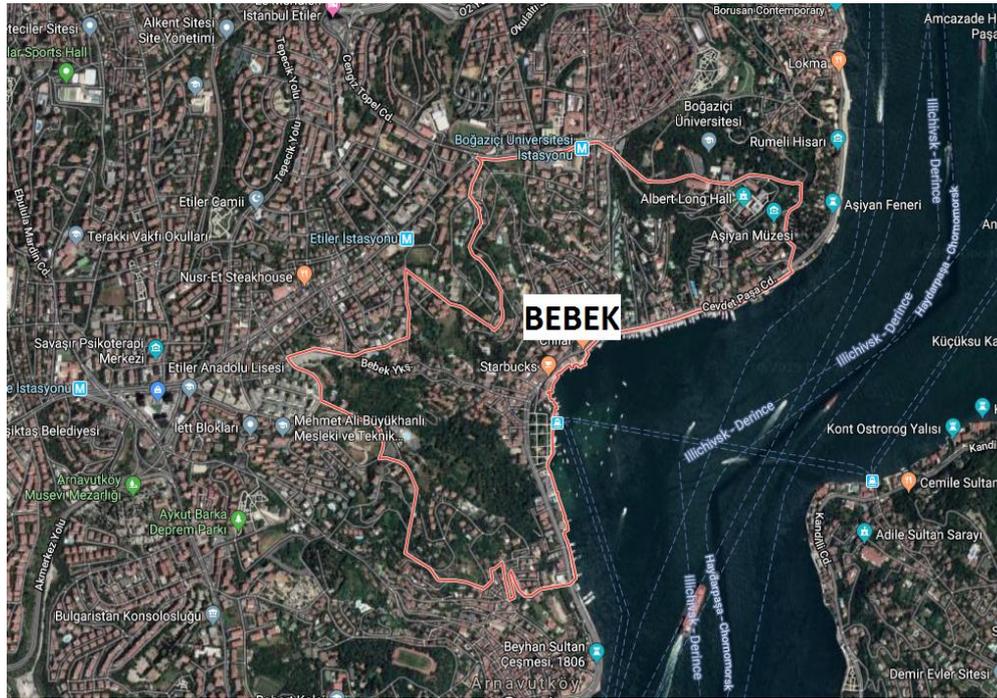
1998 yılında Sabancı Vakfı tarafından yenilenen ve 2008 yılında Türkan Sabancı Bebek Parkı adını alan park, büyük bir alana kuruludur. İçerisinde geniş bir yer tutan, araştırma alanı olan oyun parkı, çocuklar için çeşitli aktivitelerini gerçekleştireceği şekilde tasarlanmıştır.

Dönemin Belediye Başkanı Bedrettin Dalan tarafından divan edebiyatının önemli şairlerinden Fuzuli'nin heykelini, heykeltıraş Haldun Tezozar'a yaptırmış ve heykel parkın ortasında konumlandırılmıştır. Her yaş kesime hitap eden parkta, anıt değerinde çınar ağaçları da bulunmaktadır ve bu parkın kimliğine nitelik kazandırmaktadır.

3.1.1.2. Coğrafi Konumu

Beşiktaş İlçesi İstanbul İli'ne bağlı, 41° 2' 38.3964" Kuzey Enlemi ve 29° 0' 7.2036" Doğu Boylamı arasında yer alır. Batı'da Şişli, güneyde Beyoğlu, kuzeyde Sarıyer ile komşudur [URL-19].

Bebek, 41° 4' 34.7664" Kuzey enlemi ve 29° 2' 40.0560" Doğu boylamı koordinatlarındadır. Rumeli Hisarı ile Arnavutköy arasında yer alır (Şekil 3.3). **Bebek** bağlı olduğu Beşiktaş ilçe merkezine 5 kilometre mesafe uzaklıktadır [URL-20].

Şekil 3.3: Bebek Senti'nin konumu [URL-21].

3.1.1.3. İklimi

İkliminde Marmara Bölgesi'nde görülen karma Karadeniz, Akdeniz ve Karasal iklim hâkimdir. Yazları sıcak ve yağışsız, kışları ılıman ve yağışlı geçer. En çok yağış Kasım Ayında, en az yağış ise Temmuz Ayında düşer.

Yıllık ortalama sıcaklığı yaklaşık 13 °C olup, en sıcak ay ağustos ve en soğuk ay ocaktır. Gece ile gündüz sıcaklık farkı denizellik etkisiyle azdır. Nem oranı yüksek olup, hâkim rüzgârlar lodos ve poyrazdır [URL-22].

3.1.1.4. Bitki Örtüsü ve Yeşil Alan Durumu

Sanayileşme hareketleri sonucu köyden kente göçler, çarpık ve plansız kentleşmeye neden olmuş, çevre kirliliği artmış, yeşil alan tahribatı ve bu alanların yok edilmesi önlenemez bir sorun haline gelmiştir. Bölgenin doğal bitki örtüsü tahribata uğrayarak maki ve pseudomaki olarak yerini almıştır.

Günümüzde park alanları, çocuk oyun alanları ve spor alanları bölgenin aktif yeşil alanlarını oluştururken, meydanlar, refüjler, koru, orman, çayırlar ve mezarlıklar pasif yeşil alanlarını oluşturmaktadır.

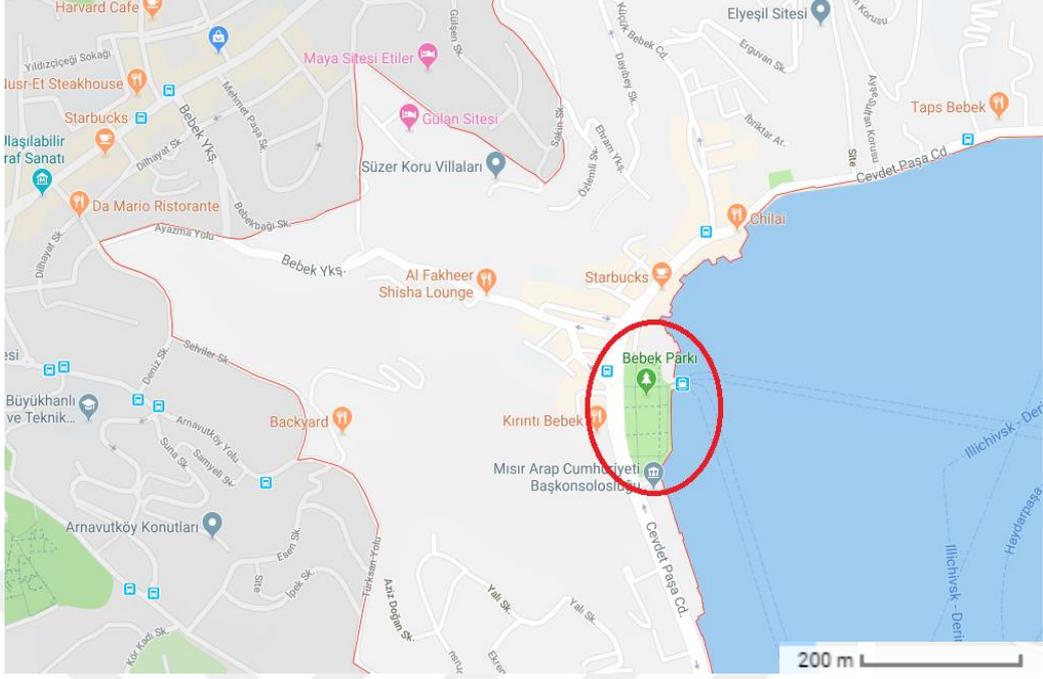
3.1.1.5. Türkan Sabancı Bebek Parkı Genel Durumu

Adını bulunduğu semtten alan Türkan Sabancı Bebek Parkı, 1908 yılında II. Meşrutiyetin ilanından sonra halka açılmıştır (Şekil 3.4). Sabancı Vakfı tarafından yenilenerek 13 Ekim 2008 yılında Türkan Sabancı Bebek Parkı adını almıştır [URL-23].

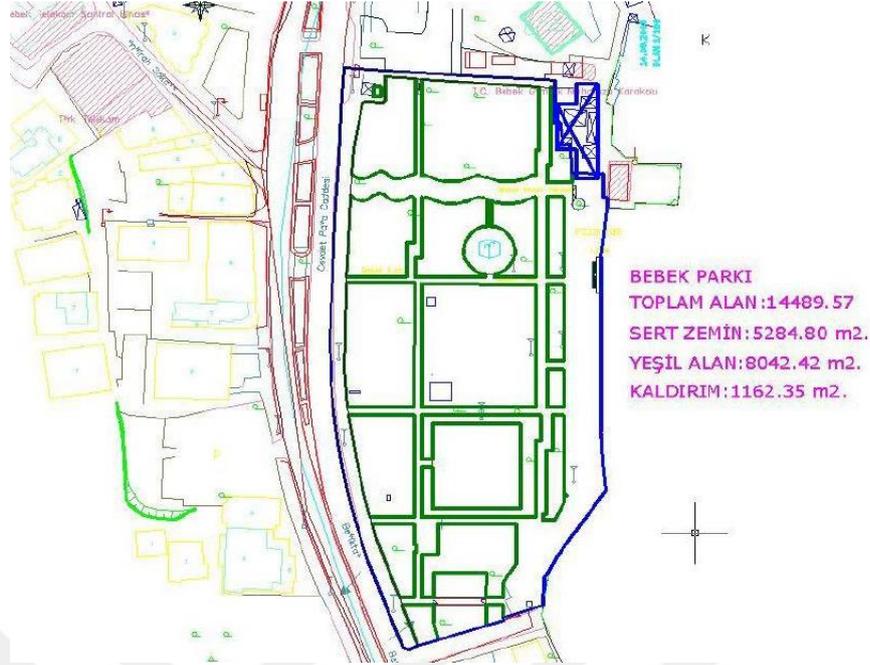
Şekil 3.4: Türkan Sabancı Bebek Parkı genel görünümü [URL-24].

İtalyan Mimar Ermanno Casaco ve ekibinin çalışmalarıyla düzenlenen parkta mevcut yüzyıllık ağaçlar korunmuş, 9 ayrı çeşitten oluşan 325 adet yeni süs bitkisi dikilmiştir. Park, 8.800 m² yeşil alan, 5.500 m² yürüme yolu, 1.000 m² oyun alanı, 820 m² köpek gezdirme yeri olmak üzere toplamı yaklaşık 16.000 m² arazi üzerinde düzenlenmiştir [URL-23].

Şekil 3.5: Türkan Sabancı Bebek Parkı'nın haritadaki konumu [URL-25].

İBB Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğünden alınan bilgilere göre; Türkan Sabancı Bebek Parkı'nda yer alan çocuk oyun alanı 2008 yılında yenilenmiştir (Şekil 3.6). Oyun alanının hedef kitlesi 2-6 ve 6-12 yaş grubudur. Çocuk oyun alanında 1 adet 3 kuleli ve 1 adet 4 kuleli çocuk oyun grubu, ana kucağı salıncak, tahterevalli, 2'li salıncak ve tahterevalli dönence yer almaktadır. Geleneksel kombine oyun ekipmanı kullanılmıştır. Çocuk oyun alanında bir de bebekler için Ana kucağı salıncığı yer almaktadır. Çocuk oyun alanı zemini kauçuk malzemeden yapılmıştır (Şekil 3.6).

Şekil 3.6: Türkan Sabancı Bebek Parkı'nın planı (İBB Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2019).

Mevcut durumda parkta farklılıklar görülmüştür. Dönence kaldırılmış, zıp zıp oyun elemanına yer verilmiştir. Aynı zamanda alanda, kum havuzuna, tırmanma duvarı ve ağlarına yer verilmiştir. Türkan Sabancı Bebek Parkı hem çevre halkı hem de tüm İstanbul halkı tarafından çok yoğun olarak kullanılmaktadır.

3.1.2. Bahçelievler İlçesi ve Çevresinin Tanımı

3.1.2.1. Tarihçesi

Tarihi kalıntılara bakıldığında Bahçelievler İlçesi'ne yerleşimin, Bizans döneminde başladığı anlaşılmaktadır. Bizans döneminde Rumeli'den gelen kervan ve asker konvoylarının Constantinapolis'e geçiş güzergâhı olduğu için imparator sarayları, kiliseler ve konutlar inşa edilmiştir [URL-26].

1970'li yıllardan sonra İstanbul'un bahçe düzenli modern iskan alanı olmuş ve bu nedenle Bahçelievler adını almıştır. Zamanla yerleşim alanlarına birçok eğlence, yeni kültür alanları, sinema, tiyatro ve üniversite kurulmuştur. Bahçelievler bu gün İstanbul'un ilçeleri içinde en az gecekondulu alanına sahiptir.

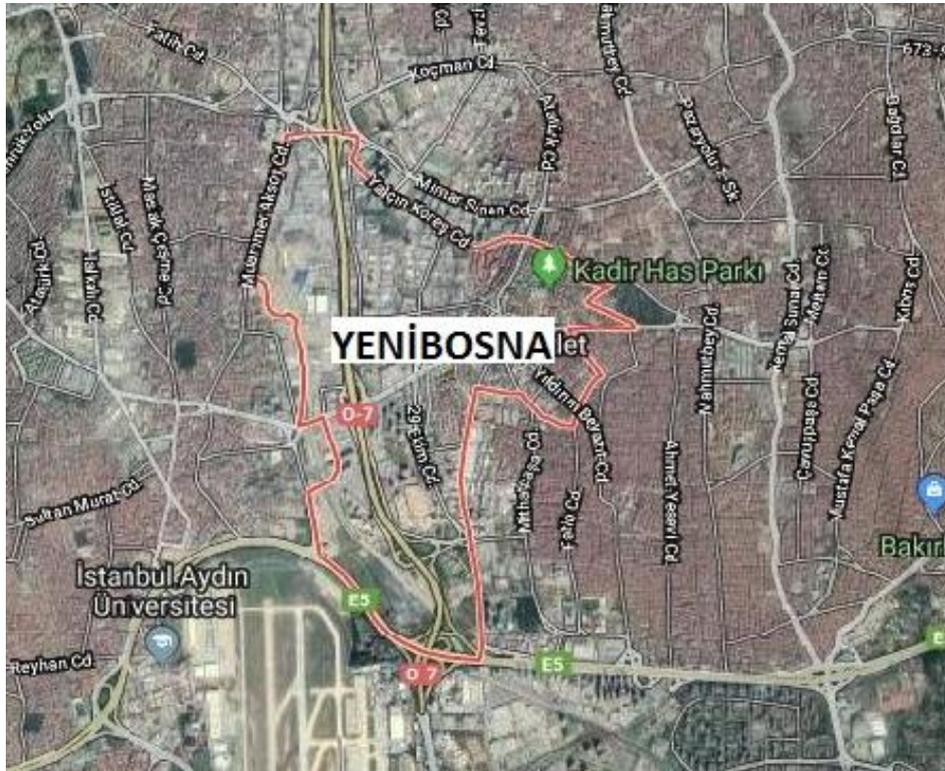
Araştırma konusu olan diğer parkların bulunduğu Yenibosna Senti, Bahçelievler İlçesi'nin önemli semtlerinden biridir. Günümüz de İstanbul'un yoğun nüfusuna sahip semtlerindedir.

Yenibosna Merkez Mahallesi'nde yer alan şuan viran olmuş Osmanlı Dönemi'ne ait Viran Saray (Viran Bosna) kalıntıları, Bahçelievler ilçesine ait araştırma alanı olan Yenibosna Senti hakkında bilgi vermektedir. Çeşitli rivayetlere göre, Saraybosna'dan etkilenecek yapılan Saray'a Saraybosna adı verilmiştir. Daha sonra bu sarayın yıkılması sonucu (yıkılma sebepleri rivayetlere göre çeşitlilik göstermektedir) Viranbosna adını almıştır. Viranbosna adı 1936 yılında Yenibosna adını almıştır.

3.1.2.2.. Coğrafi Konumu

Bahçelievler ilçesi İstanbul iline bağlı, $41^{\circ} 0' 30.7620''$ Kuzey Enlemi ve $28^{\circ} 49' 28.9992''$ Doğu Boylamı arasında yer alır.

İstanbul'un Avrupa yakasında, 0-1 karayolunun (Eski E-5) kuzeyinde yer almaktadır. Güneyde Bakırköy, batıda Küçükçekmece, kuzeyde Bağcılar ve doğuda Güngören ile komşudur. Yenibosna, $40^{\circ} 59' 51.0036''$ Kuzey enlemi ve $28^{\circ} 51' 1.9980''$ Doğu boylamı koordinatlarındadır. Kocasinan ile Şirinevler arasında yer alır. Yenibosna bağlı olduğu Bahçelievler ilçe merkezine 2 kilometre mesafe uzaklıktadır (Şekil 3.7), [URL-27].

Şekil 3.7: Yenibosna Senti'nin konumu [URL-28].

3.1.2.3. İklimi

İkliminde Marmara Bölgesi'nde görülen karma Karadeniz, Akdeniz ve Karasal iklim hâkimdir. Yazları sıcak ve yağışsız, kışları ılıman ve yağışlı geçer. Genel olarak Ekim sonunda başlayan yağışlı dönem Mart sonuna kadar devam etmektedir. Yağışların % 90 Kasım-Nisan aylarında görülürken, en yüksek yağış 100 mm ile Temmuz ayında ölçülmüştür. Yıllık ortalama sıcaklığı yaklaşık 13,5°C olup, en sıcak ay Temmuz ve en soğuk ay Ocak'tır.

3.1.2.4. Bitki Örtüsü ve Yeşil Alan Durumu

İstanbul metropoliten alanın doğal bitki örtüsü orman, maki ve kıyı bitkilerinden oluşmaktadır. Çatalca ve Kocaeli Yarımadasında iklim şartlarına uygun bitki toplulukları, kuzeyde nemli, güneyde kuru türler gelişmiştir.

Bahçelievler'de daha önceki yıllarda bağlar, ağaçlıklar, fidanlıklar mevcutken yoğun yapılaşma nedeniyle bugün bunlar tamamen tahrip edilmiştir.

Bu nedenledir ki ilçede yeşil alanlar site-konak yerleşimlerinin bahçeleri, resmi kurum bina bahçeleridir. İlçe Belediyesi hem kaliteyi arttırmayı hem de yaşayan insanlara sosyalleşecekleri alan yaratmayı hedefleyerek park gibi aktif yeşil alanlara önem vermişlerdir [URL-29].

Yeşil alan varlığı henüz Bahçelievler'in adına yakışır nitelikte olmasa da kişi başına 3,7 m yeşil alan düşmektedir. Park alanları, çocuk oyun alanları ve spor alanları bölgenin aktif yeşil alanlarını oluştururken, meydanlar, refüjler, koru, orman, çayırlar ve mezarlıklar pasif yeşil alanlarını oluşturur [URL-30].

3.1.2.5. Kocasinan Semt Parkı Genel Durumu

Bahçelievler İlçesi'nin Yenibosna semtinde yer alan yaklaşık 14.500 m² alana sahip semt parkıdır. 2011 yılı itibari ile hizmet veren park resmi olarak 2014 yılında hizmete açılmıştır (Şekil 3.8). Çevredeki tüm mahalle sakinlerine hizmet vermeyi amaçlayan, yeşil dokusuyla binaların arasında nefes alma ortamı sağlayan genç, yaşlı tüm yaş gruplarına yönelik rekreasyonel bir parktır.

Şekil 3.8: Kocasinan Semt Parkı'ndan bir görünüm [URL-31].

Parkın içerisinde çocuk oyun alanları, fitness alanı, basketbol sahaları, piknik masaları, banklar, oturma ve seyir alanları bulunmaktadır. Ayrıca parka gelenlerin yararlanabileceği kafe ve çay bahçesi bulunmaktadır (Şekil 3.9).

Şekil 3.9: Kocasinan Semt Parkı'nın haritadaki konumu [URL-31].

Parkta iki tane çocuk oyun alanına yer verilmiştir. Çeşme Sokak girişine yakın kare oyun alanı çay bahçesinin bulunduğu kısımda bulunmaktadır. 156 m² alana sahip oyun alanında kombine oyun grubu ve 2'li salıncak kullanılmıştır. Diğer yuvarlak oyun alanında parkın Şevkat Sokak girişine yakın konumlandırılmıştır. 256 m² alana sahip oyun alanında yine kombine oyun grubu, ayrıca 3 adet 2'li salıncak ve 1 adet tahterevalli bulunmaktadır.

Her iki oyun alanında da ayrı yaş gruplandırması yapılmamış ancak oyun gruplarında büyük ve küçük çocukların ölçülerine uygun oyun ekipmanları kullanılmıştır.

3.1.2.6. Kadir Has Parkı Genel Durumu

Bahçelievler Belediyesi tarafından, ilçenin Yenibosna semtinde yaklaşık 10.500 m² alana yaptırılan park, 5 Mart 2014 yılında hizmete açılmıştır. Eğitim sağlık alanında çeşitli hayır işleri yapan değerli iş adamı merhum Kadir Has'ın ismi parka verilmiştir (Şekil 3.10).

Şekil 3.10: Kadir Has Parkı'ndan bir görünüm [URL-32].

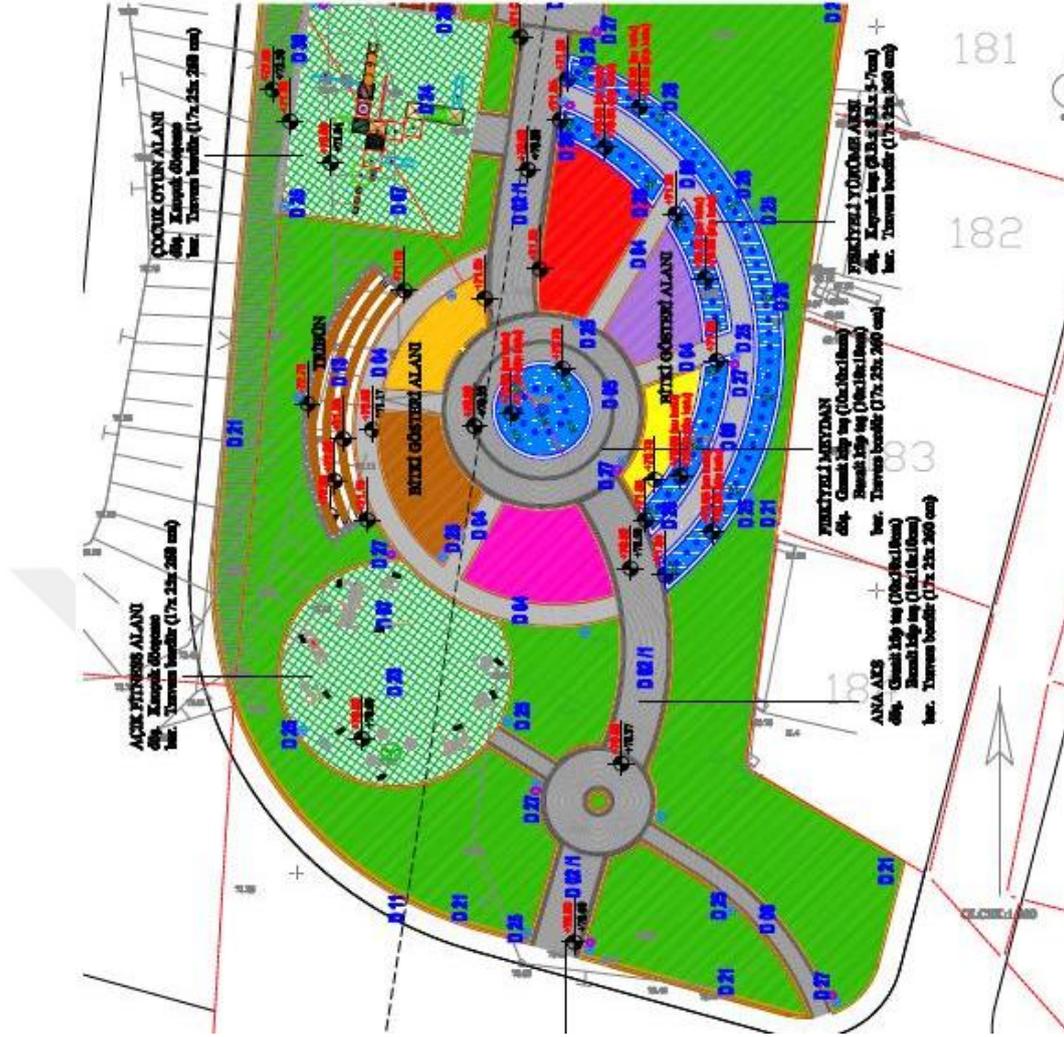
Park, köy konsepti düşünülerek tasarlanmıştır. İçerisinde, çocuk oyun alanı, spor ve dinlenme alanı, seyir terası, banklar, süs havuzu, doğal görünümlü gölet, şelale, fiskiyeler, minyatür köprüler, temsili köy muhtarlığı, köy korusu ve köy kahvesi bulunmaktadır (Şekil 3.11).

Şekil 3.11: Kadir Has Parkı'nın haritadaki konumu [URL-33].

Parkın projesi 2008 yılında hazırlanmıştır. Hedef kitle 0-6 ve 6-12 yaş grubu olarak düşünülmüş ancak uygulamada ayrımı yapılmamıştır. Park ilk açıldığında projesine uygun olarak uygulanmıştır.

Projesine göre 2 tane çocuk oyun alanına yer verilmiş, yuvarlak ve kare çocuk oyun alanları tasarlanmıştır. Geleneksel kombine oyun ekipmanı kullanılmıştır. Mevcut durumda parkta farklılıklar görülmüştür. Spor aletlerinin yer aldığı alan çocuk oyun alanı yapılarak aşağıdaki girişe konumlandırılmıştır. Yaklaşık 89,50 m² alana sahiptir. Parkın diğer tarafına doğru kafe yapılmış çocuk oyun alanı kaldırılmıştır. Yine çocuk oyun alanı olarak kombine oyun grubu seçilmiştir. Projesinde seçilen oyun grubuna göre farklılık göstermektedir. Malzeme olarak projesinde plastik, mevcutta ahşap oyun grubu kullanılmıştır (Şekil 3.12).

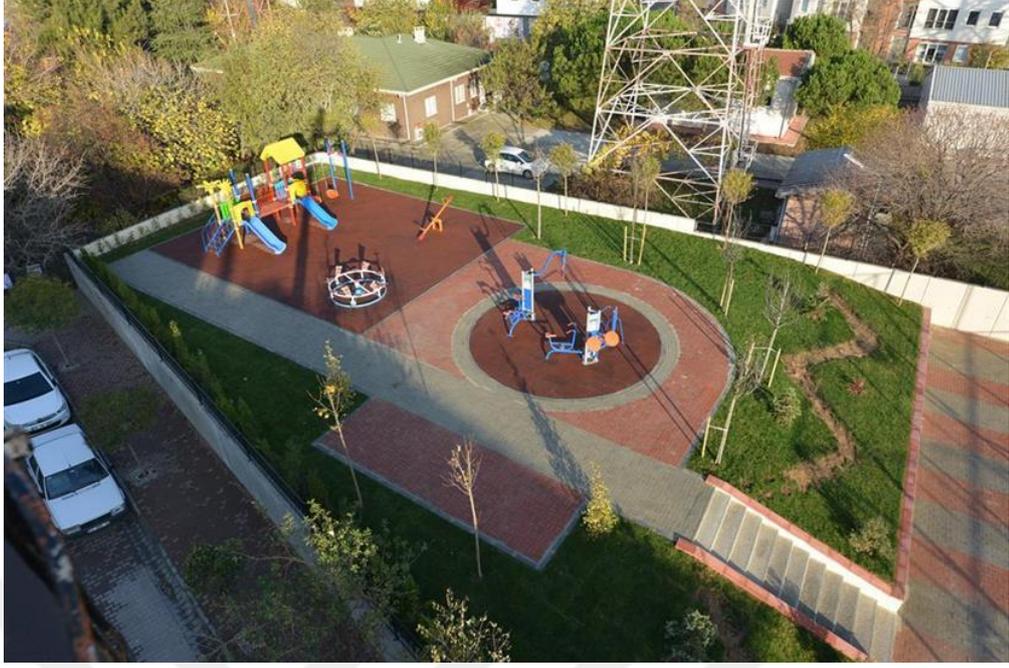

Şekil 3.12: Kadir Has Parkı'nın planı (Bahçelievler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2019).

2008 de projesi hazırlanan park, yoğun nüfus artışının olduğu son yıllarda kapasite olarak yetersiz kalmaktadır. Çevresinde konut sayısı artmış, hemen karşısına 2 tane okul yapılmasıyla da kullanıcı sayısı giderek artmıştır. Çocuk oyun alanı çocukların yaş gruplarına göre oynayabileceği güvenli ortamlar olabilmesi için gerekli alanın bırakılması önem taşımaktadır.

3.1.2.7. Muhsin Yazıcıoğlu Semt Parkı Genel Durumu

Bahçelievler İlçesi'nin Yenibosna semtinde yer alan yaklaşık 650 m² alana sahip park ilçenin diğer parkları gibi resmi olarak 2014 yılında açılmıştır. Muhsin Yazıcıoğlu Kompleksine bitişik tenis kortunun bulunduğu bahçede yer almaktadır (Şekil 3.13).

Şekil 3.13: Muhsin Yazıcıoğlu Parki'nden bir görünüm [URL-34].

Parkta oyun alanı, fitness alanı, yeşil alan ve bitişiğinde spor sahaları bulunmaktadır (Şekil 3.14). Genel itibariyle park duvarla çevrili olup, tüm mahalle sakinlerinin kullanımına açıktır. Ancak daha çok yakın konut sakinlerine ve kompleksin kullanıcılarına hizmet vermektedir.

Şekil 3.14: Muhsin Yazıcıoğlu Parki'nin haritadaki konumu [URL-34].

Oyun alanı yaklaşık 150 m² alana sahiptir. Bir adet 0-6 yaş grubuna uygun kombine oyun grubuna yer verilmiştir. Oyun grubunda bariyerli 2'li salıncak, 2 adet kaydırak ve 1 adet tahterevalli bulunmaktadır.

3.2. YÖNTEM

1. aşamada öncelikle çalışmanın konusu ve amacı belirlenmiştir. Çalışmanın konusu, çocuk oyun alanlarının güvenli alanlar olması amacıyla kentsel yeşil alan hiyerarşine göre parklarda yer alan çocuk oyun alanlarında bulunan ekipmanların güvenlik standartlarına uygunluğunun incelenmesi, mevcut durumdaki sorunların tespiti ve iyileştirmeye yönelik çözüm önerilerinin sunulmasıdır.

2. aşamada araştırmanın amacına uygun olarak içerisinde çocuk oyun alanları bulunan parklar belirlenmiştir.

3. aşamada veri toplama adımı gerçekleştirilmiştir. Literatür çalışmaları kapsamında; araştırma alanına ilişkin bilgiler ve çocuk oyun elemanları standartlarına yönelik yapılan ulusal ve uluslararası tüm kaynaklar incelenmiştir. Kentsel yeşil alan standartları ve içerisinde yer alan çocuk oyun alanlarının yeri ve önemi bu bağlamda oyun kavramı, çocuk için önemi, çeşitli oyun sınıflandırılması, çocuk oyun alanlarının sınıflandırılması, çocuk oyun alanı tasarım ve planlama kriterleri, Dünya'da ve Türkiye'de çocuk oyun alanlarında kullanılan güvenlik standartları araştırılmıştır.

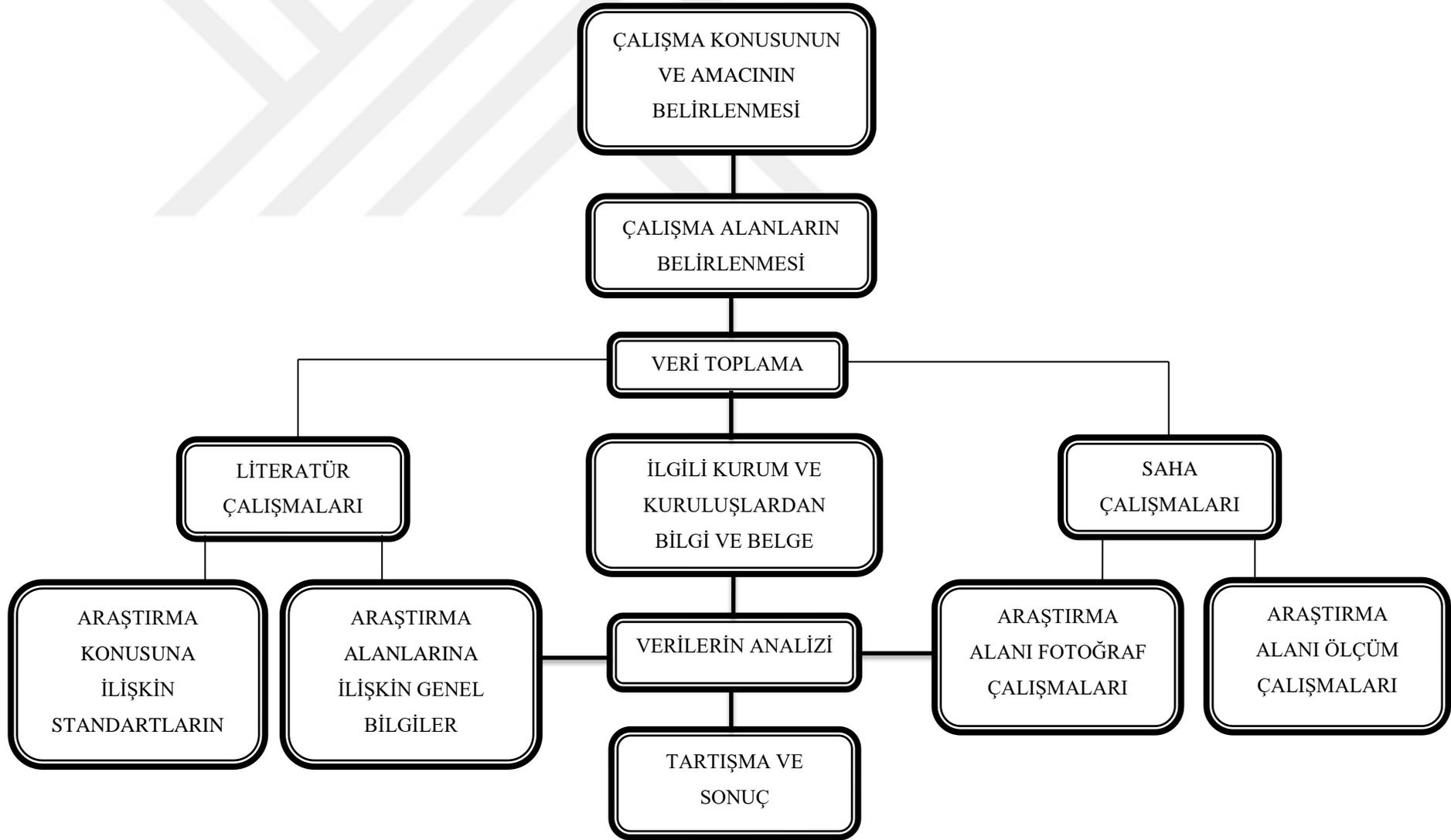
İlgili kurum ve kuruluşlardan bilgi temini kapsamında, araştırma alanlarına ait verilere İstanbul Büyükşehir Belediyesi Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü ve Bahçelievler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğünden ulaşılmıştır. Parklarla ilgili veriler bağlı oldukları, Türkan Sabancı Bebek Parkı için Büyük Şehir Belediyesi Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden, Kadir Has Parkı, Kocasinan Semt Parkı ve Muhsin Yazıcıoğlu Parkı için Bahçelievler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden alınmıştır. Kullanım yoğunluğu, hedef kitle, parkın projesi ve donatı elemanlarıyla ilgili bilgi ve belgeler edinilmiştir. Ayrıca parkların bulunduğu ilçelerin tarihçesi, coğrafi konumu, iklimi ile ilgili bilgilere araştırmada yer verilmiştir.

Saha çalışmaları kapsamında ise; belirlenen parklara gidilerek çocuk oyun elemanları gözlemlenmiş, yerinde ölçümler yapılarak oyun elemanlarının güvenlik standartlarına uygunluğu araştırılmıştır. Ölçme aletleriyle oyun gruplarının yüksekliği, genişliği ve aralarındaki boşluklar ölçülmüştür.

Oyun alanlarında detaylı olarak fotoğraflar çekilmiş, oyun elemanlarına yönelik ölçümleri ve incelemeleri destekleyici fotoğraf kareleri elde edilmiştir.

4. aşamada veri analizi gerçekleştirilmiş olup, yapılan saha çalışmalarının literatür çalışmaları ile birlikte değerlendirilmesi yapılmıştır. Elde edilen ölçümlerle el, ayak ve baş yakalama, düşme ve yeterli oyun alanı genişliği değerlendirilmiştir. Oyun elemanları kendi standartları içerisinde ayrı ayrı ele alınmış yapılan ölçüm sonuçları baz alınarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

5. aşamada ise oyun gruplarında yapılan ölçümler sonucunda TS EN 1176 kriterlerine uygunluğu değerlendirilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda, çekilen fotoğraflar da göz önünde bulundurularak tasarım açısından ve teknik açıdan yapılan hatalar tespit edilmiştir. Bununla birlikte parkın konumu, çevresi, giriş ve çıkışları, güvenlik durumu irdelenmiştir. Parkların olumlu olumsuz tüm yanlarının tartışılması sonucunda peyzaj mimarlığı disiplinine uygun olarak çeşitli çözüm önerileri getirilmiştir (Şekil 3.15).

Şekil 3.15: Yöntem Akış Şeması

4. BULGULAR

4.1. TÜRKAN SABANCI BEBEK PARKI

İstanbul Beşiktaş ilçesi, Bebek semtinde yaklaşık 16.500 m² alan üzerinde düzenlenmiştir. Parkın içerisinde yeşil alan, çocuk oyun alanı, yürüyüş yolu ve köpek gezdirme yeri bulunmaktadır. Çevresinde kafeler ve restoranlar bulunmaktadır (Şekil 4.1).

Şekil 4.1: Türkkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı genel görünümü (İslim, 2018).

Konum olarak; park cadde üzerinde ve araç gidiş geliş trafiğinin yoğun yaşandığı yerdedir. Ancak oyun alanı parkın içerisinde deniz tarafına yakın olması nedeniyle araç yolundan uzakta ve güvendedir (Şekil 4.2).

Şekil 4.2: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı konumu (İslim, 2018).

Çalışma alanı parkın içerisinde yer alan çocuk oyun alanıdır. Yerinde ölçüme göre yaklaşık 1000 m² oturuma sahiptir. Giriş referans alınarak bakıldığında oyun alanı iki kısımdan oluşmaktadır. Girişe göre sağ tarafta 2 küçük, 1 büyük kaydırağı olan oyun grubu, 2'li 3 adet salıncak, 2 adet plastik ve 3 adet ahşap tahterevalli bulunmaktadır. Aynı kısımda 1 adet ebeveyn salıncığı bulunmaktadır (Şekil 4.3).

Şekil 4.3: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grupları (İslim, 2018).

Girişe göre sol tarafta ise 2 büyük, 2 küçük, 2 döner kaydıraktan oluşan oyun grubu, 1 büyük, 1 küçük tahterevalli bulunmaktadır. Aynı alanda kum havuzu, tırmanma duvarı, tarzan merdiveni ve halatlı tırmanma elemanları bulunmaktadır (Şekil 4.4).

Şekil 4.4: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun elemanları detayları (İslim, 2018).

Oyun alanı genel itibariyle demir sınır elemanlarıyla çevrelenmiştir. Oldukça güvenli bir alan oluşturulmuştur. Giriş tek bir yerden yapılmaktadır (Şekil 4.5).

Şekil 4.5: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı sınır elemanı detayı (İslim, 2018).

4.1.1. Zemin

Oyun alanı zemininde dökme EPDM kauçuk malzeme kullanılmıştır (Şekil 4.6). Kauçuk malzeme darbe emici ve esneme özellikleri sayesinde yaralanmaları azaltır. Yeterli esneklik için en az 23 mm kullanılması gerekmektedir. Oyun alanı standartlarına göre ise kalınlığı 45 mm ve üzeri olmalıdır. Yerinde ölçüme göre oyun alanındaki zeminin kalınlığı yaklaşık 25 mm'dir. Yürümek daha konforludur. Kolay temizlenirler ve uzun süre dayanıklıdırlar. Kauçuk zeminler bu özellikleri nedeniyle oyun alanlarında tercih edilirler.

Şekil 4.6: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2018).

Çalışma alanında zeminde renk farklılıklarıyla çeşitli alanlar yaratılmıştır. Çocukların zıplayarak oynadıkları seksek oyunu zemin üzerinde oluşturularak oynamaları sağlanmıştır. Oyun alanına yakışır nitelikte canlı renkler kullanılmış ve desenler yapılmıştır (Şekil 4.7).

Şekil 4.7: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2018).

Zemin oyun alanına eğlenceli ve canlı bir karakter kazandırmıştır. Kullanılan renkler, desenler alanın cazibesini arttırmıştır. Bunun yanı sıra zeminde yıpranmaların, parçalanmaların ve açık alanların olduğu gözlenmiştir (Şekil 4.8). Çocukların oyun esnasında farkında olmadan düşmelerine ve yaralanmalarına neden olabileceği tespit edilmiştir (Tablo 4.1).

Şekil 4.8: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.1: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanı zeminin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	ZEMİN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Malzeme	X	
Dayanıklılık	X	
Kalınlık	X	
Esneklik	X	
Darbe emiciliği	X	
Kaymayı önleme	X	
Su tutma	X	
Hijyen	X	
Konfor	X	
Bakım		X

4.1.2. Salıncak

Oyun alanında 6 adet 2'li salıncak bulunmaktadır (Şekil 4.9). Salıncak iskeleti ahşap görünümlü plastikten, oturaklar polietilenden, zincirler metalden yapılmıştır. Salıncaklar küçük yaş gruplarına hitap edebilecek nitelikte olup emniyet bariyerlidir. Salıncakların iskeleti, zincirleri ve oturma yerlerinin yenilenmiş olduğu, bakımlarının yapılmış olduğu gözlenmiştir (Tablo 4.2).

Şekil 4.9: Türkan Sabancı Bebek Parkı salıncak detayı (İslim, 2018).

Mevcut durumda girişe yakın salıncakların düşme yüksekliği TS EN 1176 standartlarına uygun olarak 30 cm ölçülmüştür. Deniz tarafında bulunan salıncakların yüksekliği standartların üzerinde 40-48 cm ölçülmüştür (Şekil 4.10). Zincir açıklıkları standartlara uygundur. Ankraj yerlerinde herhangi bir sorun tespit edilmemiştir. Duran salıncaklar arasındaki mesafe standartlara uygun olarak yaklaşık 73 cm iken bazı salıncakların sallanma açısında hafif sapma gözlenmiştir.

Şekil 4.10: Türkan Sabancı Bebek Parkı salıncak detayı (İslim, 2018).

Oyun alanında bulunan 2'li salıncaklar konumlandırma açısından da güvenlik standartlarına uygundur. Diğer oyun ekipmanlarına ve sınır elemanına yaklaşık 350-370 cm boşluklar bırakılarak konumlandırılmıştır. Deniz tarafında bulunan salıncaklar da yaklaşık 270-160 cm mesafe bırakılarak konumlandırılmıştır.

Ayrıca oyun alanında ana kucağı salıncağı ya da ebeveyn salıncağı olarak bildiğimiz oyun elemanı bulunmaktadır (Şekil 4.11). Çocuğun sallanma sırasında yaşadığı heyecanı ve sevinci annesiyle paylaşmasına, bu sıcak anı yaşayarak annenin gözlem yapmasına olanak sağlar. Çocuğun herhangi bir korku yaşaması sırasında karşısında annesini görmesi çocuğu cesaretlendirir ve kendisini güvende hissetmesini sağlar. Aynı şekilde anne de oyun esnasında aktif olduğu için çocuğunun güvende olduğunu bilir. Salıncak hem anne hem de çocuk için konforlu ve rahattır.

Şekil 4.11: Türkan Sabancı Bebek Parkı ana kucağı salıncak detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.2: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	SALINCAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Düşme yüksekliği		X
Salıncaklar arası mesafe	X	
Zincir açıklığı	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Parmak sıkışması	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım	X	

4.1.3. Kaydırak

Oyun alanındaki ilk oyun grubunda 2 küçük, 1 büyük döner kaydırak, diğer oyun grubunda 2 büyük, 2 küçük, 2 döner kaydırak bulunmaktadır (Şekil 4.12). Kaydıraklar polietilen malzemeden üretilmiştir. Yekpare ve pürüzsüz yüzeye sahiptirler.

Şekil 4.12: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

Kaydırakların başlangıç bölümünde çocukların oturmaları için gerekli mesafe bulunmaktadır. Yüksekliği 100 cm ve daha yüksek olan kaydıraklarda kaymadan güvenli pozisyonu almaları için bariyer bulunurken, 100 cm'den daha alçak kaydıraklarda bariyer bulunmamaktadır (Şekil 4.13).

Şekil 4.13: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

TS EN 1176 standartlarına göre kaydırakların yüksekliği 150 cm ve daha küçük ise çıkış yüksekliği en fazla 20 cm, büyük olanlarda ise 35 cm olmalıdır (Tablo 4.3).

Mevcut durumda yüksekliği 150 cm'den küçük ve büyük olan kaydırakların hepsinde çıkış yüksekliği 10 cm'dir (Şekil 4.14).

Şekil 4.14: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

Kaydırakların çıkış noktalarında zeminin epdm olması yaralanmaların önüne geçmektedir. Ancak zeminde ufak tefek bazı açıklıkların, parçalanmaların olduğu görülmüştür. Bu durum takılmalara neden olabilir. Oyun alanında kaydırakların bulunduğu kulelerin kimisinin çatıları sac kimisinin, ahşap levhadan yapılmıştır.

Kaydırak ekipmanının da yenilenmiş olduğu gözlenmiştir. Oyun ekipmanında kullanılan tüm vidalar, sivri noktalar muhafaza kapaklarıyla kapatılmıştır (Şekil 4.15).

Şekil 4.15: Türkan Sabancı Bebek Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

Oyun alanı elemanları çevresinde güvenlik alanı için bırakılması gereken boşluklar kimi yerde 200-300 cm arasında iken kimi yerde 180 cm civarındadır (Tablo 4.3).

Tablo 4.3: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	KAYDIRAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Çıkış yüksekliği		X
Başlangıç bölümü	X	
Bariyer	X	
Sivri çıkıntıların durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım	X	

4.1.4. Tahterevalli

Oyun alanında çocukların sevdiği oyun elemanlarından biri de tahterevallilerdir. Çalışma alanında toplamda 3 büyük ahşap, 2 büyük demir ve 2 küçük plastik at şeklinde tahterevalli bulunmaktadır (Şekil 4.16).

Tahterevallilerde dikkat edilmesi gereken önemli unsurlardan biri sönümlemedir. Hızı kesmek ve fırlatma etkisini ortadan kaldırmak için sönümleme kullanılması önemlidir. Tahterevalliler için bir diğer önemli unsurda tutacakların sivri olmamasıdır (Tablo 4.4).

Tutacaklardaki parmak sıkışmalarını ve göze sivri çıkıntıların girmesini önlemek için tutacakların çapları 16-45 mm arasında olmalıdır. Mevcut durumda yaklaşık 25 mm ölçülmüştür.

Şekil 4.16: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı (İslim, 2018).

Ahşap tahterevallilerde sönümleme bulunmamaktadır. Tutacaklar demirden olup eli acıtabilecek niteliktedir. Bağlantı yerlerinde oynamaların olduğu, kimi yerlerde vidaların düştüğü görülmüştür. Aynı zamanda vidalar sivri şekilde bulunmaktadır, muhafazalı değildir (Şekil 4.17). Yüksek ve eğlenceli durmasına rağmen oyun esnasında düşmelere neden olabilir.

Şekil 4.17: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı (İslim, 2018).

Demir tahterevallilerin oturma kısmı ve tutma kısmı plastik eli acıtmayacak biçimdedir. Ancak tutunma kısmı biraz aşağıda kalmış kullanıcının öne eğik oturmasına neden olacaktır. Oturakların altında sönümleme kullanılmıştır. Bağlantı noktalarında da herhangi bir sorun gözlenmemiştir (Şekil 4.18). Plastik tutacaklar standartlara uygun olarak yaklaşık 25 mm'dir.

Şekil 4.18: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı (İslim, 2018).

Plastik at şeklinde tahterevalliler 3-6 yaş grubu için ideal niteliktedir. Hız kesmesini sağlayan sönümlemesi bulunmaktadır. Bağlantı noktalarında vidalar muhafaza kapaklarıyla kapalıdır. Kazalara neden olabilecek herhangi bir sivri noktası bulunmamaktadır (Şekil 4.19).

Şekil 4.19: Türkan Sabancı Bebek Parkı tahterevalli detayı (İslim, 2018).

Tutamaçların olduğu kısımda at kafasının olması çocuklar için çekicilik sağlarken, aynı zamanda daha iyi tutunmalarını sağlamaktadır. At kafasında bulunan tutacaklar da plastikten eli acıtmayacak şekildedir ve çapı 30 mm olup standartlara uygundur. Ancak kimi tutacakların plastik kısımlarının olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.4: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki tahterevallilerin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TAHTEREVALLİ STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Tutmaçlar		X
Sönümleme		X
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.1.5. Yaylı Oyuncak (Zıp Zıp)

Çocuk oyun alanlarında çocuklar için eğlenceli oyun elemanlarından biri de zıpzıplardır. Zıpzıp oyun elemanında genelde hayvan figürleri kullanılır. Çocuğun hayvanlara olan ilgisinden yararlanmak istenilir. Aynı zamanda bu durum çocuğun hayvanlara olan ilgisini de olumlu yönde artırır.

Oyun elemanında alttaki yaylarda hiçbir şekilde yayın aniden durmasını sağlayacak mekanizmalar kullanılmamalı ve hareketleri sınırlandırılmalıdır. Aksi takdirde aniden durma ve aniden ters hareketler meydana gelebilir.

Çalışma alanında 1 adet zıpzıpa yer verilmiş ancak üst kısmı kırılmış zeminde sadece yaylı kısım kalmıştır (Şekil 4.20). Bu durum çocukların takılmalarına, zarar görmelerine neden olabilir. Kalan yaylı kısmın alandan kaldırılması ya da yenilenmesi gerekmektedir.

Şekil 4.20: Türkan Sabancı Bebek Parkı zıp zıp oyun elemanına ait yay detayı (İslim, 2018).

4.1.6. Tırmanma Elemanları

Oyuna alanlarında çocukların en çok dikkatini çeken oyun elemanlarından biri tırmanma elemanlarıdır (Şekil 4.21). Çocukların tırmanma, yükseğe çıkma ve bir yere ulaşma duygularına cevap verir. Aynı zamanda tırmanma merdivenleri oyun alanlarının tehlikeli elemanlarından biridir. Düşmelerin, ayak-bacak takılmalarının yoğun olarak görüldüğü bilinmektedir (Tablo 4.5).

Şekil 4.21: Türkan Sabancı Bebek Parkı tırmanma elemanı detayı (İslim, 2018).

Oyun alanında demirden bir tırmanma merdiveni bulunmaktadır. Ahşap direklere demirden basamaklar yapılmıştır. Aynı zaman da tırmanma merdiveninin bulunduğu alanda ağlarla yapılmış tırmanma ağı, yine ahşap iskeletten yapılmış demir halkalarla tarzan yürüyüşü olarak adlandırılan oyun elemanlarına yer verilmiştir (Şekil 4.22).

Şekil 4.22: Türkan Sabancı Bebek Parkı tırmanma elemanları detayı (İslim, 2018).

Yine aynı kısımda bir kum havuzu bulunmaktadır (Şekil 4.23). Kum havuzları çocukların özgürce oynamalarını, yaratıcılıklarını geliştirmelerini sağlayan bir oyun elemanıdır. Oyun esnasında yaşlılarıyla paylaşımında bulunmasını, iletişimlerini geliştirmesini sağlar.

Kum havuzlarında herhangi bir standart bulunmamasına rağmen dikkat edilmesi gereken bazı önemli durumlar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi ise hijyendir. Kumu kedi ve köpeklerin pislemesi, cam kırıklarının kuma karışması gibi durumlar kum zeminlerin olumsuz yanlarındandır.

Çalışma alanında bulunan kum havuzunda yeterli kumun kalmadığı, mevcutta bulunan kumların iklim ya da çevre şartları gibi nedenlerle sertleştiği, tanecikli yapısını kaybettiği gözlenmiştir. Kimi yerlerde tepcikler, kimi yerlerde boşluklar oluşmuştur. Çocukların rahatlıkla oynayabileceği şekilde kumun yenilenmesi gerekmektedir.

Şekil 4.23: Türkan Sabancı Bebek Parkı kum havuzu detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.5: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanlarının standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TIRMANMA ELEMANI STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Yükseklik	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.1.7. Merdivenler ve Tırabzanlar

Merdivenin eğimi sabit, basamaklar arası aralıklar eşit olmalı ve basamaklar dönmemelidir. Merdivenlerde baskıç en az 140 mm olmalı, rıht yüksekliği ise 110 mm olmalıdır. Gövde boyun sıkışmalarını engellemek için 89-230 mm arasında boşluk olmamalıdır (Tablo 4.6).

Basamakların birinin önü, diğerinin arkasına gelecek şekilde olmalı ve üstten bakıldığında boşluk görülmemelidir.

Çalışma alanında bulunan kaydıraıklardan oluşan iki oyun grubunda bulunan merdivenler 5 basamak, sahanlık ve tekrar 5 basamaktan oluşmaktadır (Şekil 4.24).

Şekil 4.24: Türkan Sabancı Bebek Parkı merdiven detayı (İslim, 2018).

Baskıç uzunluğu 19 cm ve riht yüksekliği 15 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.25).

Şekil 4.25: Türkan Sabancı Bebek Parkı merdiven detayı (İslim, 2018).

Tırabzanların yüksekliği 600 mm'den az, 850 mm'den fazla olmamalıdır. Parkta yer alan tırabzanlar arası boşluklar baş-gövde-ayak yakalanma standardına uygun olarak 8,3 cm ölçülmüştür. Oyun ekipmanında geçiş alanlarında bulunan korkulukların boşlukları da 23 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.26).

Şekil 4.26: Türkan Sabancı Bebek Parkı tırabzan ve korkuluk detayı (İslim, 2018).

Oyun alanında kaydırakların bulunduğu kulelerin korkulukları ahşaptan yapılmış, bağlantı detaylarındaki sivri çıkıntılar muhafaza kapaklarıyla kapatılmıştır (Şekil 4.27).

Şekil 4.27: Türkan Sabancı Bebek Parkı merdiven bağlantı detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.6: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	MERDİVEN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Baskıç	X	
Riht	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

Oyun alanında aydınlık armatürleriyle yeterli ışıklandırma sağlanmıştır ve çöp kutusu, bankların yanına yerleştirilerek kullanıcıların kolay ulaşması amaçlanmıştır.

Oyun alanı dâhil parkın genelinde önemli ölçüde bitkilere yer verilmiştir. Parka kimlik kazandıran yüzyıllık ağaçları bulunmaktadır. Aynı zamanda her dönem değişen mevsimlik süs bitkilerine yer verilerek parka doğala yakın bir görünüm kazandırılmış ve estetik değeri arttırılmıştır (Şekil 4.28).

Şekil 4.28: Türkan Sabancı Bebek Parkı çocuk oyun alanının denizden ve yürüyüş yolundan görünümü (İslim, 2018).

4.2. KOCASINAN SEMT PARKI

İstanbul Bahçelievler İlçesi, Yenibosna Sempti'nde yaklaşık 14.500 m² alan üzerinde düzenlenmiştir. Parkın içerisinde çocuk oyun alanı, fitness alanı, spor sahaları, dinleme ve seyir alanı, piknik alanları, oturma alanları ve modern donatılar bulunmaktadır. Parkın çevresini dönen bir yürüyüş parkuruna da yer verilmiştir. Parkın içerisinde kafeterya ve büfe vardır. Yoğun bitki kullanılmış, geniş çim alanlar oluşturulmuş ve temiz havaya sahip serin bir ortam yaratılmıştır (Şekil 4.29).

Şekil 4.29: Kocasinan Semt Parkı'nın genel görünümü (İslim, 2019).

Konum olarak; büyük bir alana oturumu olan park, sokakların kesiştiği noktada bulunmaktadır. Caddeye ya da yoğun trafik akışına sahip yollara çıkışı yoktur, daha çok ara sokaklarda bulunan yollara bağlanır. Çevresinde okullar, binalar, toplu konut ve siteler bulunmaktadır. İnsan trafiğinin yoğun yaşandığı bir yer olarak nitelendirilebilir (Şekil 4.30). Çevre binalarda yaşayanların araçlarının gidiş gelişini araç trafiğini oluşturmaktadır.

Şekil 4.30: Kocasinan Semt Parkı çocuk oyun alanının çevresi (İslim, 2019).

Parka beş yerden giriş verilmiştir. Ana girişler, Çeşme Sokak girişi, Şevkat Sokak girişi ve Barışkent Çk. Sokak girişidir. Bu girişlerin yanında Tuğra Kafe'nin olduğu kısımdan ve Ayazma Park Evleri'ne çıkan sokaktan da giriş ve çıkış yapılabilecek kapı bulunmaktadır (Şekil 4.31).

Şekil 4.31: Kocasinan Semt Parkı'nın giriş detayları (İslim, 2019).

Parkın çevresi dekoratif tuğla üzeri ferforje sınır elemanı ile çevrilidir (Şekil 4.32). Girişlerin kimi yerleri düz kullanıma uygundur ancak alanın eğimli arazi olması nedeniyle kimi girişler merdivenle yapılmaktadır. Merdivenlerin yanında engelli kullanımı ve bebek arabaları için ayrılmış rampalar bulunmaktadır. Parkın yürüyüş alanlarında kilit parke taş kullanılmış, parkı çevreleyen yürüyüş parkurunda ise dökme kauçuk kullanılmıştır.

Şekil 4.32: Kocasinan Semt Parkı'nın sınır elemanı detayları (İslim, 2019).

Parkın içerisinde bulunan 2 adet oyun alanı çalışma alanı olarak belirlenmiştir (Şekil 4.33). Çeşme sokak girişine yakın olan birinci oyun alanı çay bahçesinin önündeki alanda bulunmaktadır. 156 m² alana sahiptir. 1 adet geleneksel kombine oyun grubu, 1 adet düz, 1 adet spiral kaydırak, 1 adet zincir tırmanma duvarı ve bağımsız 1 adet 2'li demir salıncak bulunmaktadır.

Şevkat sokak girişine yakın olan 2. oyun alanı 256 m² alana sahiptir. Geleneksel oyun grubuna bağlı 1 adet düz, 1 adet diogonal kaydırak, 1 adet demirden 2'li salıncak, bağımsız 2 adet 2'li salıncak ve 1 adet tahterevalli bulunmaktadır.

Şekil 4.33: Kocasinan Semt Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grupları (İslim, 2019).

4.2.1. Zemin

1. Oyun alanı için:

Parkın içinden oyun alanına, parke taşlar kullanılmış merdiven ve rampa ile çıkılmaktadır. Oyun alanı zemininde ise darbe emici ve esneme özellikleri sayesinde çok tercih edilen karo kauçuk malzeme kullanılmıştır (Şekil 4.34)

Şekil 4.34: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı genel görünümü (İslim, 2019).

Zemindeki kauçuk karolar 40x40x3 cm ebatlarındadır. Ölçüleri oyun alanı için uygundur ancak karoların çok yıpranmış olduğu, çoğunun yerden kalktığı ve parçalanmaların olduğu görülmüştür. Bu durum çocukların ayaklarının takılmasına ve düşmesine neden olabilecek niteliktedir. Ayrıca aşırı kullanımdan karoların esnekliğinin azaldığı görülmüştür (Şekil 4.35).

Şekil 4.35: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2019).

Alanda bir müdahale kapağı bulunmaktadır. Üzeri karo kaplama ile örtülmüştür, ancak takılmalara neden olabilecek yüksekliğe sahiptir (Şekil 4.36). Aynı zamanda zeminin bütünlüğünü bozarak hem işlevsel hem de estetik değer kaybettirmektedir (Tablo 4.7).

Şekil 4.36: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.7: Kocasinan Semt Parkı 1.çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	ZEMİN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Malzeme	X	
Dayanıklılık	X	
Kalınlık	X	
Esneklik		X
Darbe emiciliği		X
Kaymayı önleme	X	
Su tutma	X	
Hijyen	X	
Konfor	X	
Bakım		X

2. Oyun alanı için:

Yuvarlak bir alanda oturmuş oyun alanının zemininde 50x50x2 cm karo kauçuk kaplama kullanılmıştır (Şekil 4.37). Çevresinde kilit parke taşlar ile döşenmiş yürüyüş yolları bulunmaktadır.

Şekil 4.37: Kocasinan Semt Parkı 2.çocuk oyun alanı genel görünümü (İslim, 2019).

Oyun alanları için tercih edilen kauçuk karoların zeminde eksilen, hafif kalkan ve yıpranan parçalarının olduğu görülmüştür. Nispeten diğer alana göre daha az yıpranmış bir görüntüye sahiptir. Ancak takılmalara ve düşmelere neden olabilecek şekilde büyük parçalarda eksilmelerin olduğu görülmüştür (Şekil 4.38, Tablo 4.8).

Şekil 4.38: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.8: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	ZEMİN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Malzeme	X	
Dayanıklılık	X	
Kalınlık	X	
Esneklik	X	
Darbe emiciliği	X	
Kaymayı önleme	X	
Su tutma	X	
Hijyen	X	
Konfor	X	
Bakım		X

4.2.2. Salıncak

1. Oyun alanı için:

Oyun alanında 1 adet 2'li salıncak bulunmaktadır (Şekil 4.39). Salıncak iskeleti demirden yapılmış, oturaklar kauçuk karışımı polietilenden, zincirler metalden yapılmıştır. Salıncaklar 0-6 yaş grubuna uygun bariyerlidir (Tablo 4.9).

Şekil 4.39: Kocasinan Semt Parkı 1. oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Salıncakların düşme yükseklikleri standartların biraz üstünde 38-42 cm olarak ölçülmüştür. Duran salıncaklar arasındaki mesafe standartlara uygun olarak yaklaşık 70 cm'dir. Genel olarak salıncakların bakımının yapıldığı gözlenmiştir. Zincir açıklıkları standartlara uygundur. Bazı bağlantı noktalarında hafif paslanmalar vardır (Şekil 4.40).

Şekil 4.40: Kocasinan Semt Parkı 1. oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Salıncakların altında bulunan karo kauçukların takılmaları neden olabilecek şekilde kalktığı görülmüştür. Genel olarak zeminde meydana gelen eksiklikler, salıncakların zemininde de tespit edilmiştir. Salıncaklar konumlandırılması itibarıyla yan duvara 1 m'den daha yakın olmasına rağmen salınım yönünde güvenlik standartlarına uygun yeterli boşluk mevcuttur (Şekil 4.41).

Şekil 4.41: Kocasınan Semt Parkı 1. oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.9: Kocasınan Parkı 1. çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	SALINCAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Düşme yüksekliği		X
Salıncaklar arası mesafe	X	
Zincir açıklığı	X	
Sivri çıkıntıların durumu	X	
Parmak sıkışması	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım	X	

2. Oyun alanı için:

Oyun alanında 1 adet 2'li küçük yaş grubu için tasarlanmış bariyerli ve kombine oyun grubuna bağlı, 1 adet yine küçük yaş grubu için bariyerli bağımsız 2'li salıncak ve 1 adet büyük yaş grubu kullanımı için bariyersiz bağımsız 2'li salıncak bulunmaktadır (Şekil 4.42).

Salıncak iskeleti demirden yapılmış, oturaklar kauçuk karışımı polietilenden, zincirler metalden yapılmıştır.

Şekil 4.42: Kocasinan Semt Parkı 2.çocuk oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Bariyersiz salıncakların düşme yükseklikleri standartların üstünde 38-42 cm olarak ölçülmüştür. Duran salıncaklar arasındaki mesafe standartlara uygun olarak yaklaşık 75 cm'dir. Zincir açıklıkları standartlara uygundur. Ancak yoğun paslanma ve ankraj yerlerinden oynadıkları görülmüş ve salıncakların sallanma açısının ise saptığı gözlenmiştir (Şekil 4.43).

Şekil 4.43: Kocasinan Semt Parkı 2.çocuk oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

0-6 yaş grubunun kullanımı için tasarlanan bariyerli salıncaklarda ise, ayrı salıncak ekipmanındaki salıncakların düşme yüksekliği standartların biraz üstünde 38-44 cm, diğer oyun ekipmanına bağlı salıncakların düşme yüksekliği 35 cm ölçülmüştür. Duran salıncakların arasındaki mesafe ise yaklaşık 65-75 cm'dir (Şekil 4.44).

Şekil 4.44: Kocasinan Semt Parkı 2.çocuk oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Salıncakların altında bulunan karo kauçuklarda eksilmelerin ve yıpranmaların olduğu görülmüştür. Salıncaklar konumlandırılması itibarıyla yan bordüre olan mesafe en az 100 cm olup, salınım yönünde güvenlik standartlarına uygun yeterli boşluk bulunmaktadır (Şekil 4.45, Tablo 4.10).

Şekil 4.45: Kocasinan Semt Parkı 2.çocuk oyun alanı salıncak detayı

Tablo 4.10: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	SALINCAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Düşme yüksekliği		X
Salıncaklar arası mesafe	X	
Zincir açıklığı	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Parmak sıkışması	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.2.3. Kaydırak

1. Oyun alanı için:

Oyun alanında kombine oyun grubuna bağlı 1 adet düz, 1 adet spiral kaydırak bulunmaktadır (Şekil 4.46). Kaydıraklar polietilen malzemedен üretilmiştir. Yekpare ve pürüzsüz yüzeye sahiplerdir.

Şekil 4.46: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Kaydıraklardan spiral olan büyük yaş grubu çocukların kullanımına uygundur. Başlangıç bölümü çocukların oturup güvenli pozisyonu alabilmeleri için gerekli mesafe olan 35 cm 'dir. Otururken tutunacakları demirden yapılmış bariyerler de bulunmaktadır (Şekil 4.47).

Şekil 4.47: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydıрак detayı (İslim, 2019).

Düz kaydırağın yüksekliği 120 cm olup 0-6 yaş grubu çocukların kullanımına uygundur. Kaydırağın güvenli başlangıç pozisyonunu alabilmesi için gerekli 35 cm başlangıç mesafesi ve tutunabilecekleri bariyeri bulunmaktadır (Şekil 4.48).

Şekil 4.48: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydıрак detayı (İslim, 2019).

Spiral kaydırak 200 cm'den fazla yüksekliğe sahiptir. Çıkış yüksekliği standartlara uygun olarak 21 cm ölçülmüştür. Düz kaydırak yüksekliği 120 cm olup çıkış yüksekliği TS EN standartlarına uygun olarak 10 cm ölçülmüştür. Ayrıca kaydırakların çıkış noktalarında çocukların takılmalarına neden olabilecek açıklıkların bulunduğu, kauçuk zemin karolarının eksildiği ve parçalandığı görülmüştür (Şekil 4.49).

Şekil 4.49: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Bariyerlerin başlangıç yerlerinde takılmalara neden olabilecek açıklıklar bulunmamaktadır. Ancak bağlantı noktalarında sivri çıkıntılarının olduğu, vidaların muhafazalı olmadığı görülmüştür (Şekil 4.50).

Şekil 4.50: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Oyun alanında kaydırakların bulunduğu kulelerin çatıları plastikten yapılmıştır. Geri kalan taşıyıcı direklerde demir malzeme kullanılmıştır. (Şekil 4.51).

Şekil 4.51: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı kaydıрак detayı (İslim, 2019).

Mevcut durumda kaydırakların çevresinde bulunan boşluklar güvenlik alanı için gerekli standartlara uygundur (Tablo 4.11).

Tablo 4.11: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	KAYDIRAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Çıkış yüksekliği	X	
Başlangıç bölümü	X	
Bariyer	X	
Sivri çıkıntılarının durumu		X
Baş, boyun sıkışması durumu		
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

2. Oyun alanı için:

Oyun alanında kombine oyun grubuna bağlı 1 adet düz, 1 adet spiral kaydıрак bulunmaktadır (Şekil 4.52). Kaydıraklar polietilen malzemeden üretilmiştir. Yekpare ve pürüzsüz yüzeye sahiplerdir.

Şekil 4.52: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Kaydıraklar daha çok küçük yaş grubu çocukların kullanımına uygundur. Başlangıç bölümü 20 cm ölçülmüş olup çocukların oturup güvenli pozisyonu alabilmeleri için 30-35 cm olması gereklidir (Şekil 4.53).

Şekil 4.53: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Kaydıraklar yaklaşık 150-120 cm yüksekliğe sahiptir. Düz kaydırak çıkış yüksekliği standartlara uygun olarak 20 cm, diogonal kaydırak çıkış yüksekliği 10 cm ölçülmüştür (Şekil 4.54).

Şekil 4.54: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Bariyerlerin başlangıç yerlerinde takılmalara neden olabilecek hafif açıklıklar bulunmaktadır. Oyun alanında kaydırakların bulunduğu kulelerin çatıları renkli sac levhalardan yapılmış, taşıyıcı direklerde demir malzeme kullanılmıştır. (Şekil 4.55).

Şekil 4.55: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Mevcut durumda kaydırakların çevresinde bulunan boşluklar güvenlik alanı için gerekli standartlara uygundur (Şekil 4.56, Tablo 4.12).

Şekil 4.56: Kocasınan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydıрак detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.12: Kocasınan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı kaydırakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	KAYDIRAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Çıkış yüksekliği	X	
Başlangıç bölümü		X
Bariyer	X	
Sivri çıkıntıların durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması		X
Bakım		X

4.2.4. Tahterevalli

2. oyun alanında 1 adet demirden tahterevalli bulunmaktadır (Şekil 4.57). Çocukların sevdiği oyun elemanlarından biridir. Tahterevallilerde dikkat edilmesi gereken önemli unsurlardan biri sönümlemedir. Hızı kesmek ve fırlatma etkisini ortadan kaldırmak için sönümleme kullanılması önemlidir. Tahterevalliler için bir diğer önemli unsurda tutacakların sivri olmamasıdır. Tutacaklardaki parmak sıkışmalarını ve göze sivri çıkıntıların girmesini önlemek tutacakların çapları 16-45 mm arasında olması gerekir (Tablo 4.13).

Şekil 4.57: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tahterevalli detayı (İslim, 2019).

Mevcut durumda tahterevallinin tutacaklarının eli acıtacak şekilde demirden ve paslanmış olduğu görülmüştür. İki tarafta da şekil olarak farklı tutacaklar kullanılmıştır. Tutacakların çapları standartlara uygun olarak 25 mm ölçülmüştür. Oturaklar plastiktir. Tahterevalliler için önemli olan diğer bir özellik sönümlemenin de mevcuttaki tahterevallide olmadığı yere sert şekilde vurabilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir (Şekil 4.58).

Şekil 4.58: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tahterevalli detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.13: Kocasinan Semt Parkı 2. Çocuk oyun alanındaki tahterevallilerin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TAHTEREVALLİ STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Tutmaçlar		X
Sönümleme		X
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.2.5. Tırmanma Elemanları

1. Oyun alanı

Oyun alanında kombine oyun grubuna bağlı, demir iskeletli zincirden tırmanma duvarı bulunmaktadır (Şekil 4.59). Sağlam gözükmese de rağmen kazalara neden olabilecek niteliktedir. Duvara yakın konumdadır, destek amaçlı yapılan demir ayak takımlara neden olabilir. Boya dökülmeleri ve zincirlerde paslanma gözlenmiştir (Tablo 4.14).

Şekil 4.59: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı tırmanma elemanı detayı (İslim, 2019).

Çocuk oyun alanında çay bahçesine ait tesisatın olduğu, aynı zamanda ardiye gibi kullanılan bir kulübe bulunmaktadır. Hem oyun alanında bulunması tehlikeli sayılabilecek durumlara yol açabilecek hem de alanı daraltıp çocukların rahat oynamasını engelleyecek niteliktedir (Şekil 4.60).

Şekil 4.60: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı tırmanma elemanı detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.14: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanlarının standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TIRMANMA ELEMANI STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı		X
Zemin		X
Malzeme	X	
Yükseklik	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

2. Oyun alanı

Oyun alanında demirden 2 adet tırmanma elemanı bulunmaktadır (Şekil 4.61). Oyun ekipmanına merdiven kullanılarak çıkmanın yanı sıra tırmanarak çıkmayı amaçlayarak konumlandırılmıştır. Son derece sağlam gözükmese de rağmen kazalara neden olabilecek niteliktedir. Boya dökülmeleri ve paslanma gözlenmiştir (Tablo 4.15).

Şekil 4.61: Kocasınan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanında bulunan tırmanma elemanı detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.15: Kocasınan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanının standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TIRMANMA ELEMANI STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Yükseklik	X	
Sivri çıkıntıların durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.2.6. Merdiven ve Tırabzan

1. Oyun alanı

Merdivenin eğimi sabit, basamaklar arası aralıklar eşit olmalı ve basamaklar dönmemelidir. Çalışma alanında bulunan merdiven 5 basamaktan oluşmaktadır. Baskıç uzunluğu 21 cm ve rıht yüksekliği 14 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.62, Tablo 4.16).

Şekil 4.62: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı merdiven detayı (İslim, 2019).

Basamakların birinin önü, diğerinin arkasına gelecek şekilde olmalı ve üstten bakıldığında boşluk görülmemelidir. Gövde boyun sıkışmalarını engellemek için 89-230 mm arasında boşluk olmamalıdır (Şekil 4.63).

Ekipmana çıkmak için merdivenin yanı sıra ahşap rampa ve zincirlerden yapılmış merdiven bulunmaktadır. Ahşap rampa tırmanıcı oyun elemanı özelliği taşımakta olup, adım atabilecekleri çıkıntılar yapılmıştır. Buradaki adım ölçüleri standartlara göre yapılmamış olup ilk adım yüksekliği 32 cm olarak ölçülmüştür. Sonraki adım aralıkları 15-25 cm arasında değişmektedir. Ahşap rampanın yıprandığı, tahtaların birbirinden ayrıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.63: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı rampa detayı (İslim, 2019).

Zincir merdivende ise basamak aralıkları 32 cm ölçülmüştür. Çocukların tırmanma, bir yere ulaşma duygularını tatmin etme özelliği taşımalarına rağmen kullanım esnasında kazalara neden olabilecek niteliktedir. Zincirlere basma esnasında çocukların ayakları boşa düşebilir. Taşıyıcı direklerine yakınlığı nedeniyle baş çarpmaları da görülebilir. Zincir basamakların kimi yerlerde paslandığı ve kimi yerlerde koptuğu görülmüştür (Şekil 4.64).

Şekil 4.64: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı zincir merdiven detayı (İslim, 2019).

Tırabzanların yüksekliği 60 cm'den az, 85 cm'den fazla olmamalıdır. Parkta yer alan tırabzanların yüksekliği 70 cm, boşluklar baş-gövde-ayak yakalanma standardı 8,9-23 cm aralığına uygun olarak 8 cm ölçülmüştür (Şekil 4.65). Oyun ekipmanında geçiş alanlarında bulunan korkulukların ve plastik bariyerlerin boşlukları standartlara uygun olarak 8 cm ölçülmüştür.

Şekil 4.65: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanı tırabzan ve korkuluk detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.16: Kocasinan Semt Parkı 1. çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara, uygunluğu.

KRİTERLER	MERDİVEN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Baskıç	X	
Riht	X	
Sivri çıkıntılarının durumu		X
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Bakım		X

2. Oyun alanı

Çalışma alanında 2. oyun grubunda bulunan merdiven 5 basamaktan oluşmaktadır. Baskıç uzunluğu 20 cm ve riht yüksekliği 14 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.66, Tablo 4.17).

Şekil 4.66: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı merdiven detayı (İslim, 2019).

Merdiven demirlerinin paslandığı, basamakların kaplamalarının soyulduğu ve yıpranmaların olduğu gözlenmiştir. Bu durum hızla ekipmana çıkmaya çalışan çocuklar için tehlikeli olabilecek niteliktedir. (Şekil 4.67).

Ekipmana çıkmak için merdivenin yanı sıra ahşap rampa bulunmaktadır. Ahşap rampa tırmanıcı oyun elemanı özelliği taşımakta olup, adım atabilecekleri çıkıntılar yapılmıştır. Buradaki adım ölçüleri standartlara göre yapılmamış olup ilk adım yüksekliği 30 cm olarak ölçülmüştür. Sonraki adım aralıkları 35-50 cm arasında değişmektedir. Ahşap rampanın yıprandığı, tahtaların birbirinden ayrıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.67: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı rampa detayı (İslim, 2019).

Tırabzanların yüksekliği 60 cm'den az, 85 cm'den fazla olmamalıdır. Parkta yer alan tırabzanların yüksekliği 65 cm, boşluklar baş-gövde-ayak yakalanma standardı 8,9-23 cm aralığına uygun olarak sarı bariyerler ve zincirlerin açıklığı 20 cm ölçülmüştür (Şekil 4.68).

Şekil 4.68: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanı tırabzan ve korkuluk detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.17: Kocasinan Semt Parkı 2. çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	MERDİVEN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Baskıç	X	
Rıht	X	
Sivri çıkıntılıların durumu		X
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Bakım		X

4.3. KADİR HAS PARKI

İstanbul Bahçelievler İlçesi, Yenibosna Senti'nde yaklaşık 10.500 m² alan üzerinde düzenlenmiştir. Parkın içerisinde çocuk oyun alanı, spor ve dinlenme alanı, seyir terası, banklar, süs havuzu, doğal görünümlü gölet, şelale, fiskeyler, minyatür köprüler, temsili köy muhtarlığı, köy korusu ve köy kahvesi yer alır (Şekil 4.69).

Şekil 4.69: Kadir Has Parkı'nın genel görünümü (İslim, 2018).

Konum olarak; sokak üzerinde olmamasına rağmen, araç gidiş geliş trafiğinin yoğun yaşandığı yerde olması ve parkın hemen yanında minibüslerin kalkış durağının bulunması nedeniyle tehlikeli sayılabilecek niteliktedir. Çevresinde genellikle konutlar, lise, ortaokul ve Muhsin Yazıcıoğlu Spor Kompleksi bulunmaktadır. (Şekil 4.70).

Şekil 4.70: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanının konumu (İslim, 2018).

Çalışma alanı parkın içerisinde yer alan çocuk oyun alanıdır. Yerinde ölçüme göre yaklaşık 89,50 m² oturuma sahiptir. 3 adet düz, 1 adet spiral kaydırak, 2 adet 2'li salıncak ve 1 adet tırmanma duvarından oluşan geleneksel nitelikte kombine oyun grubu bulunmaktadır (Şekil 4.71).

Şekil 4.71: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grubu (İslim, 2018).

Park genel itibariyle ahşap sınır elemanlarıyla çevrelenmiştir. Belli kısımlarda parka giriş yapılması için açıklıklar bırakılmıştır. Parkın çevresindeki ahşap sınır elemanı minibüs durağının olduğu tarafta yerini duvara bırakmıştır. Parkın giriş bölümlerinde merdiven, engelliler ve bebek arabaları kullanımı için rampalar bulunmaktadır. Zemininde, giriş noktalarında kayrak taşları diğer alanlarda küp granit taşlar kullanılmıştır (Şekil 4.72).

Şekil 4.72: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanının sınır elemanı ve giriş detayı (İslim, 2018).

4.3.1. Zemin

Oyun alanı zemininde 35x35x2 cm karo kauçuk malzeme kullanılmıştır (Şekil 4.73). Kauçuk malzeme darbe emici ve esneme özellikleri sayesinde yaralanmaları azaltmasıyla oyun alanlarında kullanılmaktadır. Yerinde ölçüme göre oyun alanındaki zeminin kalınlığı yaklaşık 20 mm'dir. Aynı zamanda konforlu olması ve kolay temizlenmeleri nedeniyle de tercih edilmektedir (Tablo 4.18).

Şekil 4.73: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanının zemin detayı (İslim, 2018).

Çalışma alanına bakıldığında yeterli bakımın yapılmaması nedeniyle zemininde yıpranmaların, karolarda eksilmelerin olduğu gözlenmiştir. Bu durum çocukların koşarken takılmalarına, düşmelerine ve yaralanmalarına yol açabilecek niteliktedir (Şekil 4.74, Tablo 4.7).

Şekil 4.74: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.18: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	ZEMİN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Malzeme	X	
Dayanıklılık	X	
Kalınlık	X	
Esneklik	X	
Darbe emiciliği	X	
Kaymayı önleme	X	
Su tutma	X	
Hijyen	X	
Konfor	X	
Bakım		X

4.3.2. Salıncak

Oyun alanında 2 adet 2'li salıncak bulunmaktadır (Şekil 4.75). Salıncak iskeleti ahşap, oturaklar kauçuk karışımı polietilenden, zincirler metalden yapılmıştır.

Ahşap taşıyıcıların dayanıklı olmasına rağmen zamanla aşındığı, oturakların parçalandığı ve zincirlerin paslandığı görülmüştür. Parkta yer alan salıncaklar daha büyük yaş gruplarının kullanabileceği niteliktedir. 0-6 yaş grubu için gerekli güvenli, bariyerli salıncaklara yer verilmemiştir.

Şekil 4.75: Kadir Has Parkı salıncak detayı (İslim, 2018).

Mevcut durumda salıncakların düşme yüksekliği TS EN 1176 standartlarının üzerinde 40-45 cm olarak ölçülmüştür. Zincir açıklıkları standartlara uygundur. Ancak yoğun paslanma ve ankraj yerlerinden oynadıkları görülmüştür. Duran salıncaklar arasındaki mesafe standartlara uygun olarak yaklaşık 70 cm'dir. Salıncakların sallanma açısının ise saptığı gözlenmiştir (Şekil 4.76).

Şekil 4.76: Kadir Has Parkı salıncak detayı (İslim, 2018).

Salıncakların konumlandırıldığı zeminde meydana gelen açıklıklar çocukların takılmalarına, herhangi bir düşme durumunda daha çok yaralanmalara neden olabileceği belirlenmiştir (Şekil 4.77).

Şekil 4.77: Kadir Has Parkı salıncak detayı (İslim, 2018).

Salıncakların konumlandırılması, salıncaklar için gerekli güvenlik alanı standartlarına göre uygundur (Şekil 4.78, Tablo 4.19).

Şekil 4.78: Kadir Has Parkı salıncak detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.19: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	SALINCAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Düşme yüksekliği		X
Salıncaklar arası mesafe	X	
Zincir açıklığı	X	
Sivri çıkıntılarının durumu		X
Parmak sıkışması	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.3.3. Kaydırak

Oyun alanında 3 adet düz, 1 adet spiral kaydırak bulunmaktadır (Şekil 4.79). Kaydıraklar polietilen malzemeden üretilmiştir. Yekpare ve pürüzsüz yüzeye sahiplerdir.

Şekil 4.79: Kadir Has Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

Kaydırakların başlangıç bölümünde çocukların oturmaları için gerekli mesafe bulunmakta ancak kaymadan güvenli pozisyonu almaları için gerekli bariyer bulunmamaktadır.

TS EN 1176 standartlarına göre kaydırağın yüksekliği 150 cm ve daha küçük olanlarda çıkış yüksekliği en fazla 20 cm, büyük olanlarda ise 35 cm olmalıdır. Mevcut durumda yüksekliği 150 cm olan kaydırağın çıkış yüksekliği yaklaşık 26 cm iken daha yüksek olan kaydırağın çıkış yüksekliği yaklaşık 30 cm'dir. Spiral kaydırağın ise çıkış yüksekliği 11 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.80).

Şekil 4.80: Kadir Has Parkı kaydırağın detayı (İslim, 2018).

Kayırağın çıkış noktalarında çocukların takılmalarına neden olabilecek açıklıkların bulunduğu, kauçuk zemin karolarının eksildiği ve parçalandığı görülmüştür (Şekil 4.81).

Şekil 4.81: Kadir Has Parkı kaydırağın detayı (İslim, 2018).

Oyun alanında kaydırağın bulunduğu kulelerin çatıları sac levhadan yapılmıştır. Bu levhalarda hava şartlarından kaynaklı soyulmaların ve aşınmaların olduğu gözlenmiştir (Şekil 4.82).

Şekil 4.82: Kadir Has Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

Kaydırakların başlama bölümünde vücut-kıyafet sıkışmalarına neden olabilecek açıklıklar ve çıkıntılar bulunmaktadır (Şekil 4.83).

Şekil 4.83: Kadir Has Parkı kaydırak detayı (İslim, 2018).

Oyun alanı elemanları çevresinde güvenlik alanı için bırakılması gereken boşluklar standartlara uygundur (Tablo 4.20).

Tablo 4.20: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	KAYDIRAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin		X
Malzeme	X	
Çıkış yüksekliği	X	
Başlangıç bölümü		X
Bariyer		X
Sivri çıkıntılarının durumu		X
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması		X
Bakım		X

4.3.4. Tırmanma Elemanı

Oyun alanında demirden bir tırmanma merdiveni bulunmaktadır (Şekil 4.84). Oyun ekipmanına merdiven kullanılarak çıkmanın yanı sıra tırmanarak çıkmayı amaçlayarak konumlandırılmıştır.

Son derece sağlam gözükmese de rağmen kazalara neden olabilecek niteliktedir. Boya dökülmeleri ve paslanma gözlenmiştir. Bakım yapılması gerekmektedir (Tablo 4.21).

Şekil 4.84: Kadir Has Parkı tırmanma elemanı detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.21: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki tırmanma elemanının standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TIRMANMA ELEMANI STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı		X
Zemin	X	
Malzeme	X	
Yükseklik	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.3.5. Merdiven ve Tırabzan

Merdivenin eğimi sabit, basamaklar arası aralıklar eşit olmalı ve basamaklar dönmemelidir. Merdivenlerin basamak uzunlukları (baskıç) en az 140 mm olmalı, basamaklar arasındaki boşluk en fazla 30 mm olmalıdır. Çalışma alanımızda bulunan merdivenlerimiz 8 basamaktan oluşmaktadır. Baskıç uzunluğu 19 cm ve riht yüksekliği 15 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.85, Tablo 4.22).

Şekil 4.85: Kadir Has Parkı merdiven detayı (İslim, 2018).

Basamakların birinin önü, diğerinin arkasına gelecek şekilde olmalı ve üstten bakıldığında boşluk görülmemelidir. Gövde boyun sıkışmalarını engellemek için 89-230 mm arasında boşluk olmamalıdır (Şekil 4.86).

Şekil 4.86: Kadir Has Parkı merdiven detayı (İslim, 2018).

Tırabzanların yüksekliği 60 cm'den az, 85 cm'den fazla olmamalıdır. Parkta yer alan tırabzanlar arası boşluklar baş-gövde-ayak yakalanma standardı 8,9-23 cm aralığına uygun olarak 8,5 cm ölçülmüştür (Şekil 4.87). Oyun ekipmanında geçiş alanlarında bulunan korkulukların boşlukları da 23 cm olarak ölçülmüştür.

Şekil 4.87: Kadir Has Parkı tırabzan ve korkuluk detayı (İslim, 2018).

Tablo 4.22: Kadir Has Parkı çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	MERDİVEN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Baskıç	X	
Rıht	X	
Sivri çıkıntılarının durumu		
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Bakım		X

Oyun alanında aydınlık armatürleriyle yeterli ışıklandırma sağlanmıştır. Çöp kutusu banklarının yanına yerleştirilerek kullanıcıların kolay ulaşması amaçlanmıştır.

Oyun alanı dâhil parkın genelinde önemli ölçüde bitkilere yer verilmiştir. Su ögesi kullanılarak hem suyun dinlendirici yönünden hem de estetik yönünden yararlanılmıştır ağaçların içinde doğal bir alan ve mikro klima etkisi yaratılmıştır (Şekil 4.88).

Şekil 4.88: Kadir Has Parkı genel görünüm (İslim, 2018).

4.4. MUHSİN YAZICIOĞLU PARKI

İstanbul Bahçelievler İlçesi, Yenibosna Senti'nde yaklaşık 650 m² alan üzerinde düzenlenmiştir. Parkın içerisinde çocuk oyun alanı, oturma alanı, fitness alanı ve çim alan bulunmaktadır (Şekil 4.89).

Şekil 4.89: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı genel görünümü (İslim, 2019).

Konum olarak; Muhsin Yazıcıoğlu Spor Kompleksi'ne ait avluya bitişik, spor sahalarının yanında küçük bir alanda oturumu bulunmaktadır. Çevresinde okullar, binalar, toplu konut, siteler ve spor kompleksine ait spor sahaları bulunmaktadır (Şekil 4.90).

Caddeye ya da yoğun trafik akışına sahip yollara çıkışı yoktur ancak caddeye bağlanan sokak üzerinde olduğu için araç gidiş-geliş ve çevre binaların sakinlerinin araç trafiği olmaktadır.

Şekil 4.90: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı'nın çevresi (İslim, 2019).

Parkın çevresi duvarla çevrilmiş, tek yerden bırakılmıştır. Giriş, sınır elemanın ortasında yer alan büyük, raylı sisteme sahip demir kapıdan yapılmaktadır (Şekil 4.91). Oldukça güvenli bir alan oluşturulmuştur. Ancak hemen yanındaki yüksek gerilim hattı potansiyeli yüksek bir tehlike ortamı oluşturmaktadır.

Şekil 4.91: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı giriş ve sınır elemanı detayı (İslim, 2019).

Parkın içerisinde yer alan çocuk oyun alanı yerinde ölçüme göre yaklaşık 150 m² alana sahiptir. Oyun alanı 1 adet geleneksel komine oyun grubundan ve 1 adet bağımsız tahterevalliden oluşmaktadır (Şekil 4.92).

Şekil 4.92: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanında bulunan kombine oyun grubu (İslim, 2019).

4.4.1. Zemin

Parkın içinden oyun alanına kısmına merdiven ile çıkılmaktadır. Yürüyüş alanlarında kilit parke taşlar kullanılmış fitness ve oyun alanı bordür ile ayrılmıştır. Oyun alanı zemininde ise darbe emici ve esneme özellikleri sayesinde çok tercih edilen karo kauçuk malzeme kullanılmıştır (Şekil 4.93)

Şekil 4.93: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2019).

Zemindeki kauçuk karolar 40x40x2 cm ebatlarındadır. Ölçüleri oyun alanı için uygundur ancak eski bir park olmamasına rağmen kimi yerlerde karo zeminde eksik parçalar ve boşluklar tespit edilmiştir. Oyun alanında bir ekipmanın kaldırıldığı yerinde ise takılmalara neden olabilecek eksik parçaların ve çıkıntılıların olduğu görülmüştür (Şekil 4.94, Tablo 4,23).

Şekil 4.94: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı zemin detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.23: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı zemininin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	ZEMİN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Malzeme	X	
Dayanıklılık	X	
Kalınlık	X	
Esneklik	X	
Darbe emiciliği	X	
Kaymayı önleme	X	
Su tutma	X	
Hijyen	X	
Konfor	X	
Bakım		X

4.4.2. Salıncak

Oyun alanında kombine oyun grubuna bağlı 1 adet 2'li salıncak bulunmaktadır (Şekil 4.95). Salıncak iskeleti demirden, oturaklar kauçuk karışımı polietilenden, zincirler metalden yapılmıştır. Salıncaklar 0-6 yaş grubuna uygun bariyerlidir (Tablo 4.24).

Şekil 4.95: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Salıncakların düşme yükseklikleri standartların üstünde 48-57 cm olarak ölçülmüştür. Duran salıncaklar arasındaki mesafe standartlara uygun olarak yaklaşık 70 cm'dir. Genel olarak salıncakların bakımının yapıldığı gözlenmiştir. Zincir açıklıkları standartlara uygun ve pas gözlenmemiştir (Şekil 4.96).

Şekil 4.96: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Salıncakların altında bulunan karo kauçuklarda yıpranmalar görülmemiştir. Salıncaklar konumlandırılması itibariyle yan bordüre olan mesafe en az 150 cm olup, salınım yönünde güvenlik standartlarına uygun yeterli boşluk bulunmaktadır (Şekil 4.97).

Şekil 4.97: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı salıncak detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.24: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki salıncakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	SALINCAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Düşme yüksekliği		X
Salıncaklar arası mesafe	X	
Zincir açıklığı	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Parmak sıkışması	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım	X	

4.4.3. Kaydırak

Oyun alanında oyun grubuna bağlı 2 adet düz kaydırak bulunmaktadır (Şekil 4.98). Kaydıraklar polietilen malzemeden üretilmiştir. Yekpare ve pürüzsüz yüzeye sahiptir.

Şekil 4.98: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Kaydıraklar daha çok küçük yaş grubu çocukların kullanımına uygundur. Başlangıç bölümü 30 cm ölçülmüş olup çocukların oturup güvenli pozisyonu alabilmeleri gerekli bariyer bulunmaktadır (Şekil 4.99).

Şekil 4.99: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Kaydıraklar yaklaşık 120 cm yüksekliğe sahiptir. Kaydırak çıkış yüksekliği standartlara uygun olarak 14 cm ölçülmüştür (Şekil 4.100).

Şekil 4.100: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Oyun alanında kaydırakların bulunduğu kulelerin çatıları plastikten yapılmıştır. Geri kalan taşıyıcı direklerde demir malzeme kullanılmıştır. Bağlantı yerleri kelepçelerle sağlamlaştırılmıştır ancak vida yerleri muhafaza edilmemiştir (Şekil 4.101).

Şekil 4.101: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Oyun alanı elemanları çevresinde güvenlik alanı için bırakılması gereken boşluklar standartlara uygundur (Şekil 4.102, Tablo 4.25).

Şekil 4.102: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı kaydırak detayı (İslim, 2019).

Tablo 4.25: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki kaydırakların standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	KAYDIRAK STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Çıkış yüksekliği	X	
Başlangıç bölümü	X	
Bariyer	X	
Sivri çıkıntıların durumu		X
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım	X	

4.4.4. Tahterevalli

Çalışma alanında 1 adet demirden tahterevalli bulunmaktadır (Şekil 4.103). Tahterevallilerde dikkat edilmesi gereken önemli unsurlardan biri sönümlemedir. Hızı kesmek ve fırlatma etkisini ortadan kaldırmak için sönümleme kullanılması önemlidir. Tahterevalliler için bir diğer önemli unsurda tutacakların sivri olmamasıdır. Tutacaklardaki parmak sıkışmalarını ve göze sivri çıkıntıların girmesini önleyebilmek için tutacakların çaplarının 16 mm-45 mm arasında olması gerekir (Tablo 4.26).

Şekil 4.103: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı tahterevalli detayı (İslim, 2019).

Mevcut durumda tahterevallinin tutacakları demirden olup kullanım esnasında eli acıtacak niteliktedir. Tutacakların çapları standartlara uygun olarak 25 mm'dir. Oturaklar plastiktir. Tahterevalliler için önemli olan diğer bir özellik sönümlemenin de mevcuttaki tahterevallide oturakla birlikte bütün olarak yapıldığı tespit edilmiştir (Şekil 4.104).

Şekil 4.104: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı tahterevalli detayı (İslim, 2019).

Bağlantı noktalarında vidalar muhafaza kapaklarıyla kapalıdır. Kazalara neden olabilecek herhangi bir sivri noktası bulunmamaktadır.

Tablo 4.26: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki tahterevallinin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	TAHTEREVALLİ STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Tutmaçlar		X
Sönümleme	X	
Sivri çıkıntılarının durumu	X	
Kıyafet sıkışması	X	
Bakım		X

4.4.5. Merdiven ve Tırabzan

Çalışma alanında bulunan kombine oyun grubuna tek yerden 5 basamaklı merdiven ile çıkılmaktadır. Baskıç uzunluğu 20 cm ve rıht yüksekliği 15 cm olarak ölçülmüştür (Şekil 4.105, Tablo 4.27).

Şekil 4.105: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı merdiven detayı

(İslim, 2019).

Tırabzanların yüksekliği 60 cm'den az, 85 cm'den fazla olmamalıdır. Parkta yer alan tırabzanların yüksekliği 75 cm, boşluklar baş-gövde-ayak yakalanma standardı 8,9-23 cm aralığına uygun olarak 23 cm ölçülmüştür (Şekil 4.106). Oyun ekipmanında geçiş alanlarında bulunan korkulukların ve plastik bariyerlerin boşlukları standartlara uygun olarak 8,9 cm ölçülmüştür.

Şekil 4.106: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanı tırabzan ve korkuluk detayı
(İslim, 2019).

Tablo 4.27: Muhsin Yazıcıoğlu Parkı çocuk oyun alanındaki merdivenlerin standartlara uygunluğu.

KRİTERLER	MERDİVEN STANDARTLARI	
	STANDARTLARA UYGUN	STANDARTLARA UYGUN DEĞİL
Güvenlik Alanı	X	
Zemin	X	
Malzeme	X	
Baskıç	X	
Riht	X	
Sivri çıkıntılarının durumu		X
Baş, boyun sıkışması durumu	X	
Bakım	X	

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çocuk oyun alanları tasarım kriterlerine ve güvenlik standartlarına yönelik; Isparta, Erzurum, İstanbul, Trabzon, İzmir, Adana, Kastamonu, Zonguldak gibi kentlerde araştırmalar yapılmıştır.

Bu araştırmaların ortak sonuçlarına bakıldığında; günümüzde kentsel açık yeşil alanlarda yaşanan azalmaların etkisiyle, çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimi için önemli olan oyun alanlarının yeterli olmadığı görölmektedir. Alan olarak yeterli büyüklükte olmayan çocuk oyun alanları, çocukların güven içinde özgürce oynamalarını sağlayan mekânlarda değildir. Çocukların yaratıcılıklarını ortaya çıkaran maceracı ya da yaratıcı oyun alanlarına yer verilmediği genellikle geleneksel kombine oyun grupları kullanıldığı göze çarpmıştır. Bu oyun gruplarında da yaş sınıflandırılması yapılmamıştır. Kullanılan oyun ekipmanları açısından yetersiz, az sayıda ve çoğunun güvenlik standartlarına uymadığı belirlenmiştir. En büyük eksikliğin ise, düzenli bakımın ve yeterli denetimin yapılmamasından kaynaklı olduğu görölmüştür.

Ülkemizde oyun alanlarının tasarım, planlama ve uygulama açısından yetersiz olduğu görölmektedir. İstanbul gibi metropol bir kentte çocuk oyun alanlarına verilen değerin ne kadar az olduğu alansal büyüklüğün ve çocuk başına düşen metrekarenin yetersizliğinden anlaşılmaktadır. Öncelikle kentsel yeşil alan planlamasında parklar ve çocuk oyun alanlarının önemi kavranmalıdır.

Oyun alanlarının büyüklüğü kadar konumu, kullanılan donatı elemanları, zemininde kullanılan malzemeler, güvenli boşlukların oyun ekipmanları arasında bulunması son derece önemli bir konudur. Bu konulara yönelik oluşturulan standartlara uyulduğu takdirde güvenli ve başarılı çocuk oyun alanları ülkemizde artacaktır. Bu nedenle araştırma alanı olarak seçilen çocuk oyun alanlarında, bu standartlara ne derecede uyulduğuna yönelik incelemeler yapılmıştır.

Türkan Sabancı Bebek Parkı:

Boğazın kenarında eşsiz manzarasıyla şehre değer katan Bebek Park'ı çocuk oyun alanı ile de başarılı bir parktır.

Çocuk oyun alanında yer alan donatılar malzeme açısından standartlara uygundur. Ekipmanların yüzeyleri düzgün, pürüzsüzdür.

Oyun ekipmanlarının arasında ve altında yeterli boşluklar bulunmaktadır. Sivri çıkıntılar, ankraj noktaları muhafaza edilmiştir.

Ancak tahterevallinin tutamaçlarındaki plastiklerin çıkması tehlike oluşturabilecek sivri çıkıntılara neden olmuştur. Ahşap tahterevallilerin tutmaçları ve sönümlenmenin olmaması standartların dışındadır.

Baş ve boyun yakalanmalarına neden olacak açıklıklar bulunmamaktadır. Zıpzıp oyun elemanının üst bölümünün olmaması, zeminde parçalanmaların ve açıklıkların bulunmasının takılmalara ve düşmelere neden olabileceği tespit edilmiştir.

Kaydırakların çıkış yükseklikleri standartlara uygun değildir. Standartlara göre bir oyun elemanın çevresinde 2,5 m boşluk olması gerekir. Genel itibariyle oyun ekipmanlarının yerleşimi standartlara uygundur ancak bazı elemanlarda daha az boşlukların bırakıldığı görülmüştür.

Tüm yaş gruplarına hitap edebilecek bir parktır. Küçük büyük tüm yaş gruplarına uygun oyun ekipmanları bulunmaktadır. 1-14 yaş grubu parktan güvenli bir şekilde yararlanabilir. Ebeveynlerin gözetim yapacağı şekilde banklara oyun alanında yer verilmiştir.

Çocuklar için eğlenceli, modern ve çekici bir parktır. Bol yeşil alana sahiptir. Konumu ve ulaşım olanakları iyidir. Parkın güvenliği bulunmaktadır. Rekreasyon alanı olarak da tercih edilen parkta temel ihtiyaçların karşılanacağı yerler 000de mevcuttur.

Kocasinan Semt Parkı:

Semt parkı niteliğinde bol yeşil alana sahip, bulunduğu yere mikro klima etkisi yaratan bir parktır. Her yaş grubu gelip keyifle vakit geçirebilecek aktivitelere sahiptir. Parkın içinde 2 adet oyun alanına yer verilmiştir. Biri alan olarak küçüktür ancak iki ayrı alan olması yoğunluğun paylaşılmasına yardımcı olmaktadır. Oyun alanlarında kullanılan ekipmanlar geleneksel oyun grubudur. Hem küçük yaş grubunun hem de büyük yaş grubunun kullanacağı oyun elemanlarına yer verilmiştir. Yuvarlak oyun alanında bariyerli salıncaklar ve büyük çocukların sallanabileceği bariyersiz salıncaklar kullanılmıştır. Salıncaklarda düşme yüksekliğinin standartlardan biraz yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Kaydırakların çıkış yükseklikleri standartlara uygundur. Yüzeyi pürüzsüz ve düzgündür. Yuvarlak oyun alanında bulunan turuncu kaydırığın başlangıç bölümünde gerekli mesafe bulunmamaktadır. Kıyafet sıkışması olabilecek boşluklar tespit edilmiştir. Kare alanda kullanılan kaydıraklarda ise bağlantı yerlerinde sivri çıkıntılar tespit edilmiştir.

Vidalar muhafaza kapaklarıyla kapalı değildir. Kaydıraklarda görülen bu eksiklerin kazalara neden olmaması için giderilmesi gerekmektedir.

Zeminde karo kauçuk malzeme kullanılmıştır. Oyun alanları için uygun bir malzemedir. Oyun alanlarında yer alan kauçuk zeminin yıprandığı, eksik karoların olduğu görülmüştür. Ayrıca kare oyun alanındaki zeminin yoğun kullanımdan kaynaklı sertleştiği, esnekliğini kaybettiği tespit edilmiştir. Düşme anında kauçuk zeminin sağladığı esneklik yerine bu sert zemin yaralanmalara neden olabilir. Takılmaları ve düşmeleri önlemek için eksik parçaların giderilmesi, yıpranan özelliğini kaybeden karoların değişiminin yapılması gerekmektedir. Kauçuk kalınlıkları üretici firmalar tarafından belirlendiği için belirli bir standarda sahip değildir ancak min. 43 mm olması önerilir.

Baş ve boyun yakalanmalarına neden olacak açıklıklar bulunmamaktadır. Bazı ekipmanların bağlantı noktalarında vidaların muhafaza edilmediği sivri çıkıntılar tespit edilmiştir. Oyun alanında yer alan tahterevallinin tutacaklarında plastik koruyucuların ve sönümlemenin olmaması standartlara uymamaktadır.

Oyun ekipmanlarının arasında ve altında yeterli boşluklar bulunmaktadır. Genel itibariyle oyun ekipmanlarının yerleşimi standartlara uygundur ancak bazı elemanlarda kenara olan boşlukların minimum bırakıldığı görülmüştür.

Oyun alanı karma kullanıcıya sahiptir ve parkta bulunan oyun ekipmanları yaşa göre ayrılmamıştır. Yuvarlak oyun alanında kaydırak küçük yaş grubuna uygun iken salıncaklarda büyük ve küçük yaş grubuna uygun ekipmanlar bir arada kullanılmıştır. Kare oyun alanında ise küçük yaş grubu için bariyerli salıncak kullanılmış, kombine oyun grubunda büyük ve küçük çocuklara yönelik kaydıraklar bir arada kullanılmıştır.

Bakımının düzenli olarak yapılması, eksikliklerin tamamlanması ve yaralanmalara neden olabilecek elemanların yenilenmesi gerekmektedir. Genel anlamda semt parkı niteliğinde iyi hizmet veren, bölge sakinlerinin ihtiyaçlarını karşılayan bir parktır. Oyun alanı dâhil eksiklikler tespit edilerek bakım onarım işlemleri ve günümüz koşullarına göre yenilenme işlemlerinin yapılması önerilmektedir.

Kadir Has Parkı:

Köy konsepti düşünülerek tasarlanan parkta, su öğelerinin yer alması ve yeşil dokuya önemli ölçüde yer verilmesi parka doğala yakın bir görünüm kazandırmıştır.

Bu sayede bireylerin binaların arasında nefes alabilecekleri, rekreasyon yapabilecekleri bir yeşil alan oluşturulmuştur.

Park genel itibariyle yeterli bir parktır ancak çocuk oyun alanı yetersizdir. Oyun alanında geleneksel kombine oyun ekipmanına yer verilmiştir. Salıncakların bariyerlerinin olmaması sebebiyle küçük çocuklara uygun değildir. Olası kazaların önüne geçilebilmesi için tespit edilen paslı materyaller, mevcuttaki ankraj ve bağlantı sorunları giderilmelidir.

Kaydırakların çıkış yükseklikleri standartlara uygundur. Yüzeyi pürüzsüz ve düzgündür. Ancak başlangıç mesafelerinin olmaması, bariyerlerinin bulunmaması gibi eksikleri güvenlik standartlarına uygun değildir.

Zemin için doğru malzeme seçilmiştir. Ancak yıpranmalar görülmüş ve eksik karolar tespit edilmiştir. Tırmanma merdiveninin platforma çıkma amacıyla yakın yapılması düşmelere neden olabilecek niteliktedir.

Oyun alanında ekipmanların çevresindeki boşluğun güvenlik standartlarına göre 2,5 m olması gerekir ancak alanda bazı ekipmanlarda bu standartın gözetilmediği görülmüştür.

Oyun alanı karma kullanıcıya sahiptir ve parkta bulunan oyun ekipmanları yaşa göre ayrılmamıştır. Bu durum küçük yaştaki çocuklar için tehlike oluştururken, büyüklerin zevk almadıkları aletleri kullanmasına ve ebatlarından dolayı aletlere zarar vermesine neden olmaktadır.

Bakımının düzenli olarak yapılması, eksikliklerin tamamlanması ve kullanılması yaralanmalara neden olabilecek elemanların yenilenmesi gerekmektedir.

Muhsin Yazıcıoğlu Parkı:

Genel itibariyle konut düzeyinde hizmete uygun 0-6 yaş grubu çocuklara yönelik bir parktır. Erişilebilir ulaşım olanaklarına ve konutların arasında güvenli bir konuma sahiptir.

Oyun alanında kombine oyun grubu kullanılmış olup, parkın yeni olması nedeniyle oyun grubu da yenidir. Genel görünüşünde oyun ekipmanının paslanma ve yıpranma görülmemiştir.

Zemini oyun alanları için son derece uygun olan ve tercih edilen kauçuk karo kullanılmıştır. Bazı yerlerinde eksik parçalar bulunmaktadır. Oyun alanında yer alan bir ekipmanın kaldırılmasıyla zeminde eksik parçalar ve takılmalara neden olacak parçalar meydana gelmiştir. Takılmalar sonucu düşmeleri engellenebilmesi için oyun zemindeki sorunlu alanın yenilenmesi gerekir.

Oyun grubuna bağlı salıncaklar küçük yaş çocuklara uygun olarak bariyerlidir. Paslanma ya da sapma tespit edilmemiştir. Ancak salıncakların düşme yükseklikleri standartların üzerindedir.

Oyun grubuna ait iki kaydırak küçük yaş grubuna uygun olarak bariyerli ve çıkış yükseklikleri standartlara uygundur. Yüzeyi pürüzsüz ve yekparedir. Bağlantı yerlerinde sivri çıkıntılar muhafaza edilmemiştir. Bu gibi noktalar tespit edilerek muhafaza kapakları ile kapatılmalıdır.

Baş ve boyun yakalanmalarına neden olacak açıklıklar bulunmamaktadır. Oyun alanında yer alan tahterevallide sönümlenme bulunmaktadır. Tutacaklar demir malzemeden yapılmış ve boyasında dökülmelerin olduğu tespit edilmiştir. Tutacaklarda plastik koruyucuların kullanılması önerilmektedir.

Oyun ekipmanlarının arasında ve altında yeterli boşluklar bulunmaktadır. Genel itibariyle oyun ekipmanlarının yerleşimi standartlara uygundur. Oyun alanı küçük yaş grubu çocuklara göre tasarlanmıştır. Ebeveynlerin çocuklarını gözleyebilmeleri için parkta banklar bulunmaktadır. Ayrıca konutların balkonlarından oyun alanı görülebilmektedir. Bu durum çocuklarını parka gönderen aileler için parkı izleyebilme imkanı sunar.

Bakımının düzenli olarak yapılması, eksikliklerin tamamlanması ve kullanılması yaralanmalara neden olabilecek elemanların yenilenmesi gerekmektedir.

Yapılan araştırmalar sonucu, kentsel yeşil alan hiyerarşisinde ele alınan parklarda yer alan oyun alanlarının, tasarım ve güvenlik kriterleri açısından birbiriyle aynı olduğu tespit edilmiştir. Oyun alanlarda genellikle geleneksel oyun ekipmanları kullanılmış ve genellikle kombine oyun grupları seçilmiştir. Bunun en büyük nedeni oyun alanları için kısıtlı alanlar bırakılmasıdır. Oyun alanında yapılan hatalarda birbiriyle eşdeğerdir. Yeterince güvenli alanın bırakılmaması, salıncaklarda düşme yüksekliklerinin fazla olması, bariyersiz ve çıkış yüksekliği fazla kaydıraklar, zeminde boşluklar, çıkıntı parçalar, tahterevallide sönümleme ve plastik tutacakların kullanılmamasıdır. Oyun alanlarında görülen en büyük eksiklik ayrıca düzenli bakımın ve denetlenmenin yapılmamasıdır.

Başarılı oyun alanları için önerilen, buldukları parklardaki kapasiteye uygun tasarlanması, yeterli alanın ayrılması, yaş gruplandırılması yapılarak standartlara uygun oyun ekipmanlarının kullanılması ve sık sık denetlenerek düzenli bakımının yapılmasıdır (Tablo 4.28).

Tablo 4.28: İnceleme yapılan parklardaki oyun alanı elemanlarının güvenlik kontrol listesine göre irdelenmesi.

TS EN KRİTERLER	PARKLAR			
	TÜRKAN SABANCI BEBEK PARKI	KOCASİNAN SEMT PARKI	KADİR HAS PARKI	MUHSİN YAZICIOğLU PARKI
Oyun alanı emniyetli mi?	Evet	Evet	Evet	Evet
Oyun alanının çevresinde ve altında yeterli boşluk var mı?	Evet	Hayır	Hayır	Evet
Oyun alanı çocukların yaşlarına uygun mu?	Evet	Evet	Hayır	Evet
Oyun alanları keskin kenarları ve sivri uçları ile çocuklara yaralanma riski oluşturuyor mu?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Oyun alanları ekipmanın boğma riski var mı ?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Oyun alanı ekipmanında yeterli boşluk var mı?	Evet	Evet	Evet	Evet
Çocukların parmaklarını sıkıştıracak hareketli parçalar var mı?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Çocukların takılmalarına neden olabilecek herhangi bir Şey var mı?	Evet	Evet	Evet	Evet
Oyun alanlarının bakımları düzenli ve iyi mi?	Evet	Hayır	Hayır	Evet
Oyun alanları günün ihtiyaçlarına ve teknolojilerine göre yenilenmiş mi?	Evet	Hayır	Hayır	Evet

Çocukluk dönemi insan gelişiminde önemli ve etkili bir yere sahiptir. Bu dönemde öğrenilen bilgiler, edinilen beceriler kişiliğin oluşmasında etkilidir.

Öğrenmeye açık olan çocuk bu sürecini eğlenerek öğrenme yani oyun ile sürdürür. Oyun çocuğun fiziksel, zihinsel gelişim göstermesine, kendisinin farkına varmasına olanak sağlar.

Bu bağlamda çocukların kapalı ortamlar ya da ev ortamlarının dışında vakit geçirmeleri önemlidir. Dış mekânlar çocukların sosyalleşmesini, kendilerini geliştirmelerini, öğrenmelerini sağlar. Dış mekânda çocukların özgürce oynadıkları, birbirleriyle iletişim kurabildikleri yer çocuk oyun alanlarıdır. Çocuk oyun alanları çocukların ruhsal, fiziksel gelişimine katkı sağlayan, becerilerini geliştiren, çevreyi tanımalarını sağlayan, iletişim kurmasını öğreten ve güven kazanmalarını sağlayan yerlerin başında gelir.

Çocukların en fazla zaman geçirdikleri ve kazanım sağladıkları çocuk oyun alanları güvenli yerler olmalıdır. Güvenlik standartlarına uygun tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

Özellikle çocukların istekleri, eğilimleri, gelişimleri dikkate alınarak planlama ilkeleri ve tasarım kriterleri oluşturulmalıdır. Çocukların engebeli oyun alanlarında yapılan tasarımlar daha çok dikkatini çekmektedir. Çocuk oyun alanlarında genelde klasik kombine oyun elemanlarına yer verilmektedir. Bunlar kas aktivitesine ve motor gelişimine yönelik ekipmanlardır. Bunların yanı sıra çocukların oyun alanında su, kum, toprak, boya gibi gelişmelerini sağlayacak materyallere, hareketli, esnek oyun elemanlarına ve materyallerine de yer verilmelidir. Aynı zamanda zevk alarak oynayacakları tırmanma duvarları ve ağlarına, oyun evlerine, müzik aletlerine yer verilmelidir. Tasarım sürecinde engelli çocuklarında oyun alanından rahatlıkla faydalanması sağlanmalı, uygun ekipmanlara yer verilmeli, kullanım esnasında oluşabilecek engeller çözümlenmelidir.

Çocuk oyun alanlarında yaşanan en büyük sorunlar güvenlik standartlarına yöneliktir. Oyun ekipmanlarının konumlandırılması, ekipmanların arasındaki boşluklar, oyun elemanın altındaki ve çevresinde ki boşluklar standartlara göre uygulanmadığı takdirde kazalara neden olabilir. Baş, boyun sıkışmaları, kıyafet-parmak sıkışmalarına neden olabilecek boşluklar, sivri çıkıntılar, bağlantı noktalarındaki arızalar ve oyun alanı zemininde kullanılan malzeme, zeminde takılmalara neden olabilecek boşluklar yaralanmalara neden olabilir.

Türkiye'deki oyun alanlarında karşılaşılan sorunlardan biri oyun elemanlarında yaş gruplandırılmasının yapılmaması ve engelli çocukların yeterince düşünülmemesidir. Küçük çocukların boyutlarına göre daha büyük ekipmanlarda oynamaları yaralanmalarına neden olurken, büyük çocuklar hem sıkılmakta hem de kendilerine uygun olmayan oyun ekipmanlarına zarar vermektedir. Bunun engellenmesi için yaş gruplandırılmasının yapılması gerekir. Ayrıca bir oyun alanında bilgilendirme yazılarının ve levhalarının bulundurulması da son derece önem taşımaktadır.

Avrupa Birliği ülkeleri kazaların önüne geçmek amacıyla tüm bu kriterlerin düzenlendiği 1988 yılında EN 1176 adında çocuk oyun alanlarında güvenlik standartlarını oluşturmuştur. Türk Standartları Enstitüsü de bu standartları TS EN 1176 olarak kabul etmiştir.

Parkın tasarım aşamasından, uygulama aşamasına ve devamında düzenli bakımların yapılmasına kadar tüm bunlar Belediyelerin kontrollüdedir. Öncelikle Belediyeler bünyesinde Peyzaj Mimarlarına yer vererek bu disipline göre oyun alanlarını tasarlamalı ve uygulamalıdır. Kalıcılığını sağlamak için düzenli teknik kontroller yapılmalı, sorunlar hızla çözüme kavuşturulmalıdır.

Çocukların rahat ve güvende oynayabileceği genişlikte alanlar yapılmalıdır. Dar alanlarda yapılan oyun alanları hem yetersiz kalmakta, hem de oyun ekipmanlarının birbirine yakın yerleştirilmesi nedeniyle kazalara neden olmaktadır. Bu nedenle oyun alanları güvenlik standartlarına uygun nitelikte, çocukların ihtiyaçlarına cevap verecek büyüklükte olmalıdır. Ayrıca çevresel faktörlerde düşünülerek oyun alanlarının gece güvenliğinin sağlanması, sürekli bir güvenliğin gözetiminde olması gerekir. Son dönemlerde birçok yerde uygulanan kamera sistemine tüm parklarda ve oyun alanlarında geçilmelidir.

Çocuklar için büyük önem taşıyan ve gelişimine katkısı olan bu alanlarda, ailelerin gözünün arkada kalmadan çocukların güven içinde oynamasının sağlanması, tüm yetkililerin üzerine düşen bir görevdir. Yerel yönetimler, üreticiler, uygulayıcı firmalar, tüm teknik personel güvenlik konusu hakkında bilgilendirilmeli, eğitimler verilmeli ve bu çalışmalarda eğitilmiş kişilere yer verilerek ihmallerin önüne geçilmelidir.

Yerel yönetimler bu konuda gerekli hassasiyeti gösterip ihalelerde üretici firmalardan gerekli belgeleri istemeli, uygulamada esnek davranmamalı ürün kontrolünü de yapmalıdır. Başarılı ve güvenli çocuk oyun alanları için herkes üzerine düşen görevi yerine getirmelidir.

KAYNAKLAR

- Acar, C., & Sarı, D. (2004). Kentsel Biyoçeşitlilik ve Peyzaj Planlama . *KTÜ Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü* .
- Acar, H. (2003). Çocuk Oyun Alanlarında Kullanıcıların Bitki Tercihlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Trabzon Kent Örneği. *Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon* .
- Akdoğan, G. (1972). Beş Büyük Şehirde Çocuk Oyun Alanları, Okul Bahçeleri Ve Spor Alanlarının Yeterlikleri Ve Planlama Prensipleri Üzerinde Bir Araştırma. *A.Ü. Ziraat Fakültesi yayınları: 522, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara*.
- Alqudah, M. Y. (2003). Çocuğun Gelişiminde Oyun Alanlarının Rolü. *Yüksek Lisans Tezi, Ankara üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara* .
- Anonim. (2000). 3194 Sayılı İmar Kanunu ve İlgili Yönetmelikler. *Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü* . Ankara.
- Ayan, S., & Ulaş, M. (2015). Türkiye'de Kullanılan Oyun Alanı Donatılarının Gelişmiş Ülkelerdeki Modellere Göre İncelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal Vol. 2(3)* , 130-145.
- Aydemir, Ş., Aydemir, S.E., Beyazlı, D.Ş., Ökten, N., Öksüz, A.M., Sancar, C., Özyaba, M., Türk, Y.A., (2004). Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı, Akademi Kitabevi, Trabzon.
- Bal, A. (2005). Zonguldak Kenti Yeşil Alan Sistemindeki Çocuk Oyun Alanlarının Durumunun Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Mimarlık Tezi, Zonguldak*.
- Bayraktar, A. (1973). *İzmir Şehrinin İmarında Peyzaj Mimarisi ile İlgili Problemler ve Prensiplerin Tespiti*. İzmir: Yalova Bahçe Kültürler Araştırma ve Eğitim Merkezi Bornova Birlik Matbaası
- Bektaş, Y. (2003). İlköğretim Çağı Çocuklar ve Çocuk Oyun Alanları.
- Chamberlin, A. O. (1998). Toplu Konut Alanları ile Kent Parkları İçerisindeki Çocuk Oyun Alanlarının Karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi, İ.T.Ü.*
- Coşkun, E.B, (2015). Çocuk Oyun Alanı Elemanları Standatları Üzerine Bir İnceleme. *Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.

- CPSC. (2007). Handbook for Public Playgraund Safety, U.S. Consumer Product Safety Commision, Washington D.C.
- Çoban, B., & Nacar, E. (2006). *İlköğretim 2. Kademe Eğitsel Oyunlar*. Nobel Yayın Dağıtım 258
- Deretarla Gül E (2012). Ailelerin çocuk bahçelerine ve çocuk bahçelerindeki materyallere bakış açılarının değerlendirilmesi. *ÇÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3: 261-274
- Frost, J., Wortham, S., & Refiel, S. (2005). *Play and Child Development*. Pearson Education, Ohio.
- Hudson, S.D., Thompson, D. (2001). Are Playgrounds Still Viable in the 21 st Century?. *Parks & Recreation*, 36, 4, 54-62.
- Kuşuloğlu, D. D. (2013). İstanbul Kadıköy İlçesindeki Çocuk Oyun Alanların Nitel ve Nicel Açıdan Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul* .
- Önder, S., & Polat, A. T. (2012). Kentsel Açık-Yeşil Alanların Kent Yaşamındaki Yeri ve Önemi.
- Önder, S., Polat, A. T., & Korucu, S. (2011). The Evaluation of Exisiting and Proposed Active Green Spaces in Konya Selçuklu District, Turkey. *African Journal of Agricultural Research Vol. 6(3)* , 738-747.
- Özbilen, A. (1991). Kent İçi Açık Alanlar ve Dağılımı, Tarihi Eserler ve Gelişen Yeni Yapılaşma. *KATÜ Orman Fakültesi Genel Yayın* , 155.
- Özgüç, İ. (2001). Oyun Bahçelerinde Tasarım İlkeleri. *Peyzaj Mimarlığı Dergisi. T.M.M.O.B. Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi, Temmuz-Ağustos, İstanbul* , 15-16.
- Özgür, H. (2000). İlkokul Dönemindeki Çocukların Oyun Alanlarına Olan İlgileri. *Ege Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Yüksek Lisans Tezi, İzmir* .
- Öztan, Y. (1968). *Ankara Şehri ve Çevresi Yeşil Saha Sisteminin Peyzaj Mimarlığı Açısından Prensipleri Yönünden Etüd ve Tayini*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sürmen, A. (1998). Çocuk Psikolojisi ve Çocuk Oyun Alanı Düzenleme Prensipleri Arasındaki İlişkiler. *ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Bitirme Tezi, Bartın* .
- Şahin, Ş., & Barış, M. (1998). Kentsel Doku İçerisinde Açık ve Yeşil Alan Standartlarını Belirleyen Etmenler. *Peyzaj Mimarlığı Dergisi-İstanbul*.
- Tekkaya, E. (2001). Tasarlanmış Çocuk Oyun Alanları: Ankara Çocuk Oyunları. *Milli Eğitim Dergisi* , 151

- Türkan, E.E. (2009). Balıkesir Kenti Çocuk Oyun Alanlarının İrdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.*
- Yücel, G. (2005). Çocuk Oyun Alanlarının Tasarımı. *İ.Ü Orman Fakültesi Dergisi: B, Cilt 55 (2): , 99-100.*
- Uluğ, H. (2007). Kuzey Adana'daki Çocuk Oyun Alanlarının Bitki Seçimi Yönünden İrdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.* Yücel, G. (2005). Çocuk Oyun Alanlarının Tasarımı. *İ.Ü Orman Fakültesi Dergisi: B, Cilt 55 (2): , 99-100.*
- Zengin, F. (2001). *İlköğretim Okullarında Açık Alan Performansının Değerlendirilmesi ve Okul Oyun Alanları İçin Tasarım Kriterleri, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul- İ.T.Ü.*

İnternet Kaynakları

- URL-1: <http://www.steppark.com/> (Erişim Tarihi: 29.05.2017)
- URL-2: <http://m.iha.com.tr/izmir-haberleri/aliaga-belediyesinden-helvaciya-iki-modern-park-1856086/> (Erişim Tarihi: 25.05.2017)
- URL-3: http://www.konhaber.com/haberkonya_nin_yeni_gozdesi_oldu_hafta_sonu_binlerce_kisi_ziyaret_etti-516640.html (Erişim Tarihi: 25.05.2017)
- URL-4: http://www.letthechildrenplay.net/2011/07/reggio-inspired-learning_environments.html (Erişim Tarihi: 16.05.2017)
- URL-5: <http://www.gediz.bel.tr/haberdetay.php?HaberNo=57> (Erişim Tarihi: 27.05.2017)
- URL-6: <http://www.insaat-zemin.com/tartankaplama.htm> (Erişim Tarihi: 27.07.2017)
- URL-7: http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/sunumlar_ve_seminerler/cocukguvenligisemp_ozyumu/cocukveguvenlik5.pdf (Erişim Tarihi: 21.09.2017)
- URL-8: <https://osman.midilli.com/2009/04/25/cocuk-oyun-alanlari-nasil-olmali/> (Erişim Tarihi: 21.01.2018)
- URL-9: http://www.artparkoyungruplari.com/tr-TR/Neden-Artpark,PG_2.html (Erişim Tarihi: 21.01.2018)

URL-10: <http://www.parkoba.net/tag/divrigi-cocuk-oyun-parki-acik-alan-spor-fitness-aleti-park-salincagi-imalati.html> (Erişim Tarihi: 29.01.2018) URL-11: <http://www.aydagitim.com/iki-kaydirakli-tirmanma-gruplu-oyun-parki-pmu436> (Erişim Tarihi: 29.01.2018)

URL-12: <http://ruyameali.com/ruyada-tahterevalli-gormek> (Erişim tarihi: 25.01.2018)

URL-13:

<https://www.google.com.tr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fwww.ankaraparkbahceleri> (Erişim Tarihi: 23.09.2018)

URL-14: <http://ticiz.com/p543902-cocuk-oyun-elemanlari.html> (Erişim Tarihi: 16.09.2018)

URL-15: <http://www.istanbul.com/tadini-cikar/bogazin-en-guzel-semti-bebek.html>

(Erişim Tarihi: 15.02.2019)

URL-16: <http://www.istanbul.com/tadini-cikar/istanbulda-yanmasi-gereken-10-semt.html>

(Erişim: 30.08.18)

URL-17: <https://kosemapartmani.wordpress.com/bebek-semti-istanbul-tarihi/>

(Erişim Tarihi: 22.10.18)

URL-18: <https://www.anneysen.com/1-6-yas-cocuk/makale/eglence-cocugunu-doga-ile>

[tanistirmek-icin-istanbul-da-gidebilecegin-parklar-korular-ve-ormanlar_10243](https://www.anneysen.com/1-6-yas-cocuk/makale/eglence-cocugunu-doga-ile)

(Erişim Tarihi: 21.08.2018)

URL-19: <https://www.haritatr.com/besiktas-haritasi-i1a2> (Erişim Tarihi: 21.052019)

URL-20: <https://www.haritatr.com/bebek-haritasi-e722> (Erişim Tarihi: 21.052019)

URL-21: <https://www.haritamap.com/yer/bebek-besiktas> (Erişim Tarihi: 17.03.19)

URL-22: <http://www.besiktas.bel.tr/Resimler/file/Strateji-Kitab%C4%B1Web1.pdf>

(Erişim Tarihi: 14.04.19)

URL-23: <http://www.sabancivakfi.org/tr/sosyal-tesisler/istanbul/turkan-sabanci-bebek-parki>

(Erişim Tarihi: 03.03.19)

URL-24: <http://www.sabancivakfi.org/tr/sosyal-tesisler/istanbul/turkan-sabanci-bebek-parki>

(Erişim Tarihi: 15.02.2019)

URL-25:

https://www.google.com.tr/maps/place/Bebek+Mh.,+Bebek+Park%C4%B1,+34342+Be%C5%9Fikta%C5%9F%2F%C4%B0stanbul/data=!4m2!3m1!1s0x14cab61d06122059:0x466f5f480ba265f9?sa=X&ved=2ahUKEwifmZ6vq_HhAhXKepoKHSrNCp8Q8gEwAHoECAkQAO
(Erişim Tarihi: 15.02.2019)

URL-26: <http://www.uzhaber.com/tarih/yenibosna-nin-tarihi-hakkinda-bilgiler-h17414.html>

(Erişim Tarihi: 17.04.19)

URL-27: <http://m.bahcelievler.bel.tr/icerik/243/184/cografik-konum.aspx>

(Erişim Tarihi: 08.04.19)

URL-28: <https://www.haritatr.com/yenibosna-haritasi-e794> (Erişim Tarihi: 23.02.19)

URL-29:

https://www.bahcelievler.istanbul/Files/Document/yillik_faaliyet_raporlari/2015_2019_stratejik_plan.pdf (Erişim Tarihi: 13.04.19)

URL-30: <https://www.bahcelievler.istanbul/Content.aspx?CategoryID=171&ContentID=3625>

(Erişim Tarihi: 31.05.19)

URL-31: <http://bahcelievlergelisiyor.com/proje/15/96/kocasinan-semt-parki.aspx>

(Erişim Tarihi: 31.05.19)

URL-32: <https://www.internethaber.com/bahcelievler-kadir-has-parki-acildi-233661h.htm>

(Erişim Tarihi: 15.04.19)

URL-33:

<https://www.google.com.tr/maps/place/Kadir+Has+Park%C4%B1/@41.0163836,28.8267285,17z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x14caa4934905041b:0x1497ab8c99733123!8m2!3d41.0163836!4d28.8289172> (Erişim Tarihi: 15.03.19)

URL-34: <http://bahcelievlergelisiyor.com/proje/15/100/muhsin-yazicioglu-parki.aspx>

(Erişim Tarihi: (05.06.2019)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı Gülay İSLİM ŞARVAN
 Cinsiyet Bayan
 Doğum Tarihi 17.12.1987
 Medeni Durum Evli
 Uyruk T.C.
 Sürücü Belgesi B
 Cep Tel (534) 3196670
 E-posta g.islim@hotmail.com

Eğitim Bilgileri

Yüksek Lisans: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Peyzaj Mimarlığı Programı
 Lisans: Ege Üniversitesi-Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İzmir
 Lise: YDA Yenibosna Lisesi-İstanbul

Yabancı Dil Bilgisi

İngilizce

Bilgisayar Bilgisi

Autocad
 Photoshop
 Skecthup
 3d max

İş Deneyimi

2018- : Kayseri Büyük Şehir Belediyesi
 2014-2017: Armada Groupe, İstanbul
 2013-2014: Ace Gayrimenkul Değ. A.Ş. İstanbul
 2012-2013: Dünya Gazetesi, İstanbul
 2010-2010: Zeytinburnu Belediyesi, İstanbul